

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY KOŁACZYCE
NA LATA 2008-2014**

CZERWIEC 2008 ROK

Źródło: www.gminy.pl

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	5
2. Proces planowania strategicznego.....	9
3. Metodyka procesu planowania strategicznego.....	16
4. Ogólna charakterystyka gminy Kołaczyce	20
4.1. Sytuacja Demograficzna.....	23
4.2 Praktyki religijne.....	31
4.3. Warunki życia i sytuacja materialna gospodarstw domowych.....	31
4.4. Warunki mieszkaniowe gospodarstw domowych	37
4.5. Kultura.....	38
4.6. Sport.....	39
4.7. Zdrowie i opieka zdrowotna.....	39
4.8. Leki i apteki	42
4.9. Transport i komunikacja	42
4.10. Rynek pracy i aktywność ekonomiczna mieszkańców.....	45
4.11. Organizacje pozarządowe.....	46
4.12. Edukacja.....	49
4.13. Przestępczość.....	60
5. Lokalny system pomocy społecznej	61
5.1. Świadczenia rodzinne.....	65
5.2. Opieka nad dzieckiem i rodziną	66
5.3. Powody udzielania pomocy społecznej.....	67
6. Identyfikacja najistotniejszych problemów społecznych.....	68

6.1. Bieda i ubóstwo.....	68
6.2. Bezrobocie i pomoc osobom bezrobotnym.....	72
6.3. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.....	73
6.4. Niepełnosprawność. Długotrwała choroba.....	74
6.5. Uzależnienia.....	76
6.5.1. Działania profilaktyczne.....	77
6.6. Przemoc w rodzinie.....	79
6.7. Mapa problemów społecznych na terenie gminy.....	80
7. Problemy społeczne na podstawie badań ankietowych	82
8. Analiza SWOT	101
9. Kierunki rozwoju gminy Kołaczyce.....	105
10. Harmonogram działań.....	119
11. Zarządzanie realizacją strategii	134
12. Procedury aktualizacji strategii.....	138

WSTĘP

Niniejsza „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kołaczyce na lata 2008-2014” została opracowana na podstawie Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Art. 17 ust.1. pkt.1. mówi, że: **„do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”**. |

Sytuacja społeczno-polityczna, a szczególnie pogłębiające się zjawisko ubóstwa rodzin, związane z bezrobociem, problemy egzystencji osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych, niedostatek materialny rodzin wielodzietnych, niepełnych, przemoc w rodzinie, uzależnienia to problemy społeczne, które prowadzą do narastania zjawiska wykluczenia społecznego. Jest ono definiowane jako: **sytuacja uniemożliwiająca lub znacznie utrudniająca jednostce lub grupie zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób**. Istotne jest zaznaczenie, że wykluczenie społeczne nie ma charakteru swobodnego wyboru, nie jest też zawinione przez wykluczonych (choć może być zawinione przez wykluczających). Wykluczenie społeczne może dotyczyć jednostki jak i grupy. Niekorzystne zmiany społeczne zrodziły potrzebę stworzenia przez władze samorządowe oraz instytucje pomocy społecznej planu przeciwdziałania tym negatywnym zjawiskom. Od skuteczności ich rozwiązania zależy funkcjonowanie wspólnoty samorządowej, jaką stanowi gmina. Rozwiązanie istotnych problemów społecznych jest działaniem trudnym i długofalowym, dlatego też celowe jest strategiczne podejście do zagadnień ze sfery polityki społecznej, przede wszystkim na poziomie lokalnym. Planowanie i realizacja tego procesu zawarta jest w „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych” będącej drogowskazem działania władz samorządowych i innych instytucji sfery pomocy społecznej. Wskazanie strategicznych kierunków działania, poprzedzone jest wnikliwą analizą problemów społecznych występujących w gminie Kołaczyce. Zintegrowane podejście do problemów sfery społecznej zaprezentowane w przedmiotowej strategii, pozwala na przyjęcie nowych rozwiązań w celu ograniczenia niekorzystnych zjawisk. Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym

obszarze polityki społecznej jak: oświata, służba zdrowia, sądownictwo i prokuratura a także policja oraz urząd pracy. W ujęciu strategicznym pomoc społeczna w gminie Kołaczyce to nie tylko udzielanie wsparcia materialnego, ale przede wszystkim szeroko rozumiana praca socjalna, nastawiona na: wzmocnienie postaw aktywnych, stworzenie systemu wsparcia psychologicznego, poradnictwa prawnego, wdrożenie modelu pomocy w oparciu o kontrakt socjalny oraz ścisła współpraca i powiązanie działań instytucji i organizacji pozarządowych w wypracowaniu lokalnego systemu reintegracji społecznej i zawodowej osób z problemami społecznymi. Wprowadzenie zmian systemowych w pracy pomocy społecznej ma doprowadzić do zminimalizowania liczby podopiecznych pomocy społecznej. Przygotowanie strategii jest zawsze próbą rozpoznania terażniejszości, a zarazem kształtowania przyszłości. To dokument, który zawiera cele i ich rozwinięcia, w stopniu stanowiącym podstawę do formułowania programów działania. Skuteczność strategii gwarantuje:

- Dogłębne zbadanie problemów społecznych (intensywność i zasięg występowania)
- Dobranie do zwalczania problemu adekwatnych i skutecznych metod
- Pozyskanie aprobaty społecznej dla podejmowanych działań
- Zwiększanie zaangażowania społeczności lokalnej w prace prewencyjne i profilaktyczne
- Monitoring problemów społecznych oraz realizacji strategii
- Wprowadzanie modyfikacji i uaktualnianie strategii wobec zmieniającej się rzeczywistości

Metodologia opracowywania niniejszej strategii opierała się na kreatywnym, innowacyjnym spojrzeniu na zastany zespół uwarunkowań (zastosowanie metody partycypacyjnej zalecanej przez MPiPS). „**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kołaczyce na lata 2008-2014**” powstała w okresie luty –czerwiec 2008 roku. Nad projektowaniem dokumentu pracował Zespół Roboczy, jego skład przedstawia poniższa tabela:

LP.	Imię i nazwisko	Zajmowane stanowisko	Instytucja
1	Małgorzata Salacha	Wójt Gminy Kołaczyce	UG Kołaczyce; Lokalna Grupa Działania „Nowa Galicja”
2	Stanisław Dunaj	Przewodniczący Rady Gminy	UG Kołaczyce;
3	Danuta Pachana	Kierownik GOPS Kołaczyce	GOPS Kołaczyce
4	Halina Maławska	Starszy pracownik socjalny	GOPS Kołaczyce

5	Teresa Lenart	Pracownik socjalny	GOPS Kołaczyce
6	Elżbieta Rączka	Pracownik socjalny	GOPS Kołaczyce
7	Maria Niezgoda	Pracownik socjalny	GOPS Kołaczyce
8	Anna Rutkowska – Rączka	Pracownik socjalny	GOPS Kołaczyce
9	Ewa Ochalek		Radna wsi Lublica
10	Marcin Mikoś	Insp. ds. kultury i promocji gminy	UG Kołaczyce
11	Antoni Salacha	Dyrektor	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Kołaczycach
12	Jarosław Dziadosz	Dyrektor	ZSPiG Sieklówka
13	Jolanta Matysik	Dyrektor	ZSPiG Lublica
14	Wiesław Jedziniak	Dyrektor	ZSPiG Bieździedza
15	Stanisław Rogaczewski	Dyrektor	ZSPiG Sowina
16	Małgorzata Skicka	Dyrektor	ZSPiG Kołaczyce
17	Ewa Banach	Dyrektor	ZSPiG Krajowice
18	Nauczyciele poszczególnych szkół		
19	Jerzy Okarma	Kierownik Posterunku Policji w Kołaczycach	Posterunek Policji w Kołaczycach
20	Bogusław Tabor	Straż Gminna	UG Kołaczyce
21	Teresa Kozioł	Pielęgniarka środowiskowa	SPZOZ Kołaczyce; Radna wsi Nawsie Kołaczyckie
22	Andrzej Maziarz	Działacz	OSP Kołaczyce; Radny wsi Kołaczyce
23	Tomasz Lignarski	Działacz	LKS „Ostoja” Kołaczyce
24	Jan Kulig	Działacz	LKS „Orzeł” Bieździedza
25	Marian Mikoś	Działacz	Stowarzyszenie Miłośników Kołaczyc
26	Ewa Suchodolska - Strach	Działaczka	Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Bieździedzkiej
27	Zofia Hendzel	Działaczka	„Caritas” Kołaczyce
28	Robert Nowiński	Nauczyciel	ZHP Kołaczyce
29	Małgorzata Długosz	Działaczka	KGW Sieklówka
30	Stanisław Madej	Insp. ds. oc i działalności gospodarczej	UG Kołaczyce; Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
31	Jadwiga Skibińska	Członek	Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
32	Ks. Stanisław Dębiak		Parafia Sieklówka
33	Ks. Jan Wojciechowski		Parafia Lublica

34	Radni i sołtysi poszczególnych miejscowości		
----	---	--	--

Strategia jest zbudowana z następujących elementów:

- **diagnozy istotnych problemów społecznych oraz zasobów lokalnych** w zakresie integracji społecznej. Opis aktualnego stanu oparto na analizie materiałów sprawozdawczych GOPS, analizie materiałów przygotowanych przez inne jednostki organizacyjne urzędu (m.in. Referat Organizacyjny, Spraw Obywatelskich i Oświaty, GZEAS, samorządowe placówki oświatowe), ośrodek zdrowia, policję oraz organizacje pozarządowe, działające na terenie gminy,
- **analizy badań ankietowych** przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Kołaczyce i pozostałych sołectw gminy, dotyczących problemów i potrzeb społecznych społeczności lokalnej;
- **analizy strategicznej SWOT** (mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń);
- **określenia misji i wizji oraz celów strategicznych**- ogólnego i celów szczegółowych (operacyjnych);
- **określenia zasad zarządzania realizacją strategii oraz opisu procedur aktualizacji dokumentu.**

Za szerokie konsultacje społeczne, czyli moderowanie warsztatów partycypacyjnych, przeprowadzenie badań ankietowych oraz merytoryczną zawartość dokumentu odpowiedzialni byli trzej eksperci Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej – Rzeszowskiego Ośrodka Samorządu Terytorialnego:

- Piotr Buczek – socjolog, moderator konsultacji społecznych,
- Katarzyna Jedziniak - konsultant projektów z zakresu integracji społecznej,
- Daniel Mróz – ekspert ds. projektów profilaktyki uzależnień i programów aktywizacji społeczności lokalnych, prezes Stowarzyszenia Pedagogów i Psychologów „Progres” w Rzeszowie.

Zespół FRDL-ROST serdecznie dziękuje za pomoc i aktywny udział w opracowaniu niniejszego dokumentu Pani Małgorzacie Salacha -Wójtowi Gminy Kołaczyce, Panu Stanisławowi Dunaj- Przewodniczącemu Rady Gminy oraz radnym, sołtysom, Kierownicze i pracownikom GOPS, pracownikom Urzędu Gminy dyrektorom szkół samorządowych, przedstawicielom instytucji kultury, organizacji pozarządowych oraz wszystkim mieszkańcom Gminy Kołaczyce za udział w warsztatach partycypacyjnych, badaniach

socjologicznych oraz pomoc w uzyskaniu danych, dotyczących diagnozy problemów i zasobów gminy w zakresie integracji społecznej.

2. PROCES PLANOWANIA STRATEGICZNEGO.

Proces planowania strategicznego i diagnoza sytuacji w gminie Kołaczyce zostały zrealizowane w okresie luty– czerwiec 2008 roku. Celem tych działań były:

- prezentacja tematyki i ustalenie harmonogramu warsztatów partycypacyjnych oraz zakresu potrzeb niezbędnych do opracowania analizy społecznej (wyznaczenie osób/instytucji/ wydziałów, które będą odpowiedzialne za zgromadzenie aktualnych danych),
- ustalenie składu Zespołu Roboczego,
- zgromadzenie danych statystycznych i informacji niezbędnych do opracowania strategii,
- opracowanie analizy SWOT,
- określenie misji i wizji polityki społecznej w gminie,
- sprecyzowanie celów strategicznych i operacyjnych oraz działań, służących osiągnięciu celów strategicznych.

Cały proces planowania strategicznego był przeprowadzony w sposób, który gwarantował wysoki poziom uspołecznienia. W praktyce wymagało to zastosowania partycypacyjnej metody opracowania strategii czyli zbierania opinii, dyskusji, udziału przedstawicieli różnych instytucji w podejmowaniu decyzji o nowych kierunkach działań.

W Kołaczycach w ramach konsultacji społecznych przeprowadzono cztery warsztaty partycypacyjne:

- **I warsztat** odbył się w dniu 4 lutego 2008 roku. Spotkanie to było poświęcone omówieniu ważnych zagadnień **diagnozy sytuacji społecznej w gminie oraz analizy problemów społecznych**. Podsumowano dotychczasowe działania, projekty oraz najlepsze praktyki w lokalnym środowisku, czyli zasoby jakimi gmina dysponuje. Instytucje i organizacje działające w zakresie integracji społecznej na terenie gminy prezentowały swoje opinie. Po ich wysłuchaniu, rozpoczęto pracę nad analizą problemów społecznych w gminie, które zostały ustalone w grupowej dyskusji. Uzgodniono stopień ważności poszczególnych problemów oraz propozycje możliwych

sposobów ich rozwiązania. Omówiono funkcjonowanie poszczególnych instytucji i organizacji działających w obszarze integracji społecznej oraz metody poprawy ich pracy.

- **II warsztat** został przeprowadzony w dniu 8 kwietnia br. –w jego trakcie **przeprowadzono analizę SWOT**. Prace były moderowane przez ekspertów FRDL-ROST. Przedstawiciele różnych środowisk gminy sporządzili analizę zasobów wewnętrznych gminy (silne i słabe strony polityki społecznej) oraz analizę otoczenia zewnętrznego pod kątem szans i zagrożeń dla dalszego rozwoju polityki społecznej w gminie Kołaczyce.

Rozpoznano i sprecyzowano zagrożenia i szanse w obszarze pomocy społecznej, ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, działalności kulturalnej, sportu, rekreacji i turystyki, bezpieczeństwa publicznego, rynku pracy i zatrudnienia.

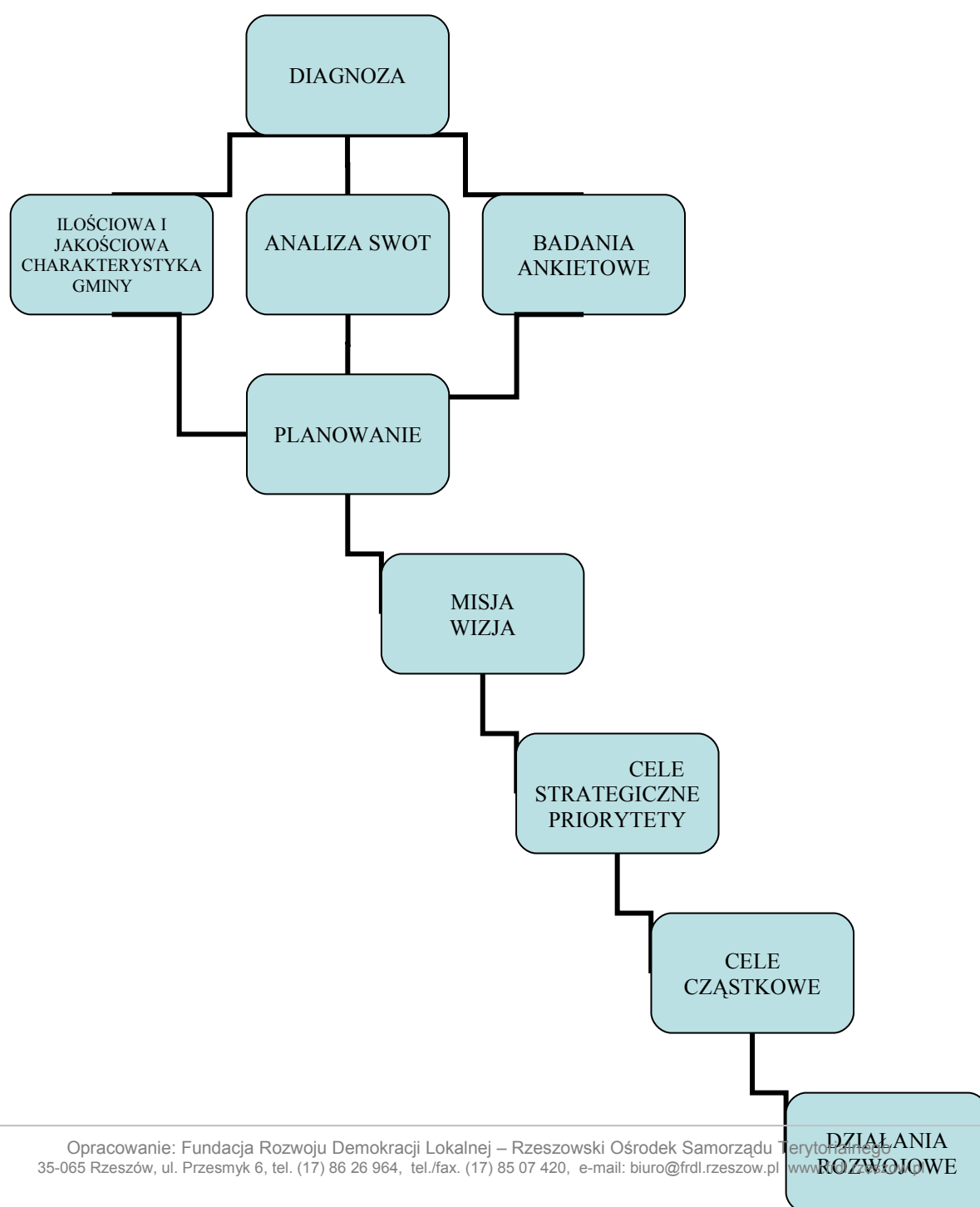
- **III i IV warsztat strategiczny** odbył się w dniach 15 kwietnia i 9 maja br. – w trakcie tych warsztatów wypracowano **misję, wizję, cele strategiczne oraz cele operacyjne**. Na ich ostateczny kształt duży wpływ miały wyniki analizy SWOT i badań ankietowych, które posłużyły do identyfikacji istotnych problemów społecznych mieszkańców gminy Kołaczyce. Misja to ważne odpowiedzialne zadanie do spełnienia, stanowi ona strategiczną wytyczną kierunku, w jakim ma podążać lokalna polityka społeczna. Wizja to wyobrażenie zmian w gminie, które mają zajść w przyszłości. Na niej opierają się główne cele wyznaczające działania, które mają podjąć lokalne instytucje, środowiska i organizacje społeczne. Członkowie Zespołu Roboczego postulowali swoje propozycje misji, na których opierała się jej wersja końcowa. Misja stała się podstawą sformułowania celów strategicznych, które doprecyzowano w celach operacyjnych.

Misja, wizja, cele strategiczne oraz operacyjne zostały wypracowane w moderowanej dyskusji, gdzie każdy członek zespołu roboczego i jednocześnie ekspert w danej dziedzinie, mógł zabrać głos i wyrazić swoją opinię. Zespół FRDL dzięki swemu doświadczeniu proponował na przykładzie dobrych praktyk rozwiązania innych samorządów w sferze polityki społecznej oraz czuwał nad procesem budowy strategii i doboru narzędzi. Współpraca opierała się na modelu partnersko- eksperckim.

Dzięki takim zabiegom dokument strategii powinien w wysokim stopniu wyrażać wolę mieszkańców i służyć długofalowemu rozwojowi społecznemu Gminy Kołaczyce.

Badania ankietowe były prowadzone wśród mieszkańców wszystkich 8 sołectw. Wywiad opierał się na zestandaryzowanym formularzu, opracowanym przez specjalistę d/s badań

społecznych. W wyborze respondentów zastosowano metodę doboru kwotowo-losowego. Ankieterzy zapoznali pytanych z celem badania oraz zapewнили pełną anonimowość. Dążeniem badań ankietowych było dotarcie do różnych grup tworzących społeczność lokalną, w tym osób zmarginalizowanych, których wykluczenie dotyka najbardziej. Efektem badań ankierskich było pozyskanie 154 kompletnych i nadających się do analizy statystycznej kwestionariuszy ankiet. Opis wyników badań został umieszczony w Rozdziale 7. „Problemy społeczne na podstawie badań ankietowych” niniejszego dokumentu. Etapy pracy nad opracowywaniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kołaczyce przedstawia poniższy schemat.

Projekt strategii został udostępniony radnym, sołtysom, dyrektorom i nauczycielom szkół i placówek oświatowych, pracownikom instytucji kultury, służby zdrowia, lokalnym organizacjom pozarządowym oraz wszystkim zainteresowanym mieszkańcom na 14 dni przed przyjęciem go uchwałą Rady Gminy. Przedstawiciele społeczności mogli zgłaszać swoje uwagi dotyczące niniejszego dokumentu do kierownik GOPS w formie pisemnej do dnia 26 czerwca 2008 roku. **Prezentacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych** odbyła się podczas posiedzenia Rady Gminy w dniu 30 czerwca 2008 roku, podczas której nastąpiło także przyjęcie strategii uchwałą Rady Gminy Kołaczyce.

Zasady strategiczne

Zasady strategiczne towarzyszyły tworzeniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz będą uwzględnione przy jej realizacji. Polityka strukturalna Unii Europejskiej określa cztery zasady, które zgodnie z wytycznymi zostały uwzględnione w procesie planowania działań. Strategia opiera się na zasadach strategicznych takich jak:

- **programowanie** – rozumiane jako obowiązek tworzenia długookresowych strategii i planów rozwoju na poziomie narodowym, wojewódzkim i wszędzie tam, gdzie jest to uzasadnione potrzebami lokalnymi – także na poziomie powiatów i gmin,
- **subsidiarność** – czyli jasne określenie kompetencji władzy wykonawczej różnych szczebli upoważnienie (na mocy stosowanych aktów prawnych) samorządów do programowania i realizacji polityki społecznej regionu,
- **partnerstwo** – statutowy obowiązek konsultowania polityki społecznej z partnerami społecznymi na każdym poziomie programowania polityki społecznej,
- **koncentracja** – wybór i ustalenie hierarchii priorytetów w ramach programów operacyjnych i systematyczne zwiększanie przydziału środków na te działania w obszarach, na których koncentrują się problemy społeczne i ekonomiczne,

W poniższej strategii zostały uwzględnione wszystkie 4 zasady.

Monitoring i ewaluacja

Ostateczna wersja Strategii jest dokumentem rozwojowym i długofalowym, który określa płaszczyznę współpracy i aktywności na rzecz rozwiązywania ważnych lokalnych problemów społecznych oraz rozwoju społecznego w ciągu 6 lat. Proces wdrożenia strategii będzie odbywał się na trzech poziomach:

- organizacyjnym – zarządzanie strategią,
- merytorycznym – ocena i przegląd zapisów strategii,
- społecznym – promocja i pozyskiwanie partnerów.

Strategia jako dokument długoletni, dotyczy sfery społecznej, w której zachodzą dynamiczne zmiany. Dlatego rodzi się potrzeba modyfikacji tego dokumentu oraz ciągłego uaktualniania. Procedury wprowadzania aktualizacji dokumentu zostały opisane w ostatnim rozdziale niniejszego opracowania. Wprowadzaniu zmian w strategii służy monitoring i ewaluacja. Monitoring to systematyczne zbieranie i analizowanie informacji ilościowych i jakościowych, na temat przebiegu wdrażania programu i jego zgodności z zakładanymi wcześniej założeniami.

Ma on na celu uzyskanie informacji niezbędnych do oceny postępów w realizacji strategii; usprawnienie systemu zarządzania i podejmowania decyzji o koniecznych zmianach; doskonalenie sposobu diagnozowania lokalnych potrzeb oraz projektowania i świadczenia wybranych usług społecznych; zapewnienie lokalnym społecznościom, w tym odbiorcom oferowanych usług, wpływu na sposób realizacji programu.

Monitoring będzie prowadzony na kilku poziomach:

- **kontekstu** (aktualne potrzeby społeczne na tle ogólnej sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie) – analizy takie powinny prowadzić jednostki organizacyjne Urzędu Gminy (np. GOPS, GZEAS, szkoły, instytucje kultury), ale potrzebne dane można pozyskiwać także z instytucji szczebla powiatowego (PUP, PCPR), czy wojewódzkiego (np. ROPS, PUW, WUP, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Urząd Statystyczny);
- **finansowy**, dotyczący bieżącej analizy wydatków przeznaczanych na zadania, objęte strategią, w tym ze środków własnych oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych, otrzymanych dotacji na projekty ze sfery integracji społecznej. Praktycznym etapem wdrożenia monitoringu finansowego będzie wykorzystanie i rozliczenie dotacji z Programu Integracji Społecznej;

- **produktów** (wyników działań), rezultatów (korzyści/zmian, których doświadczyli beneficjenci ostateczni, grupy docelowe), realizowany na podstawie analizy danych sprawozdawczych oraz informacji uzyskanych na podstawie badań socjologicznych: technik ilościowych – badań ankietowych oraz jakościowych np. zogniskowanych wywiadów grupowych FGI, pogłębionych wywiadów indywidualnych IDI;
- **wykonania** - czy wykonano to, co zaplanowano; w zaplanowanym czasie, przy wykorzystaniu zaplanowanych zasobów.

Systemy gromadzenia danych będą obejmować m.in. analizę dokumentów, wizyty terenowe, badanie użytkowników/beneficjentów, panele ekspertów, wywiady z kluczowymi reprezentantami instytucji i organizacji integracji społecznej, metody uczestniczące: spotkania warsztatowe, dyskusje grupowe, grupy fokusowe itp., dokumentowanie i przetwarzanie danych w systemie informatycznym.

Za mierzalne wskaźniki efektywności realizacji strategii można uznać przykładowo.:

- ilość zlikwidowanych barier architektonicznych,
- ilość oddanych do użytku mieszkań socjalnych,
- ilości wyremontowanych, zmodernizowanych obiektów infrastruktury komunalnej, służących instytucjom, organizacjom, działających w sferze integracji społecznej,
- ilość kursów, szkoleń, staży itp. służących aktywizacji bezrobotnych,
- ilość stworzonych miejsc pracy, w tym także dla osób niepełnosprawnych,
- liczbę dzieci objętych edukacją elementarną w stosunku do ogółu dzieci w gminie,
- liczbę dzieci i młodzieży, którym udzielono specjalistycznej pomocy w zakresie diagnozowania i eliminowania deficytów rozwojowych,
- ilość zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych i liczba dzieci korzystających z tej oferty,
- liczbę rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, którym udzielono specjalistycznej pomocy w tym zakresie,
- liczbę osób, objętych różnymi formami profilaktyki uzależnień,
- liczbę osób uzależnionych, którym udzielono wsparcia i pomocy terapeutycznej,
- liczbę atrakcji (zajęć, imprez itp.) organizowanych, głównie dla dzieci i młodzieży, mających na celu rozwój zainteresowań oraz promocję zdrowego stylu życia.

Ewaluacja to ocena strategii pod kątem rezultatów, oddziaływań, które miał osiągnąć. Może mieć ona charakter okresowy oraz końcowy. Ewaluacja okresowa polega na ocenie, czy realizowane działania są zgodne z zaplanowanymi czy prowadzą do oczekiwanych rezultatów i czy nie są konieczne jakieś zmiany. Zakładamy, że będzie prowadzona minimum raz do roku, a w pierwszym okresie wdrażania strategii (2008-2009) częściej – minimum raz na pół

roku. Jej wyniki posłużą przede wszystkim do ewentualnej korekcji, modyfikacji realizowanych działań. Celem głównym ewaluacji końcowej jest określenie wartości strategii w odniesieniu do wybranych kryteriów. Jako kryteria oceny przyjmuje się: skuteczność, efektywność, odpowiedniość, użyteczność oraz kryterium zapewniania partycypacji społecznej.

Podmiotami skutecznego zarządzania strategią będą przede wszystkim:

- Wójt Gminy Kołaczyce
- Koordynator Strategii – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
- Zespół Zarządzający
- Koordynatorzy realizacji celów i Zespoły Zadaniowe.

Odpowiedzialnym za koordynację całości realizacji Strategii jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołaczycach. W skład Zespołu Koordynującego wejdą członkowie Zespołu Roboczego, jako grupa pracująca nad dokumentem. Zespół Koordynujący wybierze ze swego grona Koordynatorów celów strategii. Koordynatorzy pod kątem realizacji celów wybiorą Zespoły Zadaniowe, złożone z przedstawicieli partnerów zajmujących się różnymi aspektami danego działania.

Wdrażanie Strategii powinno rozpocząć się od spotkania Koordynatora Realizacji Strategii z członkami poszczególnych Zespołów Zadaniowych oraz Koordynatorami celów operacyjnych, na którym zostaną wybrane najważniejsze działania do realizacji w 2008 roku. Spotkanie takie powinno odbyć się nie później niż miesiąc od przyjęcia strategii uchwałą Rady Gminy. Kryteria priorytetyzacji działań powinny być jasno i precyzyjnie określone przez uczestników spotkania. Przykładowe kryteria wyboru zadań, które można uznać za priorytetowe to:

- **pilność** – określa znaczenie zadania pod względem kryterium czasu np. czy konkretne działanie wynika z konieczności dostosowania do aktualnego obowiązku prawnego, czy jest odpowiedzią na palący problem społeczny itp.,
- **ważność** – czy zadanie służy rozwiązywaniu najistotniejszych problemów lokalnych lub przyczyni się do złagodzenia ich negatywnych,
- **długotrwałość rezultatów** – czy wdrożone działania przyniosą trwałe zmiany na lepsze, na jak długo realizacja zadania przyniesie pożytek dla społeczności lokalnej,
- **oddziaływanie** - określa oddziaływanie na innych, niż bezpośredni adresaci zadania np. na inne grupy społeczne, na otoczenie adresatów działania,
- **powszechność** – jak duża grupa mieszkańców skorzysta na realizacji działania

- **akceptacja społeczna** - czy realizacja zadania uzyska poparcie społeczności lokalnej, czy możliwa będzie szeroka współpraca międzysektorowa przy jego realizacji,
- **przygotowanie do realizacji** – jak długiego okresu przygotowawczego wymaga działanie,
- **dostępność funduszy na realizację** – określa wagę działania w kontekście aktualnie dostępnych zewnętrznych źródeł jego współfinansowania np. ogłoszeń konkursów w ramach poszczególnych priorytetów PO KL.

Wybór zadań do realizacji w określonym okresie zostanie przeprowadzony na postawie rangowania (przypisania określonych wartości liczbowych) w kontekście powyższych kryteriów i będzie odzwierciedlał bieżącą wiedzę oceniających na temat pilności, ważności, szans powodzenia danego zadania, jego efektów itp. taki proces planistyczny umożliwi realizację programów/projektów/planów operacyjnych. Programy można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od charakteru danego projektu.

Projekty i programy powinny być przyjmowane na podstawie uchwał Rady Gminy, które powinny stanowić załączniki do niniejszej strategii. Projekty i programy realizowane w ramach strategii powinny być zgodne z przyjętymi w niniejszym dokumencie kierunkami działań.

3. METODYKA PROCESU PLANOWANIA STRATEGICZNEGO

Kierunki polityki społecznej wyznaczone w dokumencie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, są paralelne z innymi dokumentami gminy oraz dokumentami na poziomie powiatu, województwa i kraju.

„Strategia Rozwoju Gminy Kołaczyce na lata 2007- 2015”, została opracowana przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia "Pro Carpathia". Z przeprowadzonej diagnozy wynika kilka obszarów problemowych wskazanych przez mieszkańców gminy Kołaczyce. Są to:

- zła jakość infrastruktury drogowej
- słabo rozwinięta sieć wodociągowa
- słabo rozwinięta sieć kanalizacyjna
- niedostatecznie rozwinięte budownictwo komunalne
- brak gminnego ośrodka kultury
- słabo rozwinięte zaplecze sportowo-rekreacyjne oraz kulturalne
- brak gminnego ośrodka doradczego
- niska aktywność społeczno-gospodarcza mieszkańców gminy

- ograniczona liczba miejsc parkingowych w miejscach publicznych
- niewystarczająca infrastruktura cmentarna
- ograniczona powierzchnia terenów pod inwestycje
- zaniedbane szlaki turystyczne, brak edukacyjnych ścieżek przyrodniczych
- brak miejsca do segregacji odpadów

Opierając się na rozpoznanych problemach wyznaczono 6 obszarów strategicznych dla gminy Kołaczyce: gospodarka; obszary wiejskie i rolnictwo; infrastruktura techniczna; zasoby ludzkie; turystyka; współpraca z zagranicą. Najistotniejszym z punktu widzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych jest obszar Zasoby Ludzkie. Jego cel strategiczny to: **Poprawa jakości życia oraz stworzenie atrakcyjnych warunków do rozwoju mieszkańców**. Jest on złożony z 6 celów operacyjnych:

1. **Poszerzenie oferty edukacyjnej w gminie** (analiza preferencji oraz oczekiwań miejscowych przedsiębiorców odnośnie wykształcenia pracowników, dostosowanie profili kształcenia do aktualnych potrzeb rynku, promowanie nowoczesnych metod nauczania, poszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych, wspieranie podwyższania kwalifikacji przez nauczycieli, zatrudnianie wykwalifikowanej kadry dydaktycznej, tworzenie sprzyjających warunków do kształcenia ustawicznego)
2. **Wyrównanie szans kształcenia oraz stworzenie optymalnych warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży** (doposażenie szkół w nowoczesny sprzęt zwiększający dostępność oraz efektywność nauczania, zwiększenie dostępu do nauki języków obcych, zachęcanie młodzieży do udziału w życiu społecznym i publicznym gminy, rozszerzenie pozalekcyjnej oferty zajęć dla dzieci i młodzieży, rozwój międzynarodowej współpracy szkół, współpraca z organizacjami pozarządowymi w celu wykorzystania szansy na sfinansowanie ciekawych przedsięwzięć adresowanych do dzieci i młodzieży)
3. **Poprawa warunków funkcjonowania oraz stanu obiektów dydaktycznych, kulturalnych oraz sportowych** (poprawa standardów wyposażenia placówek poprzez ich systematyczne doposażenie, systematyczne modernizowanie placówek, termomodernizacja budynków, wspieranie starań placówek w zakresie doposażenia pracowni komputerowych, budowa Gminnego Ośrodka Kultury, modernizacja domów ludowych, budowa domów ludowych i remiz Ochotniczej Straży Pożarnej, poprawa stanu technicznego przyszkolnych boisk sportowych oraz gminnych stadionów, doposażenie obiektów sportowych, rozbudowa bazy obiektów sportowych)

4. **Poprawa dostępności oraz obsługi mieszkańców w sferze kultury, edukacji, sportu i rekreacji** (poprawa standardów wyposażenia placówek poprzez ich systematyczne doposażenie, systematyczne modernizowanie placówek, termomodernizacja budynków, wspieranie starań placówek w zakresie doposażenia pracowni komputerowych, budowa Gminnego Ośrodka Kultury, modernizacja domów ludowych, budowa domów ludowych i remiz Ochotniczej Straży Pożarnej, poprawa stanu technicznego przyszkolnych boisk sportowych oraz gminnych stadionów, doposażenie obiektów sportowych, rozbudowa bazy obiektów sportowych)
5. **Zwiększenie zatrudnienia oraz aktywności zawodowej mieszkańców** (stworzenie atrakcyjnej oferty spędzania „czasu wolnego”, inspirowanie działań mających na celu poszerzenie działalności miejscowych domów ludowych, organizacja imprez dla mieszkańców promujących aktywny i zdrowy styl życia, współpraca z organizacjami społecznymi, aktywizacja młodzieży poprzez organizację międzyszkolnych rozgrywek sportowych dla młodzieży w różnych dyscyplinach)
6. **Dbłość o zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców** (wspieranie programów mających na celu przeciwdziałanie bezrobociu, stworzenie ogólnodostępnej bazy szkoleń dla mieszkańców gminy, wspieranie szkoleń ułatwiających młodzieży poruszanie się po rynku pracy, stworzenie warunków do przekwalifikowania się, zmiany zawodu, podnoszenia kwalifikacji)

Drugim ważnym dokumentem jest „**Strategia Rozwoju Powiatu Jasielskiego na lata 2007-2015**” szczególnie ważnym polem strategicznym jest: **Infrastruktura społeczna, ochrona zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców, edukacja**. W jego ramach wyznaczono:

Priorytet 1. Działania w zakresie pomocy społecznej

Nastawione na działania w otoczeniu osób zagrożonych marginalizacją czy wykluczeniem społecznym, poprawę kondycji instytucji społecznych oraz ich kadry zarządzającej, poprawę jakości życia i wzrost dochodów mieszkańców będących w trudnej sytuacji oraz stwarzanie warunków dla rozwoju aktywności osób niepełnosprawnych.

Priorytet 2. Działania w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców

Polegające na zaspokajaniu potrzeb w zakresie bazy lokalowej i sprzętowej w celu poprawy jakości i dostępności do usług zdrowotnych, promocji zdrowia i poprawy bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców i zapewnieniu bezpieczeństwa mieszkańcom powiatu

Priorytet 3. Działania w zakresie edukacji lokalnej. Podniesienie efektywności kształcenia zawodowego dla rynku pracy.

Główne działania to doprowadzenie do wysokiego poziomu jakości edukacji w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu jasielskiego,

wyrównywanie szans edukacyjnych młodzieży oraz stworzenie warunków do integracji społecznej uczniom niepełnosprawnym, wzmocnienie funkcji wychowawczej i opiekuńczej szkół i placówek jako czynnika wspierającego rodzinę oraz stworzenie systemu ustawicznego doskonalenia kompetencji zawodowych nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych i placówek oświatowych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych opiera się także na takich dokumentach jak:

- **Program Operacyjny Kapitał Ludzki**, którego finansowanie odbywa się ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w zakresie przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego, promowania aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka, aktywnej polityki rynku pracy i wyrównywania szans kobiet na rynku pracy,
- **Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego** finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, który skupia się na rozwoju umiejętności powiązanych z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwościach kształcenia ustawicznego w regionie.
- **Strategia Polityki Społecznej na lata 2007-2013;**
- **Strategia Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na lata 2007 – 2013,**
- **Strategia Rozwoju Edukacji na lata 2007 – 2013,**
- **Strategia Państwa dla Młodzieży na lata 2003 – 2012,**
- **Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2013,**
- **Strategią Rozwoju Województwa Podkarpackiego,**
- **Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia 2007 – 2013.,**
- **Poakcesyjnym Programem Wsparcia Obszarów Wiejskich**
- **Programem Operacyjnym Rozwoju Polski Wschodniej 2007 -2013,**

Przy opracowywaniu dokumentu uwzględniono także zgodność z przepisami następujących aktów prawnych:

- **Ustawa o pomocy społecznej z 12 marca 2004 r. (Dz. U. Nr 64, poz. 593)**
- **Ustawa o świadczeniach rodzinnych z 28 listopada 2003 r. Dz. U. Nr 288, poz. 2255)**
- **Ustawa o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej z dnia 22 kwietnia 2005 r. (Dz. U. Nr 86, poz. 732)**

- **Ustawa o dodatkach mieszkaniowych z 21 czerwca 2001 r. (Dz. U. Nr 71, poz. 734)**
- **Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dn. 20 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001)**
- **Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dn. 24 kwietnia 2003 r. (Dz. U. Nr 96, poz. 873)**
- **Ustawa o zatrudnieniu socjalnym z 13 czerwca 2003 r. (Dz. U. Nr 122, poz. 1143)**
- **Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231)**
- **Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z 24 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 24)**
- **Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., Nr 123, poz. 776).**

4. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

W województwie Podkarpackim leży Gmina Kołaczyce stanowiąc północną część powiatu jasielskiego i zajmując jego 7,24 % powierzchni. Jest ona jedną z 10 gmin, obok miasta Jasła i gmin wiejskich: Brzysk, Dębowca, Jasła, Kępnej, Nowego Żmigrodu, Osieka Jasielskiego, Skołyszyna, Tarnowca. Obszar gminy to około 60,11 km², zamieszkały przez. Siedziba władz gminy znajduje się w Kołaczycach, które są jednocześnie ośrodkiem skupiającym handel, usługi i oświatę ponadgimnazjalną. Miejscowość ma dogodne położenie wzdłuż drogi krajowej nr 73 Jasło-Wiśniówka oraz drogi powiatowej Kołaczyce – Sieklówka – Lubla. Zachodnią granicą gminy płynie rzeka Wisłoka.

Sąsiadami gminą są:

- Brzostek (od północy)
- Fryszak (od północnego – wschodu)
- Jasło (od południowego – wschodu)
- Brzyska (od zachodu)

Gmina składa się z 8 miejscowości, które są jednocześnie sołectwami. Największą powierzchnię zajmuje Sieklówka (19,6% powierzchni całej gminy), natomiast najmniejszy obszar zajmują Krajowiec (7,1% powierzchni całej gminy). Duże zaludnienie występuje w Nawsiu Kołaczyckim (18,43% całej ludności). Teren gminy, wg danych z czerwca 2007 roku, zamieszkiwało 8994 osób, gdzie gęstość zaludnienia wynosiła około 150 osób na km². Kołaczyce, Nawsie Kołaczyckie, Bieździeca i Bieździadka tworzą duże skupiska ludzi, stanowią centrum usługowe, gospodarczo – przemysłowe, produkcyjne, oraz turystyczno – rekreacyjne. Pozostałe miejscowości w mniejszym stopniu zaludnione prowadzą głównie działalność opartą na rolnictwie i leśnictwie. Pod względem rzeźby terenu gmina jest bardzo zróżnicowana. Około 60 % zajmują pagórki i różnej wysokości wzniesienia, pozostała część to tereny równinne. Lasy obejmują 1929,60 ha, z czego drzewostany państwowe zajmują 26,05% a prywatne 26,05 %. Składają się one przede wszystkim z jodeł, buków, sosen oraz dębów, blisko rzek występuje prastara wierzba łoża. Na terenie Kołaczyce istnieje rezerwat geologiczny „Golesz” o pow. 27 ha z grupą ostańców oraz miejsce wspinaczkowe „Krajowickie Skałki” w Krajowicach. Przez gminę przebiegają 2 szlaki turystyczne. Dłuższy, oznaczony jako żółty, Kołaczyce- Gogołów- Bardo (ok. 5,5 h) oraz krótszy: Kołaczyce- Ujazd- Liwocz (2h). Lubiący długie przechadzki mogą skorzystać z 56 km szlaku spacerowego: Przybówka-Krajowice-Trzcinica.

Gmina ma charakter typowo rolniczy, gdzie użytki rolne stanowią 61% powierzchni, pozostała część terenu to obszary leśne – 32% i tereny zabudowane- 7%. W gminie dominują wieloprodukcyjne, małe, gospodarstwa rolne:

- do 1 ha – 608 gospodarstw rolnych
- 1-5 ha - 1064 gospodarstw rolnych
- 5-10 ha - 74 gospodarstw rolnych
- 10-15 ha powyżej – 3 gospodarstwa rolne

Dlatego dochód na 1 mieszkańca jest bardzo niski w przypadku, gdy jest to jedyne źródło utrzymania. Częściej rolnictwo jest tylko dodatkowym źródłem dochodu. Główne uprawy to pszenica, żyto, ziemniaki i rośliny pastewne oraz krzewy owocowe porzeczeki (46 ha). Gleby są mało urodzajne, przeważają głównie - IV, V i VI klasy bonitacyjnej. Występują gleby gliniasto-ilaste, mady w dolinach rzek oraz niewielkie obszary torfiaste. Produkcja zwierzęca opiera się przede wszystkim na hodowli bydła, trzody chlewnej, królików i drobiu. Na opisywanym obszarze występują surowce mineralne w postaci żwirów i piasków

usytuowanych w dolinie Wisłoka oraz gliny służącej wyrobom garncarskim, które obecnie nie są eksploatowane. W gminie występuje kilkanaście sklepów wielobranżowych oraz kilka większych zakładów pracy, które dają zatrudnienie okolicznej ludności. Gmina Kołaczyce znajduje się w sferze wpływów pobliskich miast przetwórczo-przemysłowych takich jak: Jasło, Dębica i Ropczyce oraz tych zlokalizowanych w większej odległości: Krosna, Tarnowa i Rzeszowa. Ich prężny rozwój, nowe rozwiązania technologiczne, rozwój bazy szkolnictwa zawodowego oraz wyższego niesie ze sobą szanse dla gminy. Pozwala na kształcenie w poszukiwanych na rynku pracy zawodach oraz znalezienie pracy w pobliskich aglomeracjach. Potencjałem gminy są bogaty świat roślin i zwierząt, czyste, nieskażone powietrze. Środowisko naturalne sprzyja rozwojowi turystyki i rekreacji, ekologicznym uprawom oraz agroturystyce. Ludzie z ośrodków przemysłowych będą szukać wytchnienia na łonie natury, stąd możliwość stworzenia enklaw wypoczynkowo-rekreacyjnych. Gmina dysponuje atrakcyjnymi terenami na tego typu inwestycje, są to m.in.:

- zespół parkowy w Bieździadce (6,47 ha),
- tereny wokół stawów w Krajowicach (6,50 ha),
- błonia nad rzeką Wisłoką w Kołaczycach (28,60 ha).

Poniższa tabela i wykres ukazują podział administracyjny gminy, wielkość sołectw oraz liczbę ich mieszkańców.

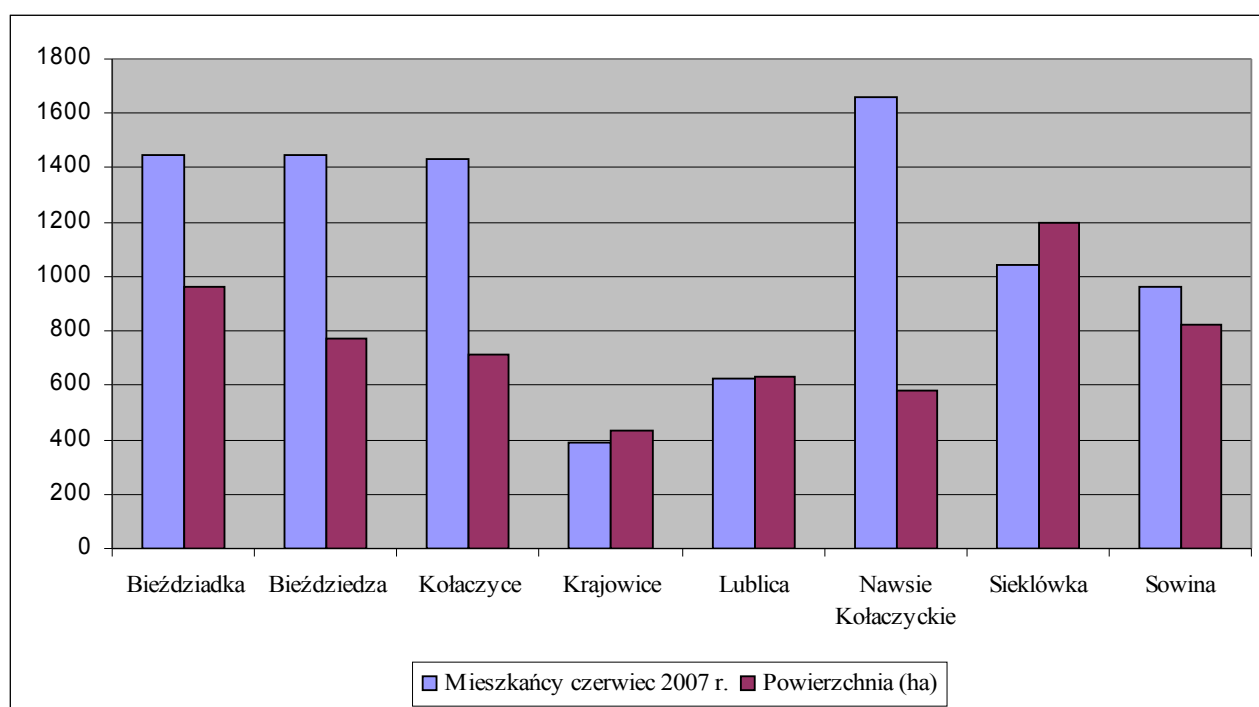
Tabela 1. Podział administracyjny gminy Kołaczyce, wielkość sołectw oraz liczba ich mieszkańców w czerwcu 2007 r.

Miejscowość	Powierzchnia (ha)	Procentowy udział	Mieszkańcy czerwiec 2007 r.	Procentowy udział
Bieździadka	961	15,7	1445	16,07
Bieździedza	772	12,6	1445	16,07
Kołaczyce	715	11,7	1430	15,90
Krajowice	433	7,1	393	4,37
Lublica	631	10,3	621	6,90
Nawsie Kołaczyckie	578	9,5	1658	18,43

Sieklówka	1200	19,6	1040	11,56
Sowina	825	13,5	962	10,70
Ogółem:	6115	100	8994	100

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kołaczyce z 2004r.

Wykres 1. Powierzchnia oraz liczba mieszkańców z podziałem na sołectwa w 2007 roku.

Źródło: Dane Urzędu Gminy Kołaczyce 2007 rok.

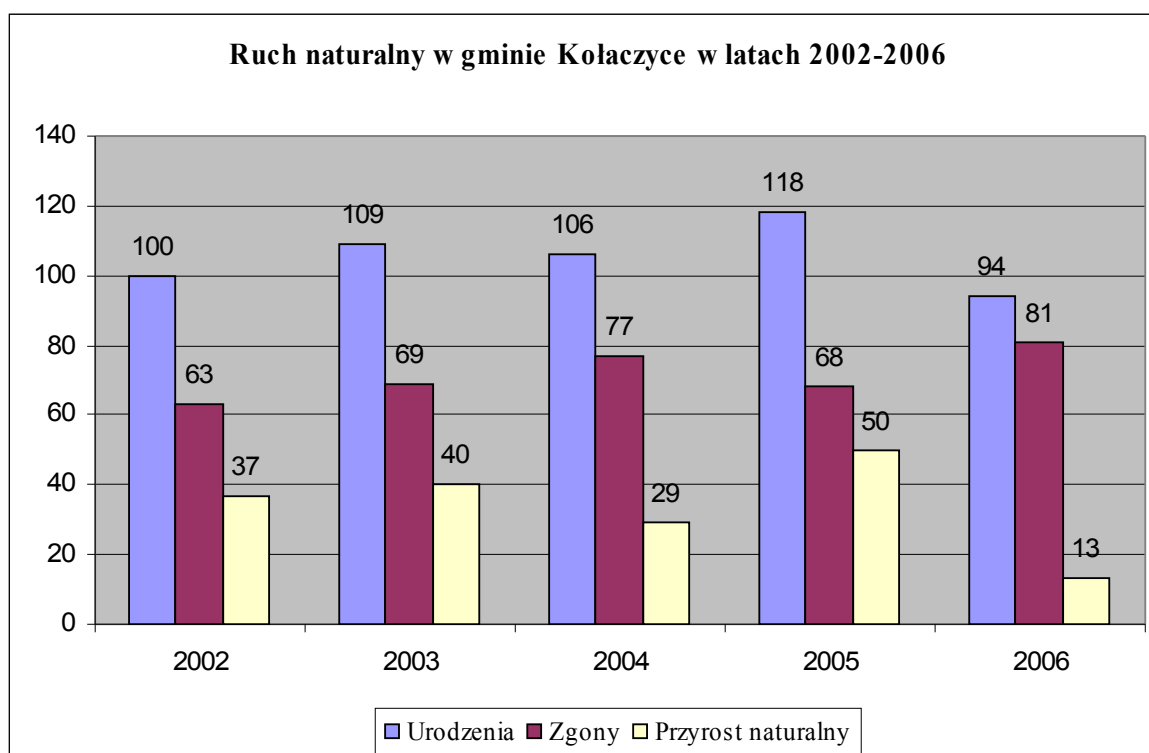
4.1. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Gmina Kołaczyce w grudniu 2006 roku wg danych Głównego Urzędu Statystycznego liczyła 8 852 osób, kobiety (4 429 osób) nieznacznie przewyższały liczbę mężczyzn (4 423 osoby). Na 100 mężczyzn przypadało 100 kobiet, co świadczy o liczebnej równowadze płci w gminie. Gęstość zaludnienia wynosiła 145 osób na 1km².

W stosunku do lat poprzednich liczba mieszkańców powoli i stopniowo wzrasta. W 2006 zarejestrowano najniższy przyrost naturalny (13) od 4 lat. Pomimo tego spadku ruch naturalny

utrzymuje się na poziomie dodatnim, co jest bardzo pożądanym zjawiskiem, świadczącym o odradzaniu się społeczności lokalnej oraz jej rozwoju. Wykres nr 2 ukazuje rozkład urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego w gminie. Wykres nr 3 przedstawia rozkład mieszkańców wg płci w poszczególnych latach.

Wykres 2. Ruch naturalny w Gminie Kołaczyce w latach 2002-2006

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 2. Wskaźniki dotyczące ludności Gminy Kołaczyce w 2006 roku.

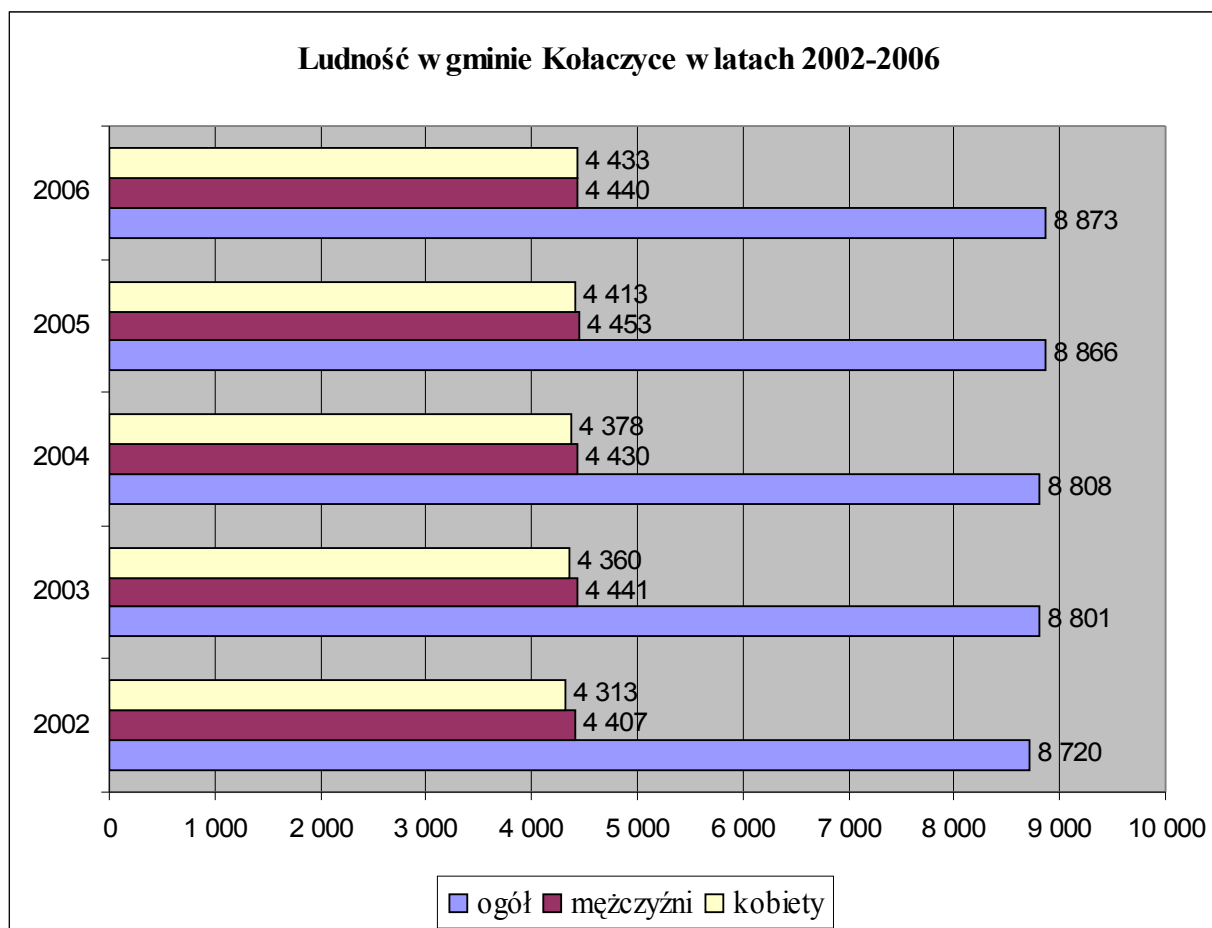
Ludność wskaźniki modułu gminnego		
ludność na 1 km ²	osoba	145
kobiety na 100 mężczyzn	osoba	100
małżeństwa na 1000 ludności	para	6,2
urodzenia żywe na 1000 ludności	osoba	11,0

zgony na 1000 ludności	osoba	9,5
przyrost naturalny na 1000 ludności	osoba	1,6

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS

Wykres 3. Ludność Gminy Kołaczyce wg płci w latach 2002-2006

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analiza salda migracji w gminie Kołaczyce wskazuje, iż jest ono bardzo zmienne. Największy odpływ osób nastąpił w roku 2002 (-3) oraz 2005 (-9). Wyjazdy były podyktowane brakiem pracy w miejscu zamieszkania, a tym samym możliwości zdobycia środków do godziwej egzystencji. Nowe miejsce zamieszkania to głównie tereny wiejskie, a

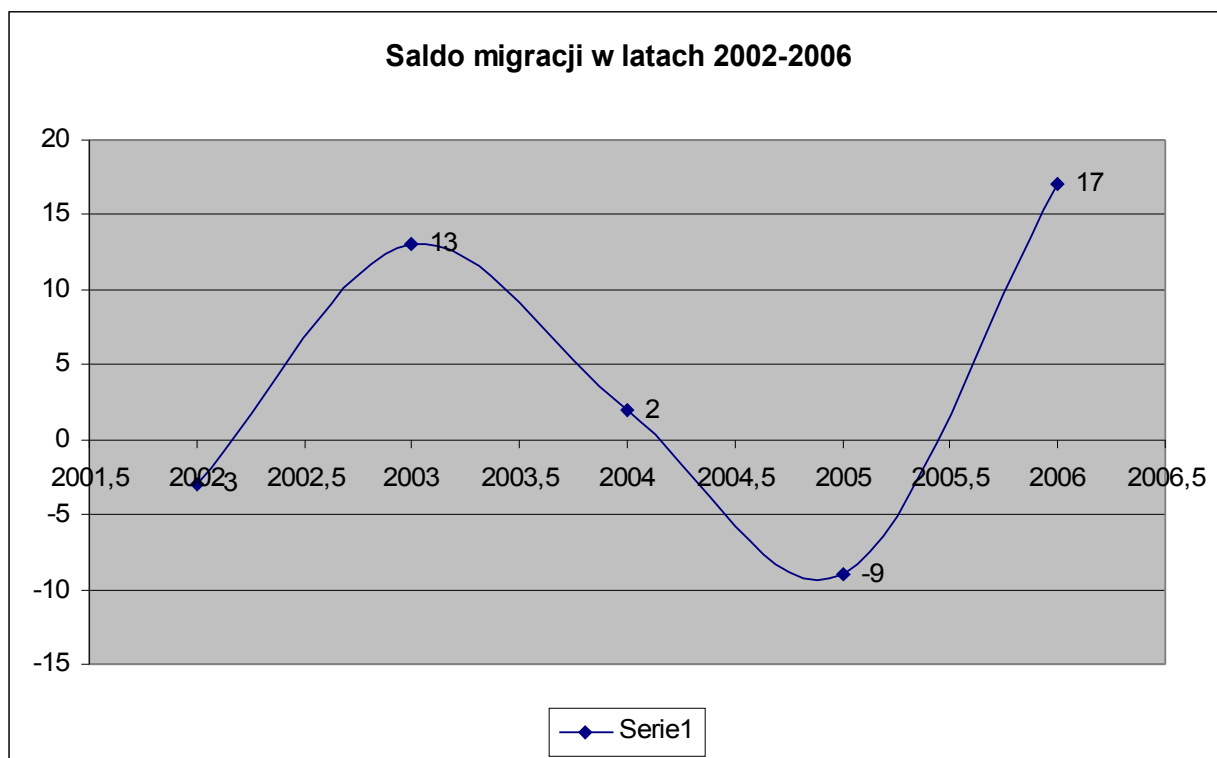
w mniejszym stopniu miasta. Wyjazdy zagraniczne są rejestrowane jako pojedyncze przypadki. Takie nasilenie zjawiska ma swe źródło głównie w zmianie stanu cywilnego i przeniesieniu się do współmałżonka oraz w migracji zarobkowej. Brak danych dotyczących faktycznej emigracji zarobkowej. Tabela 3. ukazuje dane migracyjne na przestrzeni 6 lat.

Tabela 3. Migracje ludności w gminie Kołaczyce w latach 2000-2006

Lata	Zameldowania na pobyt stały				Wymeldowania z pobytu stałego				Saldo migracji
	Ogółem	z miast	ze wsi	z zagranicy	Ogółem	do miast	na wieś	za granicę	
2002	97	43	53	1	100	41	59	0	- 3
2003	68	44	24	0	55	24	31	0	13
2004	74	48	26	0	72	36	36	0	2
2005	82	47	35	0	91	33	57	1	- 9
2006	82	28	53	1	65	40	21	1	17

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS

Wykres 4. Rozkład salda migracji w przeciągu 4 lat.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ludność w roku 2006 w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym według płci wynosi ogółem 8 852 w tym 4 423 mężczyzn i 4 429 kobiet.

W wieku **przedprodukcyjnym** - poniżej 15 lat, mężczyźni stanowią 1 159 osób, a kobiety 1 087, co daje w sumie 2 246.

Liczba ludności w wieku **produkcyjnym** wynosi ogółem 5 300, 2 481 kobiet w wieku od 15-59 lat oraz i 2 819 mężczyzn w wieku od 15-64 lat.

Liczba osób w wieku **poprodukcyjnym** to 1 306 osób, w tym 445 mężczyzn i 861 kobiet. Ogólny przekrój społeczeństwa gminy jest bardzo pozytywny, o czym świadczy duża grupa osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Od nich w dużym stopniu zależy przyszłość gminy.

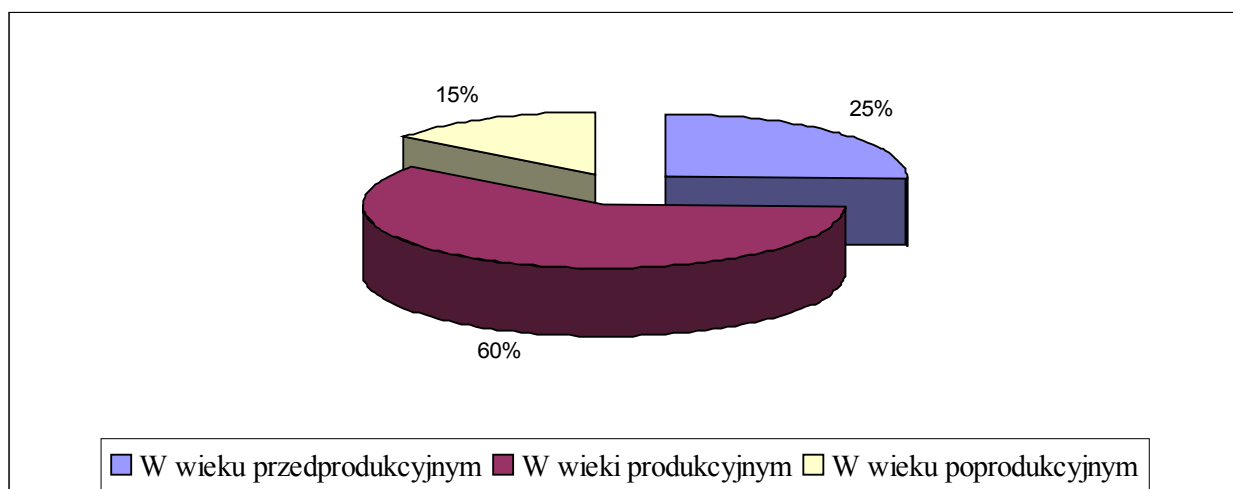
Tabela 4. Ludność Gminy Kołaczyce ze względu na ekonomiczny podział wieku oraz wskaźniki obciążenia demograficznego

Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), produkcyjnym i

poprodukcyjnym wg płci		
Ogółem		
ogółem	Osoba	8 852
mężczyźni	Osoba	4 423
kobiety	Osoba	4 429
w wieku przedprodukcyjnym		
ogółem	Osoba	2 246
mężczyźni	Osoba	1 159
kobiety	Osoba	1 087
w wieku produkcyjnym		
ogółem	Osoba	5 300
mężczyźni	Osoba	2 819
kobiety	Osoba	2 481
w wieku poprodukcyjnym		
ogółem	Osoba	1 306
mężczyźni	Osoba	445
kobiety	Osoba	861
Wskaźnik obciążenia demograficznego		
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	67,0
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	osoba	58,1
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	24,6

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS

Wykres 5. Ludność wg ekonomicznych grup wieku w %

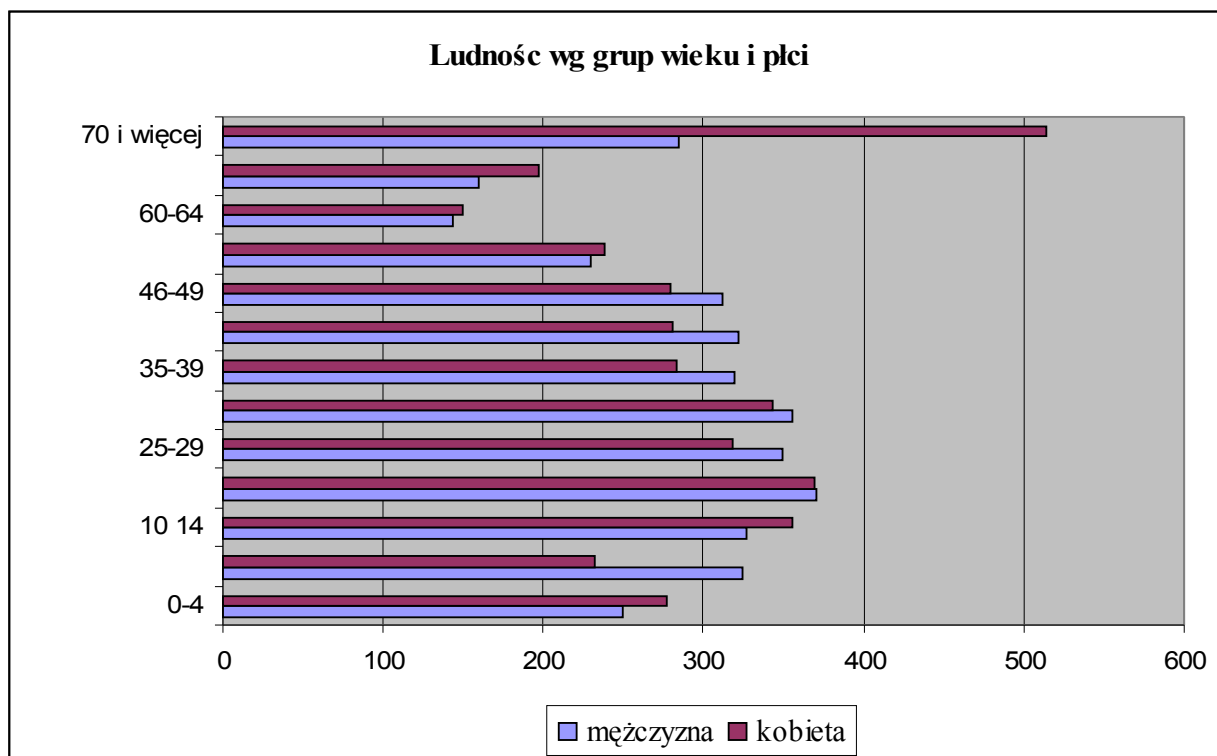

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ludność w przedziale wiekowym od 40-tego do 60-tego roku życia stanowi 24,367 % całej społeczności Kołaczyc. Kobiety są w przewadze, ich liczba w podanym wyżej przedziale wiekowym to 1024 (23,12 % wszystkich kobiet), wg danych z 2006 roku. Mężczyźni od 40 roku życia do osiągnięcia wieku emerytalnego (65 rok życia) stanowią 25,62 % wszystkich mężczyzn. Jest to grupa szczególnie narażona na wykluczenie i dyskryminację ze względu na wiek, szczególnie na rynku pracy. Osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ogółu ludności jest bardzo mało, bo tylko 15 % całej populacji gminy. Przeważająca większość tej grupy (61,18 %) to osoby powyżej 70 roku życia, kobiety dominują w tym przedziale wiekowym (64,3%) i zarazem we wszystkich innych grupach wiekowych. Świadczy to o dużej żywotności kobiet i zarazem o wydłużającym się okresie życia obywateli w naszym kraju.

Z czasem grupa osób w wieku poprodukcyjnym będzie się powiększać, stąd konieczność przygotowania odpowiedniego zaplecza instytucjonalnego, które będzie świadczyć kompleksowe usługi dla osób w sędziwym wieku, osób samotnych, które nie są w stanie samodzielnie żyć. Poniższy wykres oraz tabela obrazują przekrój wiekowy mieszkańców gminy oraz ich podział ze względu na płeć.

Wykres 6. Ludność wg grup wieku, z podziałem na płeć

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 5. Podział ludności gminy Kołaczyce ze względu na wiek

Ludność wg grup wieku i płci		
Ogółem		
ogółem	Osoba	8 852
mężczyźni	Osoba	4 423
kobiety	Osoba	4 429
0-4		
ogółem	Osoba	526
mężczyźni	Osoba	249
kobiety	Osoba	277
5-9		
ogółem	Osoba	556
mężczyźni	Osoba	324
kobiety	Osoba	232
10-14		
ogółem	Osoba	683
mężczyźni	Osoba	327
kobiety	Osoba	356
15-19		
ogółem	Osoba	773
mężczyźni	Osoba	407
kobiety	Osoba	366
20-24		
ogółem	Osoba	739

mężczyźni	Osoba	370
kobiety	Osoba	369
25-29		
ogółem	Osoba	667
mężczyźni	Osoba	349
kobiety	Osoba	318
30-34		
ogółem	Osoba	699
mężczyźni	Osoba	356
kobiety	Osoba	343
35-39		
ogółem	Osoba	602
mężczyźni	Osoba	319
kobiety	Osoba	283
40-44		
ogółem	Osoba	603
mężczyźni	Osoba	322
kobiety	Osoba	281
45-49		
ogółem	Osoba	591
mężczyźni	Osoba	312
kobiety	Osoba	279
50-54		
ogółem	Osoba	496
mężczyźni	Osoba	270
kobiety	Osoba	226
55-59		
ogółem	Osoba	467
mężczyźni	Osoba	229
kobiety	Osoba	238
60-64		
ogółem	Osoba	294
mężczyźni	Osoba	144
kobiety	Osoba	150
65-69		
ogółem	Osoba	357
mężczyźni	Osoba	160
kobiety	Osoba	197
70 i więcej		
ogółem	Osoba	799
mężczyźni	Osoba	285
kobiety	Osoba	514

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

4.2. PRAKTYKI RELIGIJNE

Wielu ludzi we współczesnym świecie cierpi z powodu uczucia osamotnienia. Mają poczucie wyalienowanych jednostek. Powodem takiej sytuacji jest brak poczucia przynależności społecznej. Wspólne uczestniczenie w obrzędach religijnych pozwala na spotkanie z drugim człowiekiem, nawiązanie z nim autentycznej więzi, a także umożliwia kontakt z sacrum. Dzięki podwójnej roli religii zaspokaja ona potrzeby człowieka w sferze ducha oraz daje mu poczucie bycia we wspólnocie. Na terenie gminy znajdują się parafie Rzymskokatolickie w miejscowościach: Kołaczyce, Lublica, Bieździedza, Sieklówka oraz filia w Sowinie. Sporadycznie występują przedstawiciele innych wyznań. Brak przejawów dyskryminacji czy prześladowań na tle religijnym. W Kołaczycach siostry nazaretanki prowadzą Dom Pogodnej Starości „Nazaret” pod wezwaniem Sióstr Męczenniczek z Nowogródka.

4.3. WARUNKI ŻYCIA I SYTUACJA MATERIALNA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Analizując gospodarstwa domowe w gminie Kołaczyce, można wyróżnić cztery największe grupy domostw:

- Gospodarstwa jednorodzinne 4 i więcej osobowe- rodziny wielodzietne, które sprzyjają rozwojowi państwa dzięki wychowywaniu nowego pokolenia odradzając społeczeństwo a jako konsumenci napędzając gospodarkę krajową. Takie rodziny bardzo często borykają się z brakiem dostatecznych środków finansowych na utrzymanie. Nie są w stanie spełnić podstawowych potrzeb, których zaspokojenie stanowi podstawę egzystencji. W gminie Kołaczyce w 2007 roku Gminny Ośrodek pomocy społecznej udzielił pomocy 66 rodzinom wielodzietnym.
- Gospodarstwa jednorodzinne 3 osobowe- współcześnie jest to bardzo popularny model rodziny, na który składa się małżeństwo z jednym dzieckiem. Często jest to podyktowane warunkami lokalowymi, względami ekonomicznymi oraz sztywnymi formami zatrudnienia, które dyskryminują matki.
- Gospodarstwa dwurodzinne wynikają głównie z warunków mieszkaniowych, gdzie młode małżeństwa mieszkają z rodzicami z powodu braku możliwości wynajęcia lub zakupu własnego lokum.
- Gospodarstwa nierodzinne 1 osobowe - współczesny świat ma tendencje do intensywnej atomizacji, ponieważ procesy zachodzące w sferze gospodarki implikują

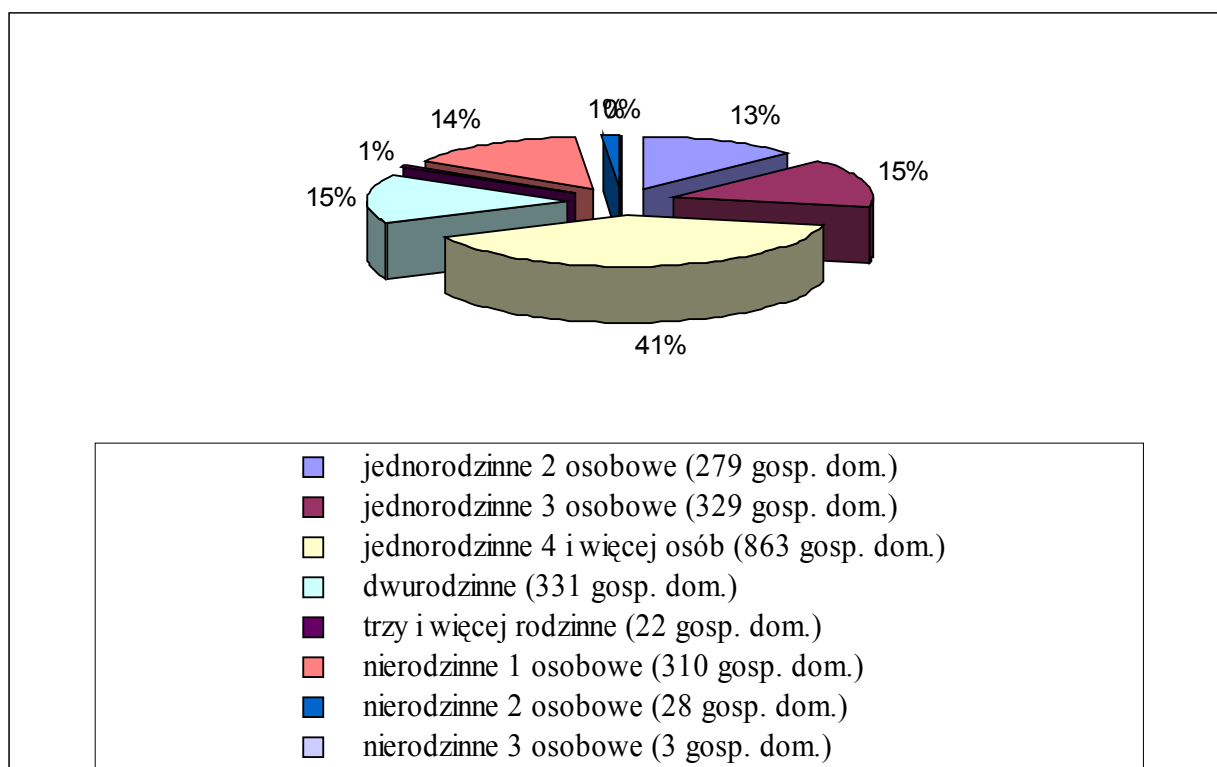

życie w pojedynkę. Wymóg mobilności w pracy, stawianie jednostki na rozwój osobisty

i zawodowy, absorbuje czas zarezerwowany do tej pory na życie prywatne. Przestrzeń prywatna ogranicza się jedynie do zaspokajania potrzeby snu i konsumpcji, na drugiego człowieka brak już czasu.

Taki równomierny rozkład pomiędzy 4 typy gospodarstw domowych świadczy o dużej różnorodności społeczeństwa.

Wykres 7. Rodzaje gospodarstw domowych wg Spisu Powszechnego z 2002 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

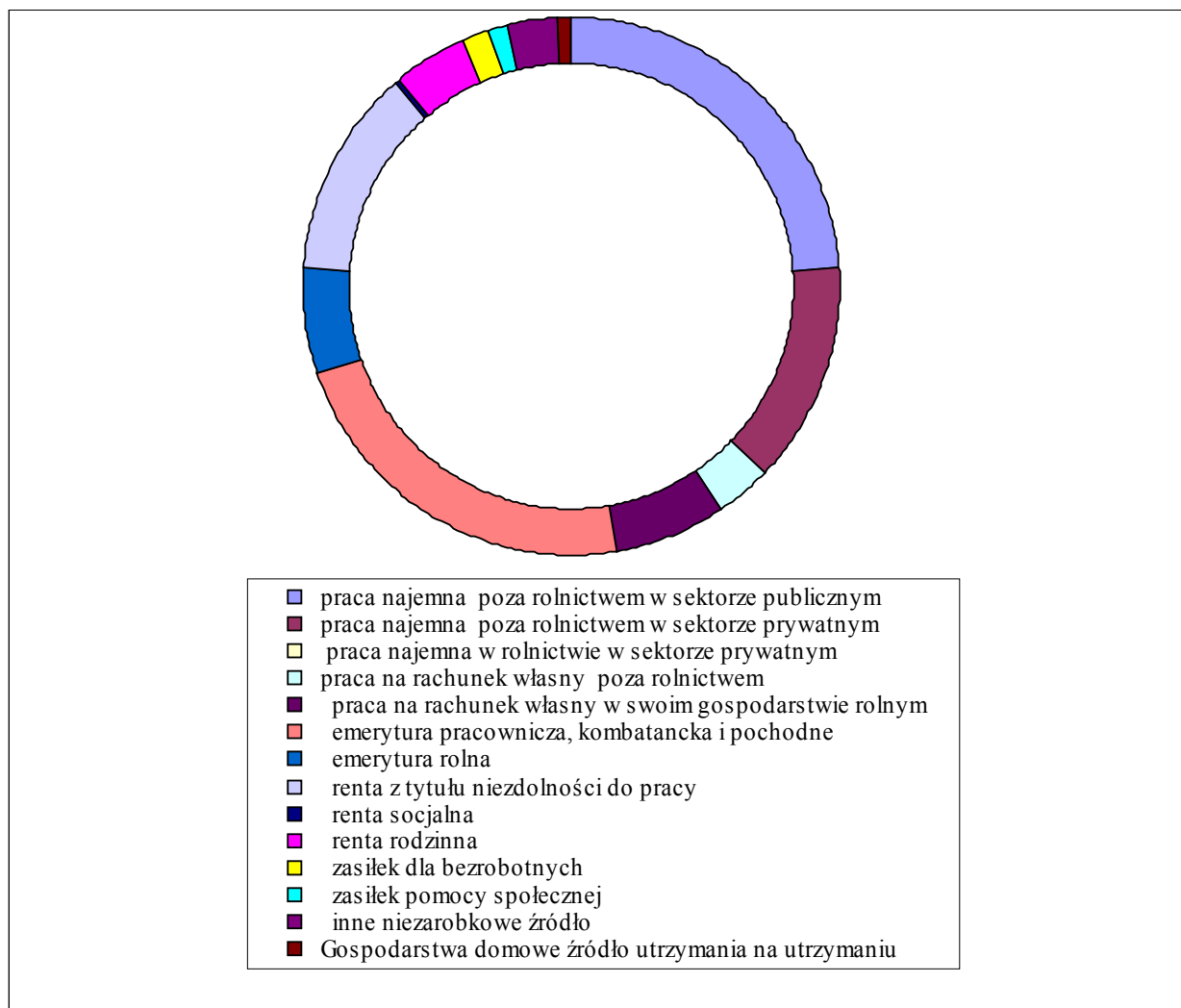
Tabela 6. Podstawowe źródła utrzymania gospodarstw domowych w Gminie Kołaczyce w 2006 roku.

GLÓWNE ŹRÓDŁO UTRZYMANIA		
Gospodarstwa domowe źródło utrzymania praca najemna		
poza rolnictwem w sektorze publicznym		
Ogółem	gosp.dom.	518
1	gosp.dom.	18
2	gosp.dom.	33
3	gosp.dom.	84
4 i więcej	gosp.dom.	383
poza rolnictwem w sektorze prywatnym		
Ogółem	gosp.dom.	284
1	gosp.dom.	20
2	gosp.dom.	19
3	gosp.dom.	53
4 i więcej	gosp.dom.	192
w rolnictwie w sektorze prywatnym		
Ogółem	gosp.dom.	3
Gospodarstwa domowe źródło utrzymania praca na rachunek własny		
poza rolnictwem		
Ogółem	gosp.dom.	73
1	gosp.dom.	5
2	gosp.dom.	4
3	gosp.dom.	10
4 i więcej	gosp.dom.	54
w swoim gospodarstwie rolnym		
Ogółem	gosp.dom.	141
1	gosp.dom.	12
2	gosp.dom.	11
3	gosp.dom.	18
4 i więcej	gosp.dom.	100
Gospodarstwa domowe źródło utrzymania niezarobkowe		
emerytura pracownicza, kombatancka i pochodne		
Ogółem	gosp.dom.	485
1	gosp.dom.	96
2	gosp.dom.	121
3	gosp.dom.	76
4 i więcej	gosp.dom.	192
emerytura rolna		
Ogółem	gosp.dom.	139
1	gosp.dom.	39
2	gosp.dom.	45
3	gosp.dom.	16
4 i więcej	gosp.dom.	39
renta z tytułu niezdolności do pracy		
Ogółem	gosp.dom.	270
1	gosp.dom.	54
2	gosp.dom.	44

3	gosp.dom.	39
4 i więcej	gosp.dom.	133
renta socjalna		
Ogółem	gosp.dom.	6
1	gosp.dom.	3
renta rodzinna		
Ogółem	gosp.dom.	98
1	gosp.dom.	35
2	gosp.dom.	21
3	gosp.dom.	10
4 i więcej	gosp.dom.	32
zasiłek dla bezrobotnych		
Ogółem	gosp.dom.	33
1	gosp.dom.	6
3	gosp.dom.	5
4 i więcej	gosp.dom.	20
zasiłek pomocy społecznej		
Ogółem	gosp.dom.	25
1	gosp.dom.	8
2	gosp.dom.	3
3	gosp.dom.	3
4 i więcej	gosp.dom.	11
inne niezarobkowe źródło		
Ogółem	gosp.dom.	68
1	gosp.dom.	3
2	gosp.dom.	3
3	gosp.dom.	12
4 i więcej	gosp.dom.	50
Gospodarstwa domowe źródło utrzymania na utrzymaniu		
Ogółem	gosp.dom.	17
1	gosp.dom.	10
4 i więcej	gosp.dom.	5

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS

Wykres 8. Podstawowe źródła utrzymania gospodarstw domowych w Gminie Kołaczyce w 2006 roku.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS

Jak przedstawia powyższy wykres główne źródła dochodu są czerpane poza rolnictwem w sektorze publicznym, z emerytur pracowniczych oraz kombatanckich; poza rolnictwem w sektorze prywatnym oraz z pracy najemnej poza rolnictwem w sektorze prywatnym. Przeciętne wydatki na 1 osobę w województwie podkarpackim wynosiły w 2006 roku 593,16 zł, średnia ta nie oddaje sytuacji poszczególnych gmin. Ponieważ dane z 2005 roku wskazują, iż w gminie Kołaczyce na 1 mieszkańca przypadała miesięcznie kwota 152,6 zł. Liczba produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca w województwie podkarpackim, jednym z najbiedniejszych województw, w stosunku do produktu krajowego brutto w skali kraju wyniosła zaledwie 3,8 %.

Tabela 7. Dochody ludności w wybranych gminach wiejskich Podkarpacia

gmina	dochód na mieszkańca 2005	Dynamika Dochodu 2005/2004	dynamika dochodu 2006/2005 plany	gmina	dochód na mieszkańca 2005	dynamika dochodu 2005/2004	dynamika dochodu 2006/2005 plany
Brzostek	126,1	103,4	112,6	Medyka	161,0	113,9	106,7
Brzyska	141,7	106,5	109,3	Miejsce Piastowe	243,2	112,5	113,4
Bukowsko	156,3	120,6	136,4	Mielec	300,2	110,1	113,5
Chłopice	116,0	82,4	112,0	Niebylec	169,2	97,2	108,9
Chmielnik	204,3	127,6	118,5	Niwiska	114,4	112,6	113,2
Chorkówka	222,6	111,7	114,4	Nowy Żmigród	145,4	98,8	102,6
Czudec	196,7	113,3	115,0	Osiek Jasielski	150,6	109,7	93,6
Frysztak	157,3	113,6	113,6	Radomyśl nad Sanem	159,6	97,8	135,2
Kołaczyce	152,6	109,1	107,6	Wielopole Skrzyńskie	114,1	101,7	114,5
Komańcza	171,4	112,9	124,8	Wiśniowa	151,6	117,6	105,8
Korczyna	233,6	120,3	124,1	Wojaszówka	207,1	110,7	112,0
Krasiczyn	347,9	172,2	120,0	Zaklików	197,2	122,4	116,3
Krasne	418,6	129,5	69,7	Zaleszany	251,5	108,2	105,0
Krempna	124,2	106,0	104,3	Zarszyn	197,3	117,7	111,6
Krościenko	547,9	135,4	88,2	Zarzecze	134,9	112,1	128,5
Wyżne							
Krzyszów	125,9	115,9	119,6	Żołynia	142,9	116,2	112,4

Źródło: Obliczenia IG WSliZ na podstawie BDR GUS i planów budżetowych gmin

4.4. WARUNKI MIESZKANIOWE GOSPODARSTW DOMOWYCH

Gmina Kołaczyce posiada 2 244 mieszkań, o łącznej powierzchni 198 947 m², na które składa się 9 328 izb. Przeciętna wielkość mieszkania to 88,7 m², gdzie na 1 osobę przypada 22,5 m². Około 99% mieszkań jest własnością osób fizycznych, pozostałe 1 % należy do

pomieszczeni należące do gminy i zakładów pracy, gmina nie posiada mieszkań socjalnych. Ponad 88% mieszkań jest podłączonych do wodociągu, 75% mieszkań posiada kanalizację, 76,8% ma łazienkę, a 61 % centralne ogrzewanie. Zabudowa w gminie to głównie domy jednorodzinne i wielorodzinne, najintensywniejszy czas zabudowy przypadła na lata 1945-1970 oraz 1979 -2002.

Tabela 8. Podział zasobów mieszkaniowych w gminie Kołaczyce.

Zasoby mieszkaniowe wg form własności		
ogółem		
mieszkania	miesz.	2 244
izby	izba	9 328
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	198 947
zasoby gmin (komunalne)		
mieszkania	miesz.	11
izby	izba	35
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	660
zasoby zakładów pracy		
mieszkania	miesz.	8
izby	izba	19
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	467
zasoby osób fizycznych		
mieszkania	miesz.	2 221
izby	izba	9 265
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	197 668
zasoby pozostałych podmiotów		
mieszkania	miesz.	4
izby	izba	9
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	152
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne		
ogółem		
wodociąg	miesz.	1 979
ustęp spłukiwany	miesz.	1 684
łazienka	miesz.	1 723
centralne ogrzewanie	miesz.	1 362
gaz sieciowy	miesz.	1 780

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS

4.5. KULTURA

Kultura jest istotnym elementem w życiu każdej miejscowości. Pełni ona funkcje integrującą społeczeństwo, ułatwia dostęp do swych dóbr, wzbogaca życie człowieka poprzez aktywny

wypoczynek, oderwanie się od rutyny życia codziennego. W gminie Kołaczyce głównymi inicjatorami wydarzeń kulturalnych są:

- Gminny Dom Kultury w Kołaczycach
- Dom Ludowy w Kołaczycach
- Dom Ludowy w Nawisu Kołaczyckim
- Dom Ludowy w Bieździedzy
- Dom Ludowy w Bieździadce
- Dom Ludowy w Sowinie
- Dom Ludowy w Lublicy
- Gminna Biblioteka Publiczna w Kołaczycach
- Izba Muzealna w Kołaczycach
- Remiza strażacka w Kołaczycach
- Stadion sportowy w Kołaczycach
- Stadion sportowy w Bieździadce

Gmina może pochwalić się cyklicznymi imprezami, które mają miejsce głównie w Kołaczycach, są nimi: Dni Kołaczyc, Dni Sportu, uroczyste obchody Narodowego Święta Niepodległości oraz 3-Maja na Kołaczyckim Rynku, „Przeгляд Kołęd” oraz festyny, dożynki, zabawy wiejskie w poszczególnych sołectwach, które są wzbogacone o kiermasze i pokazy rodzimych produktów. Swym dorobkiem chwałę się Koła Gospodyń Wiejskich, lokalni artyści ludowi.

Ważnym zapleczem kulturalnym w gminie jest Gminna Biblioteka Publiczna w Kołaczycach, która umożliwia dostęp do słowa pisanego. Propagowanie czytelnictwa jest sposobem, w obliczu rozpowszechniającego się wtórnego analfabetyzmu, na walkę z nim. Księgozbiór placówek bibliotecznych liczy sobie 23 996 woluminów, który jest systematycznie uzupełniany o nowości wydawnicze. Czytelnictwo w 2006 roku utrzymywało się na niskim poziomie 12,5 %. W związku z taką sytuacją Gminna Biblioteka Publiczna po raz kolejny uczestniczy w projekcie ” Cała Polska Czyta Dzieciom”. Włącza w akcję władze gminy i przedstawiciele różnych innych instytucji (Policja, OSP). Oprócz tego organizuje spotkania autorskie z ciekawymi pisarzami i poetami. W czytelni przez cały rok istnieje możliwość skorzystania z bezpłatnego dostępu do Internetu. Na terenie gminy brak świetlic środowiskowych, które byłyby miejscem spotkań dla dzieci i młodzieży, oferując im interesujące, integrujące i rozwijające zajęcia.

Tabela 9. Placówki biblioteczne w gminie Kołaczyce w 2006 r.

BIBLIOTEKI		
Placówki biblioteczne		
biblioteki i filie	ob.	1
pracownicy bibliotek	osoba	2
księgozbiór	wol.	23 996
czytelnicy w ciągu roku	osoba	1 105
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	wol.	23 836
punkty biblioteczne na wsi	ob.	5
Biblioteki - wskaźniki		
ludność na 1 placówkę biblioteczną	osoba	1 475,33
księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	wol.	2 716,94
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	osoba	125,11
wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	wol.	21,57

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS

4.6. SPORT

W gminie wiodącą dyscypliną sportu jest piłka nożna. Funkcjonuje kilka klubów sportowych:

- OSTOJA Kołaczyce
- ORZEŁ Bieździedza
- Uczniowski Klub Sportowy "Licek"

Infrastruktura sportowa w gminie to stadion OSTOJA w Kołaczycach oraz pomniejsze boiska w innych sołectwach. Ich jakość pod względem bezpieczeństwa i wyposażenia jest niewystarczająca. Co jest przeszkodą w rozwoju innych dziedzin sportu? Na terenie gminy brak siłowni, basenu (najbliższe kąpielisko jest w Jaśle), ścieżek rowerowych, boisk do siatkówki i koszykówki, skyte parku oraz placów zabaw.

4.7. ZDROWIE I OPIEKA ZDROWOTNA

Konstytucja gwarantuje każdemu obywatelowi prawo do ochrony zdrowia. Z tej powinności wynikają zadania własne samorządu gminy. Są to przede wszystkim:

- zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty – również ochrony zdrowia, co wynika z art.7, ust.1, pkt.5 ustawy. Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 października 2001 r. w sprawie zasad i warunków, jakim powinien odpowiadać minimalny plan zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (Dz.U.01.121.1315), wydanym na podstawie art.55a, ust. 2 ustawy z dnia 6 lutego 1997

r.

o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz.U.97.28.153 z późn. zm.) do zadań

gminy należy zabezpieczenie dostępności do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa i ginekologii oraz stomatologii zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.

- realizować zadania zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych - zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- realizować usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi jako zadanie zlecone przez administrację rządową, co wynika z art. 9, ust.1 i 4 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

W gminie Kołaczyce funkcjonuje:

- Gminny Ośrodek Zdrowia – Poradnia Ogólna w Kołaczycach
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kołaczycach –Wiejski Ośrodek Zdrowia w Sieklówce
- Centrum Zdrowia L-MED. Kołaczyce / Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Poradnia Medycyny Rodzinnej / w Kołaczycach

Ogólnie zatrudnionych jest:

- 10 lekarzy,
- 11 pielęgniarek / w tym 5 środowiskowych /,
- 2 położne / w tym 1 na umowę- zlecenie /

Zatrudnieni lekarze to :

- specjaliści interniści
- specjalista 1 stopnia 2 lekarzy
- dr nauk medycznych , specjalista medycyny rodzinnej 1 lekarz
- specjaliści chorób dziecięcych 3 lekarzy
- specjalista alergolog 1 lekarz
- specjalista rehabilitacji 1 lekarz
- ginekolog 2 lekarzy
- specjalista radiolog 1 lekarz
- specjalista anestezjologii intensywnej terapii
- specjalista medycyny rodzinnej

Istnieją 3 gabinety stomatologiczne w Ośrodku Zdrowia w Sieklówce, Zespole Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Kołaczycach oraz Ośrodku Zdrowia w Kołaczycach. Personel opieki stomatologicznej to:

- 1 lekarz na ½ etatu
- 3 lekarzy na umowę – zlecenie
- 1 higienistka stomatologiczna / pełny etat /
- 1 asystentka stomatologiczna na ½ etatu

Brak ortopedy dziecięcego oraz dostępnej pomocy stomatologicznej w soboty, niedziele oraz czasie nocnym.

Na terenie powiatu znajduje się Specjalistyczny Szpital w Jaśle, który prowadzi 13 oddziałów i 18 poradni specjalistycznych. Mieszkańcy powiatu mogą korzystać z oddziałów takich jak:

- Szpitalny Oddział Ratunkowy wraz z Izbą Przyjęć-6 łóżek
- Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii-6 łóżek
- Oddział Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej-51 łóżek
- Oddział Dermatologiczny-26 łóżek
- Oddział Pediatrii i Alergologii-26 łóżek
- Oddział Ginekologiczno-Położniczy-50 łóżek
- Oddział Neurologii z Pododdziałem Udarowym-32 łóżek
- Oddział Neonatologiczny-30 łóżek
- Oddział Obserwacyjno-Zakaźny i WZW-20 łóżek
- Oddział Ortopedii, Traumatologii, Mikrochirurgii i Chirurgii Ręki-21 łóżek
- Oddział Otolaryngologiczny-23 łóżek
- Oddział Chorób Wewnętrznych, Kardiologii i Diabetologii-63 łóżek
- Oddział Psychiatryczny-38 łóżek

Dostępne poradnie to:

- Poradnia Diabetologiczna
- Poradnia Endokrynologiczna
- Poradnia Kardiologiczna
- Poradnia Reumatologiczna
- Poradnia Alergologiczna
- Poradnia Chirurgiczna
- Poradnia Ortopedyczno-Traumatologiczna
- Poradnia Ginekologiczno-Położnicza

- Poradnia Otolaryngologiczna
- Poradnia Gruźlicy i Chorób Płuc
- Poradnia Neurologiczna
- Poradnia Chorób Zakaźnych
- Poradnia Dermatologiczna
- Poradnia Rehabilitacji
- Poradnia Rehabilitacji Diennej
- Poradnia Fizjoterapii
- Poradnia Zdrowia Psychicznego
- Poradnia Leczenia Uzależnień

4.8. LEKI I APTEKI

Na terenie gminy działa 3 apteki i jeden punkt apteczny. Zatrudniają one 4 magistrów, 5 techników i 1 pomoc apteczną na ½ etatu. Na 1 placówkę rozprowadzającą leki przypada 2213 mieszkańców. Potrzeby mieszkańców na zaopatrywanie się w leki są zaspokojone. Apteki na terenie gminy nie prowadzą dyżurów nocnych (dyżury nocne prowadzą zamiennie apteki w wybrane apteki w Jaśle).

4.9. TRANSPORT I KOMUNIKACJA

Sieć komunikacyjna, czyli system dróg krajowych, powiatowych i gminnych jest jednym z podstawowych czynników wpływających na rozwój gospodarczy danego obszaru, co sprzyja rozwojowi transportu i pozwala na łatwe przemieszczanie się do miejsc pracy i szkół. Gmina jest bardzo korzystnie zlokalizowana, przez miejscowość Kołaczyce przebiega droga krajowa nr 73 Wiśniówka - Kielce - Morawica - Busko-Zdrój - Szczucin - Dąbrowa Tarnowska - Tarnów - Pilzno – Kołaczyce- Jasło. Łączna długość wszystkich dróg w gminie Kołaczyce zajmują powierzchnię 214 km. Ich rozkład przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Rozkład dróg w gminie Kołaczyce

Rozkład dróg w gminie Kołaczyce	
Rodzaj drogi	Długość
drogi krajowe ulepszone	6,4 km
drogi powiatowe ulepszone	19,4 km
drogi powiatowe nieulepszone	7,7 km
gminnych ulepszonych	9,3 km

gminnych nieulepszonych	19,2 km
wiejskich ulepszonych	7,7 km
nieulepszonych	144,3 km

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Kołaczyce na lata 2007 -2015.

Tabela 11. Wykaz dróg na terenie gminy Kołaczyce

L.p.	Nr drogi:	Nazwa drogi:
I. Droga krajowa		
1	73	Pilzno - Jasło
II. Drogi powiatowe		
1	19103	Kołaczyce – Brzyska – Brzyska przez wieś
2	19165	Droga przez wieś Nawsie Kołaczyckie
3	19166	Bieżdziadka – Gorajowice - Jasło
4	19167	Kołaczyce-Sieklówka–gr.pow. Strzyżów/Lubla/
5	19168	Bieżdziadka-Sowina–gr.pow.Dębica /Januszkowice/
6	19169	Sieklówka–Lublica-gr.pow.Strzyżów
7	19170	Sieklówka-Warzyce
III. Drogi gminne		
1	1920001	Sieklówka-Magazyn-Dziury
2	002	Sieklówka-Szkoła Pods.-rzeki
3	003	Lublica-Krzyżówka-rzeki
4	004	Bieżdziadka-Góry- Kalina
5	005	Bieżdziadka-Skr.wieś
6	006	Bieżdziedza-Kościół-Łazy
7	007	Bieżdziedza-Turczyn
8	008	Sieklówka–Lublica-gr.pow.Strzyżów
9	009	Sowina-Rzym-Folwark
10	010	Sowina-Przymiarki-Nawsie Kołaczyckie
11	011	Nawsie Kołaczyckie-Nadleśnictwo do Krzyża
12	012	Kołaczyce-granice

13	013	Kołaczyce-ul.Rynek
----	-----	--------------------

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kołaczyce

Zbiorowy transport osób organizują głównie Przedsiębiorstwo Państwowa Komunikacja Samochodowa w Jaśle oraz Miejska Komunikacja Samochodowa w Jaśle. Obydwie firmy pozwalają na częste przejazdy autobusami do Jasła oraz sołectw gminy Kołaczyce. PKS Jasło pozwala na dogodne połączenia z ościennymi gminami Brzostek i Frysztak, a także z większymi miastami takimi jak: Iwonicz Zdrój, Katowice, Kraków, Krosno, Krynica, Lublin, Rymanów Zdrój, Stalowa Wola, Tarnowa, Warszawa, Zakopane. Rekompensuje to w częściowo brak komunikacji kolejowej w gminie (najbliższa stacja PKP znajduje się w Jaśle). Mieszkańcy gminy posiadający samochody mogą korzystać ze Stacji Paliw ENERGOPAL. Ruch samochodowy wciąż narasta, co powoduje szybsze zużywanie się nawierzchni dróg i konieczność częstszych prac naprawczych. Drogi gminne wymagają ciągłych remontów nawierzchni oraz tworzenia chodników, na które gminy nie stać. Kołaczyce jako centrum gminy nie posiada wystarczającego zaplecza parkingowego, co obok dużej ruchliwości na drogach zwiększa zagrożenie dla pieszych.

4.10. RYNEK PRACY I AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA MIESZKAŃCÓW

Gmina Kołaczyce nie posiada większych ośrodków przemysłu ani znaczących zakładów pracy.

Wg rejestru REGON z 2006 roku wszystkich zarejestrowanych podmiotów było 306. Sektor publiczny składał się z 25 państwowych i samorządowych jednostek prawa budżetowego oraz 1 spółki handlowej. W skład sektora prywatnego wchodziły 243 osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, 4 spółki handlowe, 4 spółdzielnie oraz 10 stowarzyszeń i organizacji pozarządowych.

Do podmiotów, które zatrudniają najwięcej osób należą:

- Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Usługowe "ASTRA" Sp. z o.o. w Krajowicach, producent lizaków, karmelków, które zatrudnia 120 osób,
- Zakład Ceramiki Budowlanej w Bieździadce, producent cegły i bloczków (25 pracowników).
- Prywatna piekarnia dostarczająca pieczywo w gminie oraz gminach sąsiadujących.

Tabela 12. Wykaz podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON wg sektorów własnościowych w gminie Kołaczyce-2006 rok

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WG SEKTORÓW WŁASNOŚCIOWYCH W GMINIE KOŁACZYCE-2006 ROK		
ogółem	jed.gosp.	306
Sektor publiczny		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	26
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	jed.gosp.	25
spółki handlowe	jed.gosp.	1
Sektor prywatny		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	277
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	243
spółki handlowe	jed.gosp.	4
spółdzielnie	jed.gosp.	4
stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	10

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS

W sektorze prywatnym dominuje:

- handel hurtowy i detaliczny oraz usługi motoryzacyjne-106 podmiotów
- budownictwo-48 podmiotów
- Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej-31 podmiotów
- Przetwórstwo przemysłowe-28 podmiotów
- Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała-22 podmioty
- Transport, gospodarka magazynowa i łączność-11 podmiotów
- Pośrednictwo finansowe-7 podmiotów
- Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo- 7 podmiotów

W sektorze państwowym dominują:

- Edukacja-22 podmioty
- Ochrona zdrowia i pomoc społeczny- 2 podmioty
- Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne-2 podmioty

4.11. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Sektor pozarządowy jest bardzo ważnym obszarem, którego podstawowym zadaniem jest równoważenie sektora państwowego i prywatnego. Zaangażowanie w pracę społeczną Polaków wzrasta według badań Stowarzyszenia Klon/Jawor, Stowarzyszenia Centrum Wolontariatu w Warszawie oraz firmy SMG/KRC. Jest to wynik szeroko propagowanych, w kampaniach medialnych, zachowań filantropijnych, które zmieniają sposób myślenia o działaniach społecznych. Badania z 2006 roku wskazują, iż 21,9% Polaków przeznaczało swój czas na pracę społeczną. Główną motywacją zaangażowania w filantropię jest przekonanie, że innym powinno się pomagać. Takie nastawienie wynika z moralnych, religijnych lub politycznych pobudek (mówi o nim 66% darczyńców). Na terenie gminy Kołaczyce działa szereg organizacji pozarządowych:

- **Stowarzyszenie Miłośników Kołaczyca**- powstało w 1979 roku, rezultatem ich działań jest stworzenie „Izby pamięci”, która mieści kolekcję dawnych sprzętów gospodarstwa domowego oraz narzędzi rolniczych, odzieży mieszczan, wojska i staży charakterystycznej dla dawnego okresu oraz oryginalnych instrumentów muzycznych. Z inicjatywy członków stowarzyszenia powstał pomnik ku czci rodaków poległych i

pomordowanych w czasie I oraz II wojny światowej. Stowarzyszenie zajmuje się rozpowszechnianiem lokalnej historii poprzez organizowanie spotkań z młodzieżą i mieszkańcami gminy, wzbogacanie izby o nowe eksponaty, pozyskuje środki na konserwację przydrożnych kapliczek, pomników i figurek. Współpracują z innymi organizacjami przy organizacji uroczystości patriotycznych i świąt okolicznościowych. Stowarzyszenie skupia 26 osób, posiada własny lokal, sprzęt fotograficzny oraz komputer z dostępem do Internetu.

- **Gminny Chór Zorza w Kołaczycach** – działalność chóru męskiego została wznowiona w 1989 roku, wcześniej działał jako stowarzyszenie chóru męskiego, aktualnie skupia 26 czynnych członków, próby chóru odbywają się w lokalu w miejscowości Kołaczyce, chór posiada własne stroje estradowe.
- **Chór Parafialny z Sieklówki** – jest chórem męskim, który powstał w 2003 r., obecnie liczy 35 członków.
- **Koło Gospodyń Wiejskich w Bieździedzy**, skupia 36 członkinie, posiada siedzibę w Domu Ludowym w Bieździedzy, działa aktywnie organizując imprezy okolicznościowe, które kultywują rodzimą tradycję i folklor.
- **Koło Gospodyń Wiejskich w Sowinie**, zrzesza 32 pań, które spotykają się w Klubie Młodzieżowym w Sowinie, swe działania skupiają na integrowaniu mieszkańców Sowiny na festynach, zabawach wiejskich, które mają na celu podtrzymanie dawnej obrzędowości.
- **Koło Gospodyń Wiejskich w Sieklówce**, ma swą siedzibę w Domu Ludowym w Sieklówce, należy do niego 20 pań, które inicjują wydarzenia społeczno-kulturalne. Na terenie gminy Kołaczyce działają trzy Koła Gospodyń Wiejskich:
- **Ochotnicza Straż Pożarna w Kołaczycach**, powstało w 1886 r., jest organizacją społeczną, która pomaga w czasie pożarów, powodzi i innych kataklizmów. Prowadzi kampanię informacyjną jak ustrzec się przed czyhającymi zagrożeniami. W 2006 powołano Kampanię Honorową, która uświetnia uroczystości religijne oraz gminne. Organizuje także zawody ratownicze, festyny. Podobne działania prowadzą OSP w innych miejscowościach.
- **Ochotnicza Straż Pożarna - Bieździadka Góry** – założona w 1962 r.
- **Ochotnicza Straż Pożarna - Bieździadka Wieś** – założona w 1912 r.
- **Ochotnicza Straż Pożarna w Bieździedzy** – założona w 1905 r.
- **Ochotnicza Straż Pożarna w Lublicy** – założona w 1902 r.

- **Ochotnicza Straż Pożarna w Nawsiu Kołaczyckim** – założona w 1911 r.
- **Ochotnicza Straż Pożarna w Sieklówce** – założona w 1900 r.
- **Ochotnicza Straż Pożarna w Sowinie** – założona w 1911 r.
- **Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza** działająca przy OSP Kołaczyce, zrzesza 13 młodych ludzi, które włączają się w akcje społeczne na rzecz bezpieczeństwa publicznego.
- **307 Kołaczycka Drużyna Harcerska im. Andrzeja Makowskiego**, powołana w 2000 roku, ma status organizacji pożytku publicznego, swe działania ukierunkowuje na aktywne spędzanie wolnego czasu poprzez wyjazdy, rajdy, biwaki. Propaguje i wspiera ogólnopolskie akcje typu Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Sprzątanie Świata; opiekuje się zapomnianymi cmentarzami wojennymi.
- **Ognisko Misyjne pod nazwą Papieskiego Dzieła Misyjnego Dzieci**, założone w 1995 roku, obecnie działa 5 grup prowadzonych przez katechetkę, skupiają one dzieci i młodzież ze szkoły podstawowej i gimnazjum. Głównym celem ogniska jest nauczenie dzieci empatii, solidarności z drugim człowiekiem poprzez pracę i zabawę.
- **Ludowy Klub Sportowy "Ostoja"**, ma bogatą tradycję, gdyż powstał w 1925 roku, drużyna obecnie zalicza się do klasy okręgowej, dysponuje zapleczem w postaci boiska (100mx60m), 1000 miejsc, w tym 250 miejsc siedzących, nie posiada oświetlenia
- **Polskie Stowarzyszenie Diabetyków - Oddział Rejonowy - Koło - Nawsie Kołaczyckie**,
- **Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Bieździedzkiej**, 32 osoby kultywują tradycję i obrzędowość swojego terenu, prowadzą akcje chroniące zabytki i pamiątki przeszłości, stowarzyszenie posiada własną siedzibę oraz kolekcję strojów ludowych, charakterystycznych dla tej miejscowości.
- **Klub sportowy LKS "Orzeł"** w Bieździedzy
- **CARITAS**, zespoły Caritas działają przy 3 parafiach skupiając osoby dorosłe / ok.70 osób/ i w szkołach, do których należy młodzież i dzieci / ok.90 uczniów /. Dwie nowo powstałe parafie na terenie gminy planują utworzenie Parafialnych Zespołów Caritas. Członkowie Caritas swoją postawą i zaangażowaniem służą bezinteresownie na rzecz ubogich, chorych i potrzebujących, włączają się w działalność charytatywną, opiekuńczą i wychowawczą. W szczególności zajmują się pomocą na rzecz potrzebujących; finansują posiłki dla dzieci z ubogich rodzin; pokrywają koszty

letniego i zimowego wycieczki dla dzieci z biednych rodzin; prowadzą zbiórki do puszek na rzecz potrzebujących; prowadzą akcje mikołajkową rozważając paczki dla dzieci z niezamożnych rodzin, wielodzietnych, z problemem alkoholowym itp.; organizują pielgrzymki; prowadzą zbiórkę odzieży; zajmują się rozdawaniem żywności; organizują spotkania opłatkowe dla ludzi starszych i samotnych; rozprawdzają świece wigilijne, baranki wielkanocne, cegiełki, kalendarze i skarbonki wielkopostne; rozprawdzają „chlebki” w wielkim tygodniu wśród parafian z czego dochód przeznaczony jest na pomoc dla potrzebujących; zbierają ofiary na tace podczas ślubów i pogrzebów / dochód przeznaczony jest na wsparcie osób w trudnej sytuacji materialnej / .

- **Katolickie Stowarzyszenia Młodzieży**, działa w niektórych szkołach na terenie gminy, jego członkowie niosą pomoc innym potrzebującym, organizują integracyjne spotkania młodzieży, poświęcone modlitwie i wspólnemu śpiewaniu.
- **Lokalna Grupa Działania "Nowa Galicja"**, zarejestrowane w marcu 2008 r , którego celem jest uzyskanie środków unijnych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oś IV "LIDER"

4.12. EDUKACJA

We współczesnym świecie, opartym na informacji, edukacja odgrywa bardzo ważną rolę. Po pierwsze kształtuje postawy dzieci, które jako dorośli obywatele będą pracować na rzecz ogólnospołecznego dobra i rozwoju kraju, w którym żyją. Po drugie pozwala uniknąć pewnych działań naprawczych, które wynikają z zaniedbań rozwoju dziecka. Dbłość o system oświaty i równy dostęp do edukacji bez względu na miejsce zamieszkania czy stan posiadania gwarantuje równy start nowym pokoleniom.

Psychologia rozwojowa dziecka wskazuje, że pierwsze lata życia są fundamentalne dla rozwoju intelektualnego i społecznego dziecka. Wtedy kształtuje się indywidualne „ja” dziecka.

Dlatego duży nacisk reforma systemu edukacji kładzie na:

- upowszechnianie edukacji przedszkolnej (waga wczesnych etapów edukacji dla prawidłowego rozwoju dziecka)
- wyrównywanie szans dzieci z terenów wiejskich

Walka z barierami społecznymi, ekonomicznymi i wykluczeniem to podstawowe osie działań wytyczonych przez Unię Europejską.

Na terenie gminy wiejskiej Kołaczyce działają takie placówki oświatowe jak:

- Gminne Przedszkole w Kołaczycach
- Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Kołaczycach
- Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Bieździedzy
- Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Sowinie
- Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Lublicy
- Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Krajowcach
- Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Sieklówce
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Kołaczycach im. Marii Skłodowskiej Curie

Gminne Przedszkole w Kołaczycach

Przedszkole składa się z oddziału 6-latków i młodszej grupy od 3-5 lat. Dzieci mają zapewnione zajęcia logorytmiki i zajęcia korekcyjne.

Kadra przedszkola (6,16 etatu) składa się z 7 osób, 4 osoby ukończyły Studium Nauczycielskie, 2 osoby to magistrzy wychowania przedszkolnego, 1 osoba ukończyła studia podyplomowe. Grono pedagogiczne zgłasza potrzeby szkoleniowe w zakresie:

- logopedia
- kurs kierowników wycieczki
- pracy z dzieckiem trudnym
- kursu komputerowego
- pracy wyrównawczej

Infrastruktura w przedszkolu wymaga poprawy, szczególnie remont szatni, wymiana drzwi zewnętrznych, ogrodu przedszkolnego, sprzętu ogrodowego.

Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Kołaczycach

Zespół szkół w Kołaczycach posiada 36 osobowe grono pedagogiczne (34,14 etatu) w tym:

- 35 magistrów, w tym 17 nauczycieli ma ukończone studia podyplomowe
- 1 licencjat

Poziom nauczania wg wyników uczniów na egzaminach zewnętrznych nie odbiegają od wyników uczniów innych szkół gminy Kołaczycze i powiatu Jasielskiego. Uczniowie mają głównie problemy z zadaniami wymagającymi wykorzystania wiedzy w praktyce i rozumowania. Szkoła wprowadziła programy naprawcze. Z zajęć rewalidacyjnych korzystają wszyscy uczniowie posiadający opinię Przychodni Pedagogiczno-Psychologicznej. Z zajęć logopedycznych korzystają tylko uczniowie Szkoły Podstawowej. Uczniowie gimnazjum nie

uczęszczają na zajęcia z powodu braku czasu logopedy, który swą opieką otacza uczniów z terenu całej gminy. Szkoła potrzebuje pedagoga na minimum ½ etatu.

Dwóch uczniów uczęszcza do szkoły muzycznej w Jaśle.

Zajęcia pozalekcyjne prowadzone obecnie w szkole to:

- zajęcia wyrównawcze dla kształcenia zintegrowanego oraz z języka polskiego, matematyki i przyrody)
  - koła przedmiotowe (matematyczne, języka niemieckiego)
  - działalność Koła Misyjnego,
  - funkcjonowanie drużyny harcerskiej KGDH „Wilki” oraz Gromady Zuchowej „Pożyteczne Zwierzaki”,
  - zajęcia koła teatralnego,
  - spotkania Chóru „Fraza”
  - działanie Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej
  - prowadzone są zajęcia sportowe w SKS oraz Uczniowskim Klubie Sportowym META
- W gimnazjum brak zajęć wyrównawczych oraz kół zainteresowań - szczególnie tanecznego i muzycznego.

Zasoby techniczne szkoły to:

- Pracownia fizyczno-chemiczna wyposażona w sprzęt wymagający częściowej wymiany
- 4 klasy wyposażone w telewizory i DVD
- Sala audiowizualna z MZM
- Świetlica z jadalnią wyposażona w telewizor i 4 stanowisk komputerowych dla uczniów
- Multimedialne Centrum Biblioteczne (4 komputery dla uczniów i 1 dla bibliotekarza) należy uzupełnić księgozbiór o nowe lektury i wymienić zniszczone książki
- 2 sale informatyczne wyposażone w 10 stanowisk i 2 serwery –(neostrada)
- Sala gimnastyczna po remoncie wyposażona w sprzęt (w 70% nie posiada wymaganych certyfikatów) należy wymienić zniszczony sprzęt)
- Sala do gimnastyki korekcyjnej świeżo po remoncie, wymaga uzupełnienia w sprzęt.
- Brak pomieszczenia dla działającej przy szkole drużyny harcerskiej.
- Wszystkie sale lekcyjne, pokój nauczycielski, gabinety pedagoga i higienistki wymagają remontu (wymiana posadzek, malowanie).

- W budynku szkoły należy wymienić instalację elektryczną i sieć kanalizacyjną.
- Łazienki uczniów (6 pomieszczeń) wymagają gruntownego remontu (wymiana posadzek, płytek ściennych, biały montaż). Brak ciepłej wody.

Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Bieździej

Szkoła zatrudnia 31 nauczycieli (29,61 etatów), ich kwalifikacje to:

- 1 nauczyciel po Studium Nauczycielskim
- 27 magistrów, w tym 15 ma ukończone studia podyplomowe
- 3 licencjatów kontynuujących obecnie edukację na 2 – letnich studiach magisterskich

Kwalifikacje nauczycieli są wystarczające, pozwalają prowadzić naukę wszystkich przedmiotów.

Osiągane w szkole wyniki są na średnim poziomie, należy dążyć do ich poprawy poprzez” mobilizowanie uczniów do nauki, lepszą współpracę nauczyciel- uczeń- rodzic, pokazywanie pozytywnych wzorców, organizowanie dodatkowych zajęć dla uczniów słabych i opóźnionych w nauce.

W szkole, w miarę potrzeb, organizowane jest nauczanie indywidualne oraz zajęcia rewalidacyjno-wyrównawcze. Zajęcia te organizowane są na podstawie opinii, orzeczeń z Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Jaśle. Obecnie z nauczania indywidualnego korzysta jedna uczennica (niewidzący). Zajęciami rewalidacyjnymi objętych jest dwóch uczniów. Czworo uczniów uczęszcza do Państwowej Szkoły Muzycznej w Jaśle. Szkoła oferuje zajęcia wyrównawcze dla klas I-III szkoły podstawowej, kółka teatralne, plastyczne, przedmiotowe, informatyczne. Brak jest zajęć artystycznych (nauka tańca, chór, zespół muzyczny). Szkoła posiada szerokopasmowy dostęp do Internetu (neostrada) oraz odpowiednią liczbę komputerów.

Konieczność uzupełnienia infrastruktury techniczne:

- Brak pracowni chemicznej, fizycznej i językowych.
- Sala gimnastyczna wymaga rozbudowy, część klas wymaga malowania i wymiany oświetlenia oraz instalacji elektrycznej w całym budynku szkoły.
- Wymiana instalacji c.o. w starej części budynku szkoły.
- Brak boiska sportowego o odpowiedniej nawierzchni (sztucznej) spełniającego wymagania bhp.

- Ogrodzenie budynku szkolnego oraz przylegających terenów wymaga przebudowy oraz rozbudowy.
- Teren dojazdowy do stołówki szkolnej wymaga kompleksowej przebudowie wraz z ułożeniem odpowiedniej nawierzchni. Brak placu zabaw dla dzieci z oddziału przedszkolnego.
- Pracownie oraz klaso-pracownie szkolne wymagają doposażenia w sprzęt i pomoce naukowe (sprzęt sportowy, audiowizualny, pomoce do nauki do fizyki, chemii, biologii, języków obcych, geografii, przedmiotów artystycznych, techniki.

Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Sowinie

Zespół zatrudnia 17 magistrów, w tym 8 z nich ukończyło studia podyplomowe, łączna ilość etatów to 17,33. Szkoła odczuwa dotkliwie brak geografa oraz oligofrenopedagoga. Poziom nauczania wymaga działań naprawczych, szczególny nacisk należy położyć na doskonalenie efektów procesu dydaktycznego w takich standardach jak:

- stosowanie procedur, terminów i pojęć w praktyce życiowej,
- tworzenie własnego tekstu,
- pozytywne motywowanie uczniów do nauki,
- pedagogizacja rodziców.

Obecnie brak zajęć indywidualnego nauczania, w przyszłości należy objąć 3 uczniów zajęciami rewalidacyjnymi. Z oferty edukacyjnej poza gminą korzysta 6 uczniów:

- 1 uczeń -Szkoła muzyczna uczniów Jaśle
- 3 uczniów- Zajęcia taneczne w MDK w Jaśle
- 2 uczniów -Zajęcia z języków obcych w MDK w Jaśle.

Szkoła prowadzi bogatą gamę zajęć pozalekcyjnym i kół zainteresowań, m. in.:

- zajęcia wyrównawcze – klasy I-III,
- zajęcia logopedyczne,
- szkolne koło sportowe,
- zespół wokально-instrumentalny,
- Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży,
- koło taneczne,

- koło matematyczne,
- koło polonistyczne
- koło języka angielskiego,
- koło języka niemieckiego,

Zachodzi potrzeba poszerzenia oferty zajęć sportowych (regularne wyjazdy na basen, zwiększenie zajęć sportowych) i kulturalnych.

Szkoła posiada 20 stanowisk komputerowych w dwóch pracowniach, 8 stanowisk w dwóch pracowniach bibliotecznych Pcim oraz dostęp do Internetu – radiolinia, możliwość podłączenia stałego łącza np. Neostrady.

Zasoby techniczne placówki są w wysokim stopniu niezadowolające, lokal nie spełnia potrzeb i oczekiwań uczniów, rodziców i nauczycieli. Należy przeprowadzić następujące inwestycje:

- wyposażyć szkolne pracownie: fizyczną i chemiczną,
- przeprowadzić remont kapitalny wewnątrz budynku (parkiet, ściany, sanitariaty, szatnie),
- wybudować przy szkole boiska ze sztuczną nawierzchnią (obecne znajdują się w fatalnym stanie),
- wyremontować plac przed budynkiem szkoły – ułożyć kostkę brukową (obecny stan zagraża bezpieczeństwu uczniów),
- zainstalować w szkole monitoring.

Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Lublicy

Kadra nauczycielska (15,67 etatów) obecnie składa się z:

- 1 nauczyciela po Studium Nauczycielskim
- 16 magistrów, w tym 9 z nich ma ukończone studia podyplomowe

Istnieje potrzeba poszerzenia kwalifikacji grona pedagogicznego o:

- terapię pedagogiczną
- wychowanie do życia w rodzinie
- muzykę
- naukę tańców

Poziom kształcenia klasyfikuje się na średnim poziomie, duży problem stanowi małe zainteresowanie rodziców postępami swych dzieci oraz ograniczenie swego zaangażowania jedynie do obecności na zebraniach z wychowawcą.

Uczniowie z orzeczeniami Przychodni Pedagogiczno-Psychologicznej korzystają z nauczania indywidualnego, obecnie jest to 3 uczennice. Z form edukacji poza gminą korzysta 2 uczniów, którzy uczęszczają do szkoły muzycznej w Jaśle.

Szkoła proponuje 7 zajęć pozalekcyjnych. Prowadzone są:

- koło informatyczne
- koło j. angielskiego
- koło geograficzne
- koło j. polskiego
- koło matematyczne
- zajęcia wyrównawcze
- nauczanie indywidualne

Ofertę zajęć pozalekcyjnych należy wzbogacić o:

- zajęcia sportowe
- zajęcia teatralne
- zajęcia muzyczne
- kurs tańca – narodowego (młodsze dzieci)
- towarzyskiego (gimnazjum)

Szkoła w swej ocenie posiada dobre wyposażenie, w tym salę gimnastyczną i lokal na pracownię informatyczną ze stałym łączem (Neostrada), która będzie zainstalowana w czerwcu 2008

Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Krajowcach

Kadra nauczycielska (15,73 etatów) składa się z:

- 15 magistrów
- 4 licencjatów, w tym 3 z nich kontynuuje naukę na 2-letnich studiach uzupełniających
- 4 nauczycieli ma ukończone studia podyplomowe

Brak nauczyciela chemii(liczba godzin w szkole 4), obecnie uczy emerytowany nauczyciel.

Poziom nauczania oceniany jest jako dobry, wyniki uczniów są zadowalające, cały czas prowadzone są działania w celu zwiększania motywacji uczniów do nauki i lepszych

wyników poprzez m.in. konkursy, olimpiady. W szkole nie ma indywidualnego nauczania, ponieważ nie ma takiej potrzeby. Jeden uczeń uczęszcza do szkoły muzycznej w Jaśle.

Szkoła prowadzi zajęcia pozalekcyjne:

- Plastyczne
- Muzyczne
- Wyrównawcze
- Teatralne
- Regionalne
- Język niemiecki

Potrzeba rozszerzenia zajęć o:

- Kurs tańca (pod kierunkiem profesjonalisty)
- Przeszkolenie uczniów w zakresie pierwszej pomocy
- Naukę pływania
- Wymianę młodzieży międzyszkolnej na terenie gminy, wspólną organizację imprez rekreacyjnych, turystycznych, warsztatów artystycznych.

Szkoła nie posiada pracowni chemicznej, fizycznej oraz sali gimnastycznej, jedynie lokal zastępczy. Wyposażenie w sprzęt i pomoce ocenia się jako w miarę dobry. Dostęp do Internetu (łącze radiowe Telgam) oraz dwie pracownie komputerowe (10 stanowisk uczniowskich+ 1 nauczycielskie + administracja). Obecnie będzie instalowane następne 10 komputerów uczniowskich w ramach akcji ”pracownie komputerowe dla szkół”.

Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Sieklówce

Kadra pedagogiczna w Sieklówce (15,11 etatów) składa się z:

- 15 magistrów, 4 z nich ma ukończone studia podyplomowe
- 1 licencjata

W szkole brak nauczyciela do prowadzenia gimnastyki korekcyjnej, oligofrenopedagogiki oraz terapii.

Należy poprawić poziom nauczania w szkole podstawowej ze względu na wynik sprawdzianu zewnętrznego, który jest poniżej średniej w gminie. Uczniowie mający trudności w nauce mają zapewnione nauczanie indywidualne-2 uczniów oraz zajęcia rewalidacyjne-8 uczniów.

- Z oferty edukacyjnej poza gminą korzysta 2 uczniów, którzy uczęszczają do Szkoły Muzycznej I stopnia w Jaśle. Oferta zajęć pozalekcyjnych jest bardzo uboga, ogranicza się

do zajęć wyrównawczych dla kl. I-III. Jest bardzo duża potrzeba zorganizowania zajęć wyrównawczych dla kl. IV-VI i gimnazjum oraz zajęć sportowych i kulturalnych.

Stan techniczny placówki wymaga uzupełnienia o:

- pracownię fizyczną, biologiczną, chemiczną,
- wyposażenie w pomoce dydaktyczne do fizyki, biologii, kształcenia zintegrowanego, multimedialne programy edukacyjne do wszystkich przedmiotów i biblioteki.
- pełnowymiarową salę gimnastyczną,
- asfaltu na parkingu,
- ogrodzenie terenu wokół szkoły, biblioteki przedszkolnego i kształcenia zintegrowanego.
- Pracownia komputerowa składa się z 13 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu (Neostrada).

Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Kołaczycach im. Marii Skłodowskiej Curie

Placówka ta składa się z Liceum Ogólnokształcącego (profil humanistyczny, profil biologiczno-chemiczny, profil informatyczno-językowy, profil geograficzno-matematyczno-językowy, profil „policyjno-strażacki”) oraz Liceum Zawodowe o profilu ekonomiczno-zawodowym. Zespół dysponuje internatem, który posiada 60 miejsc noclegowych. W okresie letnim jest on bazą dla turystów.

Tabela 13. Wykaz nauczycieli i uczniów w poszczególnych placówkach na terenie gminy Kołaczyce

Lp.	Nazwa placówki	Liczba nauczycieli (etaty)		Liczba uczniów		% ogółu uczniów	
		2001	2007	2001	2007	2001	2007
1	Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Kołaczycach	38,85	34,14	502	384	34,08	28,42
2	Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Bieździej	33	29,61	231	329	15,68	24,35
3	Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Sowinie	17,49	17,33	184	174	12,49	12,88
4	Zespół Szkoły Podstawowej	15,76	15,67	153	133	10,39	9,84

	i Gimnazjum w Lublicy						
5	Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Krajowicach	16,4 7	15,73	132	106	8,96	7,85
6	Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Sieklówce	16,0 0	15,11	188	131	12,76	9,70
7.	Gminne Przedszkole w Kołaczycach	6,16	6,16	83	94	5,63	6,96
Ogółem		143,73	133,75	1473	1351	100,00	100,00

Źródło: Dane gminy Kołaczyce

W gminie Kołaczyce grupa uczniów w przeciągu 6 lat w zależności od miejscowości wzrosła lub zmalała. Grupa dzieci zmniejszyła się w Kołaczycach, Krajowcach, Lublicy, Sieklówce i nieznacznie w Sowinie, natomiast wzrosła w Bieździedzy o 42 % i przedszkolu w Kołaczycach o 13%. Spadek liczby dzieci w 5 miejscowościach wynika z nizu demograficznego, wraz z tym spadkiem liczba nauczycieli uległa zmianie z 53 etatów na 45. W 2007 roku na 299 uczniów przypadało 45 nauczycieli, czyli w przeliczeniu 1 nauczyciel miał pod swą opieką około 6,5 ucznia.

Współczynnik skolaryzacji brutto w gminie Kołaczyce, czyli miara nauczania w podziale na rodzaj szkół w 2006 roku wynosił:

- szkoły podstawowe - 105,01 %
- szkoły gimnazjalne - 102,85 %

Uczniowie przypadający na 1 komputer przeznaczony do użytku uczniów z dostępem do Internetu

- szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży - osoba 11
- gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez specjalnych) - osoba 9

Tabela 14. Skolaryzacja i komputeryzacja w szkole w gminie Kołaczyce w 2006 roku.

SKOLARYZACJA		
Współczynniki skolaryzacji (szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne)		
współczynnik skolaryzacji brutto		
szkoły podstawowe	%	105,01
gimnazja	%	102,85
współczynnik skolaryzacji netto		
szkoły podstawowe	%	105,01

gimnazja	%	102,41
KOMPUTERYZACJA		
Komputery w szkole		
komputery w szkole		
ogółem	szt	136
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	szt	79
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	szt	57
pracownie komputerowe		
ogółem	izba	10
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	izba	5
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	izba	5
komputery podłączone do Internetu		
ogółem	szt	135
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	szt	78
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	szt	57
Szkoły podstawowe i gimnazjalne wg poziomu kształcenia		
udział szkół wyposażonych w komputery		
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	%	100,0
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	%	83,3
uczniowie przypadający na 1 komputer		
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	osoba	11
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	osoba	9

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS

W gminie funkcjonuje tylko jeden oddział przedszkolny w Kołaczycach dla dzieci w wieku od 3 do 5 lat. Inne sołectwa są pozbawione wychowania przedszkolnego dla dzieci z tego przedziału wiekowego, co oznacza odebranie dzieciom z tych terenów szansy na dobry start i równego dostępu do kształcenia. Edukacja na tym poziomie daje szansę na rozwój kluczowych umiejętności poznawczych, emocjonalnych i społecznych, które wyrównają ubytki wpływające z ubogiego środowiska rodzinnego. Jest to istotne, gdyż zaniedbania na tym poziomie są bardzo kosztowne i trudne do nadrobienia.

Dlatego w przypadku braku placówek tego typu ważne jest wypracowanie alternatywnych form wychowania przedszkolnego, które przynosi już widoczne efekty przy 9 godzinach tygodniowo. Ponieważ dzieci uczestniczące w zajęciach przedszkolnych, później bardzo dobrze radzą sobie w zerówce i dalszym życiu, są bardziej otwarte i konstruktywne w rozwiązywaniu problemów.

W gminie jest zatrudniony na pełny etat 1 pedagog szkolny, który nie jest w stanie zapewnić kompleksowej opieki we wszystkich 7 placówkach (6 szkół + 1 przedszkole). Na terenie gminy funkcjonuje tylko 1 świetlica przyszkolna przy zespole szkół w Kołaczycach.

Dużym atutem, ze względu na lokalizację oraz atrakcyjne kierunki kształcenia, jest Zespół Ponadgimnazjalny im. Marii Skłodowskiej Curie w Kołaczycach. Powiat jasielski posiada także ofertę uczelni wyższych, które ze względu na lokalizację są bardzo dogodne dla mieszkańców tego terenu. Można wymienić tu:

- Policealne Studium Zawodowe „WSZECHNICA” w Jaśle
- Podkarpacka Szkoła Wyższa im. Bł. Ks. Władysława Findysza w Jaśle
- Niepubliczna Szkoła Biznesu o uprawnieniach Szkoły Publicznej w Jaśle
- Centrum Szkoleń i Usług Technicznych w Jaśle

4.13. PRZESTĘPCZOŚĆ

Powiat Jasielski jest jednym z bezpieczniejszych w województwie, dominują głównie przestępstwa drogowe i drobne kradzieże. Dane z komisariatu policji w Kołaczycach potwierdzają tę tendencję. Ujawniają także, że oprócz dominacji nietrzeźwych kierujących (46 przypadków), kolizji drogowych (26 przypadków), pobić i bójek, kradzieży z włamaniem (po 9 przypadków), poważnym problem jest przemoc w rodzinie. Często jest ona powiązana z występowaniem problemu alkoholowego. Jest to zjawisko objęte społecznym tabu, gdzie zastraszone ofiary (głównie kobiety i dzieci) bardzo często izolują się od społeczeństwa i są pozostawione na pastwę oprawcy. Wynika to z niskiego poziomu wiedzy społeczności lokalnej na temat mechanizmów przemocy, uzależnień oraz taktyki pomocy osobom pokrzywdzonym. Brak poczucia wspólnoty społeczności lokalnej. Występuje powszechna niechęć obywateli do angażowania się w sprawy innych i współpracy z organizacjami i instytucjami, które posiadają wiedzę i środki na świadczenie umiejętnej, adekwatnej do potrzeb pomocy. Policja jako pierwszy organ stykający się ze zjawiskiem przemocy, wdraża procedurę „Niebieskiej Karty”. System ten pozwala na monitoring zjawisk w tym zakresie.

Tabela 15. Wykaz przestępstw popełnionych w latach 2006-2007 na terenie gminy Kołaczyce

Wyszczególnienie	2006	2007	% wzrostu w latach* 2006-2007
------------------	------	------	-------------------------------

Kradzież cudzej rzeczy	14	7	-50%
Kradzież z włamaniem	9	9	0
Przestępstwa rozbójnicze	-	1	100%
Kradzieże pojazdów	-	-	0
Bójki i pobicia	4	9	55,5 %
Przestępstwa gospod.	-	-	
Nietrzeźwi kierujący	62	46	-25,8 %
Kolizje drogowe	19	26	27 %
Wypadki drogowe	10	6	-40 %
Przemoc w rodzinie	5	9	44,4 %
Inne, jakie?	-	-	0

Źródło: Dane Komisariatu Policji w Kołaczycach

5. LOKALNY SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ

Ustawa o Pomocy Społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 15 kwietnia 2004 r., Nr 64. poz. 593) określa zadania ośrodków pomocy społecznej. Art. 2. mówi, że: Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Art. 3. głosi natomiast, iż: Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.. Zadaniem pomocy społecznej jest podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.

Źródło: www.mpips.gov.pl

GOPS Kołaczyce współpracuje z:

- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Jaśle
- Powiatowym Urzędem Pracy w Jaśle

- Placówkami oświatowymi z terenu gminy
- Placówkami Służby Zdrowia
- Organizacjami społecznymi (wspólnoty "AA" i Al-Anon")
- Domem Dziecka w Wolicy
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Jaśle
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Jaśle,
- Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności
- Domem Pomocy Społecznej w Foluszu.
- Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Jaśle
- Katolicką Placówką Wychowawczą „Nasz Dom” prowadzoną przez Zgromadzenie Sióstr Świętego Michała Archanioła (22 miejsca)
- Radą Solecką
- PERON, KRUS, ZUS
- Kościołem Rzymsko- Katolickim
- Policją
- Sądem Rodzinnym

GOPS Kołaczyce zatrudnia łącznie 13 pracowników, w tym:

- 1 kierownik,
- 5 pracowników socjalnych, którzy posiadają odpowiednie wykształcenie w stosunku do zajmowanego stanowiska,
- 1 pracownik do spraw świadczeń rodzinnych
- 6 osób wykonujących usługi opiekuńcze

Personel GOPS cały czas podnosi swoje kwalifikacje. Obecnie potrzebuje szkoleń z zakresu wypalenia zawodowego pracowników socjalnych, kontraktów socjalnych, przemocy w rodzinie oraz specjalizacji I i II stopnia w zawodzie pracownik socjalny, spotkania studyjne w instytucjach, z którymi współpracuje OPS np. DPS, Ośrodki Adopcyjne, schroniska, domy samotnej matki oraz usługi eksperckie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołaczycach dysponuje wystarczającą ilością pomieszczeń, posiada potrzebny sprzęt biurowy i dostateczną ilość stanowisk komputerowych podłączonych do Internetu. GOPS Kołaczyce spełnia wymóg 1 pracownika socjalnego przypadającego na 2 tysiące mieszkańców.

GOPS realizuje zadania własne oraz zadania zlecone. Wydatki GOPS Kołaczyce w 2007 roku na różnego typu działanie wynosiły 1201,566 zł i zwiększyły się w stosunku do 2005 roku o 290,624 zł. Wydatki na zadania zlecone stanowiły 16, 01%, pozostałe środki zostały przeznaczone na zadania własne gminy.

Tabela 16. Zestawienie wydatków GOPS w Kołaczycach w latach 2001-2007

Formy pomocy	Liczba rodzin objętych pomocą	Wartość udzielonych świadczeń w zł	% ogółu udzielonych świadczeń
2001			
Zadania zlecone	271	507,512	72%
Zadania własne gminy	359	197,354	28%
OGÓLEM 2001 r.	630	704,866	100%
2002			
Zadania zlecone	322	639,136	68,86%
Zadania własne gminy	432	289,017	31,14%
OGÓLEM 2002 r.	754	928,153	100%
2003			
Zadania zlecone	198	535,125	59,24%
Zadania własne gminy	501	368,199	40,76%
OGÓLEM 2003 r.	699	903,324	100%
2004			
Zadania zlecone	106	206,618	28,26%
Zadania własne gminy	576	524,444	71,74%
OGÓLEM 2004 r.	682	731,062	100%
2005			
Zadania zlecone	41	127,142	13,96%
Zadania własne gminy	522	783,800	86,04%
OGÓLEM 2005 r.	563	910,942	100%
2006			
Zadania zlecone	63	197,985	16,44%
Zadania własne gminy	540	1006,203	83,56%
OGÓLEM 2006 r.	603	1204,188	100%
2007			
Zadania zlecone	50	192,413	16,01%
Zadania własne gminy	510	1009,153	83,99%
OGÓLEM 2007 r.	560	1201,566	100%

Źródło: Dane GOPS Kołaczyce

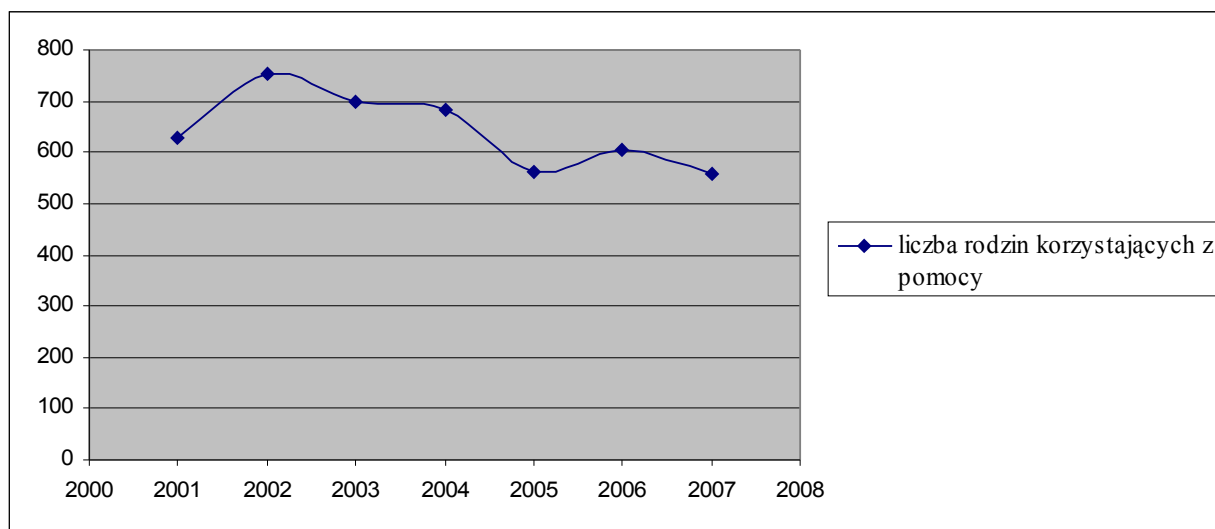
Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania zlecone, gdzie 92,08 % kwoty na to przeznaczonej to zasiłki stałe (192,021zł). W 2007 roku kwota przeznaczona na zadania własne gminy wynosiła 1009,153 zł. Została przeznaczona głównie na zasiłki celowe-36,09%, na zasiłki okresowe -33,72%, na dożywianie -19,20% oraz na usługi opiekuńcze -10,69 %. Analizując liczbę klientów OPS (patrz wykres nr 9), należy stwierdzić, iż od 2002 roku zaczęła się ona systematycznie zmniejszać, jedynym wyłomem w tej tendencji był rok 2006, gdzie liczba klientów wzrosła. W roku 2007 nastąpił spadek o 43 osoby. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej do tej pory nie zlecał zadań własnych organizacjom pozarządowym.

Tabela 17. Szczegółowe zestawienie wydatków GOPS w Kołaczycach w roku 2007

Formy pomocy	Liczba rodzin objętych pomocą	Wartość udzielonych świadczeń w zł	% ogółu udzielonych świadczeń
<u>I. ZADANIA ZLECONE</u>	51	208,528	
OGÓLEM, w tym:			
- zasiłki stałe	50	192,021	92,08%
- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0	
- składki zdrowotne	46	1,115	7,73%
- składki emerytalno-rentowe	0	0	0
- susza	1	392	0,19%
<u>II. ZADANIA WŁASNE GMINY</u>	510	1009,153	
OGÓLEM, w tym:			
- zasiłki celowe	361	364,217	36,09%
- zasiłki okresowe	308	340,244	33,72%
- posiłki	607	193,806	19,20%
- usługi opiekuńcze	20	107,886	10,69%
- pokrywanie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym i bez dochodu i tytułu ubezpieczenia	0	0	0
	0	0	0
- schronienie	0	0	0
- zasiłek celowy (zdarzenie losowe)	3	3000,00	0,30%

Źródło: GOPS Kołaczyce

Wykres 9. Liczba klientów GOPS w latach 2001-2007.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oprócz świadczeń pieniężnych oferuje także pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, czyli redagowaniu pism, konsultacji z prawnikiem także pracę socjalną, pomoc rzeczową, prowadzi zbiórka odzieży używanej i sprzętu dla osób potrzebujących. Organizuje spotkania z Mikołajem dla dzieci, zbiórki na rzecz dzieci niepełnosprawnych oraz akcje charytatywne. Angażuje społeczność lokalną do działań na rzecz pomocy innym i współpracuje ze stowarzyszeniami, organizacjami i instytucjami w terenie gminy i powiatu. Realizują program: **"Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności UE 2008"**.

Pozafinansowe formy pomocy cieszą się dużym zainteresowaniem, liczba świadczeń tego typu ciągle wzrasta, co obrazuje tabela nr 12.

Tabela 18. Świadczenia niepieniężne udzielane rodzinom w gminie Kołaczyce w latach 2002-07

Powody udzielenia pomocy	Liczba rodzin korzystających z pomocy					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych	54	67	342	128	199	278
Praca socjalna	142	125	59	9	39	37
Razem	196	192	401	137	238	315

Źródło: Dane GOPS Kołaczyce

5.1. ŚWIADCZENIA RODZINNE

Zasiłek rodzinny jest podstawową formą wsparcia rodziny, mającą na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem dziecka.

Świadczenia rodzinne są regulowane przez poniższe akty prawne:

- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. Nr 139 poz. 992 z 2006 r. z późn. zm)
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 2 czerwca 2005 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne /Dz.U.Nr 105 poz.881 z późn. zm./
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006r w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych (Dz. U. Nr 130, poz. 903)
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego /Dz.U. z 2000 r. Nr 98 poz. 1071 z późn. zm./

5.2. OPIEKA NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołaczycach roztacza opiekę nad wszystkimi dziećmi i rodzinami, które potrzebują pomocy. Z 566 rodzin objętych opieką, 358 z nich to rodziny z dziećmi.

Rodziny takie są wspierane poprzez zasiłki:

- dla rodzin wielodzietnych (66 przypadków udzielania pomocy przez OPS),
- rodzin niepełnych (39 przypadków),
- zasiłków przeznaczonych na ochronę macierzyństwa (wsparcie dla 31 rodzin),
- dożywianie dzieci w szkołach

oraz wsparcie socjalne polegające na pomocy w rozwiązywaniu konfliktów, organizacji konsultacji ze specjalistami typu psycholog, pedagog, prawnik, terapeuta, wspieranie rodziców mających problemy wychowawcze oraz problem alkoholowy. Dzięki współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Jaśle, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Jaśle, Poradni Szkolno- Pedagogicznej, Sądem Rejonowym w Jaśle, rodziny dysfunkcyjne, mające problemy z komunikacją, radzeniem sobie z emocjami, którym brak umiejętności w sprawnym prowadzeniu gospodarstwa domowego mogą otrzymać potrzebne wsparcie. Oprócz tego pracownicy GOPS w ramach prac socjalnych prowadzą interwencje w celu ochrony dzieci przed negatywnymi zjawiskami zachodzącymi w rodzinie; prowadzą rozmowy pouczające mające na celu wzmocnienie poczucia odpowiedzialności za własną sytuację życiową, los dzieci oraz zmianę stylu wychowania dzieci w razie problemów; dostarczają

wiedzy i rozmawiają na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodziców. W przypadku problemów dzieci, młodzieży w szkole organizują spotkania mające na celu rozwiązywanie trudności szkolnych mobilizowanie do nauki, zmianę postępowania, wyznaczanie celów życiowych, które mają wpłynąć na polepszenie sytuacji materialno-bytowej w stosunku do rodziców, czyli zapobiegają zjawisku dziedziczenia biedy. Pomocą objęte są także dzieci z rodzin niepełnych oraz dzieci dotknięte „eurosieroctwem”, których rodzice wyjeżdżają za granicę w celach zarobkowych powierzając wychowanie dziadkom lub innym krewnym. Brak danych ile takich dzieci jest w gminie, ponieważ emigracja zarobkowa nie jest ewidencjonowana. Dzieci i młodzież, które nie odnalazły się w systemie szkolnym są jako trudna młodzież kierowane do Ochotniczych Hufców Pracy. GOPS czuwa nad rodzinami, w których członkowie odbywają karę pozbawienia wolności oraz otaczają troską osoby po opuszczeniu zakładu karnego. Kobiety samotnie wychowujące swe potomstwo mogą liczyć na skierowanie do domu samotnej matki. Do opieki nad dzieckiem i rodziną włączają się także Urząd Gminy, szkoły, przedszkole, organizacje charytatywne, kościoły, policja, ośrodki zdrowia, ponadto rady sołeckie, sołtysi, ochotnicze straże pożarne. GOPS czynnie współpracuje z PKPS w zakresie pomocy rzeczowej tj. przekazując żywność pochodzącą z UE dla rodzin potrzebujących (w 2007r. wydano 22.442,00 kg żywności). Inne akcje społeczne to całoroczna zbiórka odzieży używanej, sprzętu AGD, mebli prowadzona przez miejscowy OPS, zebrane rzeczy są rozdysponowane wśród potrzebujących. Brak na terenie gminy świetlic środowiskowych oraz socjoterapeutycznych. Obecnie planuje się utworzenie takiej świetlicy w Kołaczycach oraz punktu konsultacyjnego, gdzie będzie przyjmował prawnik, psycholog i terapeuta.

5.3. POWODY UDZIELANIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Transformacja ustrojowa W Polsce przyniosła wolność, ale równocześnie obnażyła ubóstwo. Powrót do gospodarki rynkowej, upadek totalitaryzmu, a przede wszystkim reformy przeprowadzane w nieprzemyślany, pionierski sposób, spowodowały, że kraj, a wraz z nim obywatele, znalazł się w bardzo trudnej sytuacji. Wszystko to odcisnęło swe piętno przede wszystkim na rodzinach, najpierw wielopokoleniowych, a z czasem na wszystkich pozostałych ich typach. Przebieg transformacji wyraźnie związany z kryzysem finansów publicznych, przyniósł negatywne skutki w sferze społecznej. Wśród nich najważniejsze to obniżenie nakładów na edukację, kulturę czy ochronę zdrowia, czego skutkiem stał się wzrost

osób dotkniętych lub zagrożonych ubóstwem. Wyżej wymienione czynniki stały się również motorem napędowym przekształceń w podziale dochodów, wzrostu różnicowań społecznych, wzrostu rozpiętości położenia materialnego oraz pozycji społecznych, a także rozszerzania się kręgów niedostatku.

W gminie Kołaczyce, analogicznie do ogólnej tendencji w kraju, największym palącym problemem jest ubóstwo- 450 rodzin korzysta z tego powodu z pomocy społecznej. Drugą najdokuczliwszą bolączką jest bezrobocie, gdzie z tego tytułu jest wspieranych przez GOPS 402 rodzin. Trzecią liczną grupę stanowią osoby długotrwale chore – 205 rodzin. Osoby niepełnosprawne są również liczną grupą-189 osób. Rodziny wielodzietne wymagające pomocy to 66 jednostek. Poważnym problemem jest alkoholizm, który dotyka bardzo wiele rodzin, lecz o pomoc z tego tytułu zwróciło się tylko 63 rodziny. Rodziny bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych to 55 środowisk. Koniecznej pomocy wymaga 39 rodzin niepełnych, które borykają się z trudną sytuacją finansową. Potrzeba ochrony macierzyństwa była konieczna w 31 przypadkach. Poniższa tabela ukazuje powody udzielania wsparcia oraz liczbę klientów, którzy z niej skorzystali. W większości przypadków liczba odbiorców pomocy wzrosła.

Tabela 19. Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS z podaniem powodu trudnej sytuacji życiowej.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY							
	Lata	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
UBÓSTWO		322	464	454	546	487	518	450
BEZROBOCIE		270	391	409	462	431	463	402
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ		94	120	149	186	114	152	189
RODZINA NIEPEŁNA		33	49	49	44	32	34	39
DŁUGOTRWAŁA CHOROBA		159	212	242	304	162	181	205
RODZINA WIELODZIETNA		64	98	105	77	95	67	66
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA		68	59	69	44	17	27	31

BEZRADNOŚĆ W SPR. OPIEK. WYCH.	92	138	136	122	98	103	55
BEZDOMNOŚĆ	0	0	0	1	1	1	0
ALKOHOLIZM	40	19	82	45	43	63	63
TRUD. W PRZYST. DO ŻYCIA PO OPUSZCZ. ZAKŁADU KARNEGO	3	1	0	0	0	3	0

*jedna rodzina może korzystać z pomocy z kilku różnych powodów

Źródło: Dane GOPS Kołaczyce

6. IDENTYFIKACJA NAJISTOTNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

6.1. BIEDA I UBÓSTWO

Współcześnie uznaje się ubóstwo jako czynnik wad strukturalnych danych społeczności. Wśród przyczyn wywołujących to zjawisko wymienić trzeba bezrobocie pełne lub częściowe, nieadekwatność wysokości płac w stosunku do wykonywanej pracy, szybkość zmian następujących w strukturze gospodarczej przekraczająca zdolności adaptacyjne pracowników do nowych zawodów, niedoskonałość systemów podziału dochodu narodowego, niewydolność systemów szkolnictwa, niepełnosprawność, niedoskonałość systemów ubezpieczeń, rozpad tradycyjnej rodziny, a także różne formy dyskryminacji na rynku pracy. Szeroka definicja określa ubóstwo jako złożone zjawisko społeczne, powodowane czynnikami społeczno-ekonomicznymi, a zwłaszcza problemem bezrobocia, liczbą rodzin wielodzietnych i niepełnych, wskaźnikiem rodzin żyjących z osobą niepełnosprawną lub długotrwale chorą oraz bezdomności.

Głównych przyczyn trudnej sytuacji życiowej wielu rodzin z terenu gminy Kołaczyce należy upatrywać w:

- lokalizacji na wsi,
- nierentowności małych gospodarstw rolnych
- regionalizacji
- niskim wykształceniu lub braku doświadczenia zawodowego
- braku możliwości podjęcia pracy przez absolwentów

- braku atrakcyjnych miejsc pracy w pobliżu miejsca zamieszkania, co wzmacnia zjawisko bezrobocia,

Najdotkliwiej bieda dotyka dzieci. Prowadzi ona do wykluczenia społecznego i przejawia się w:

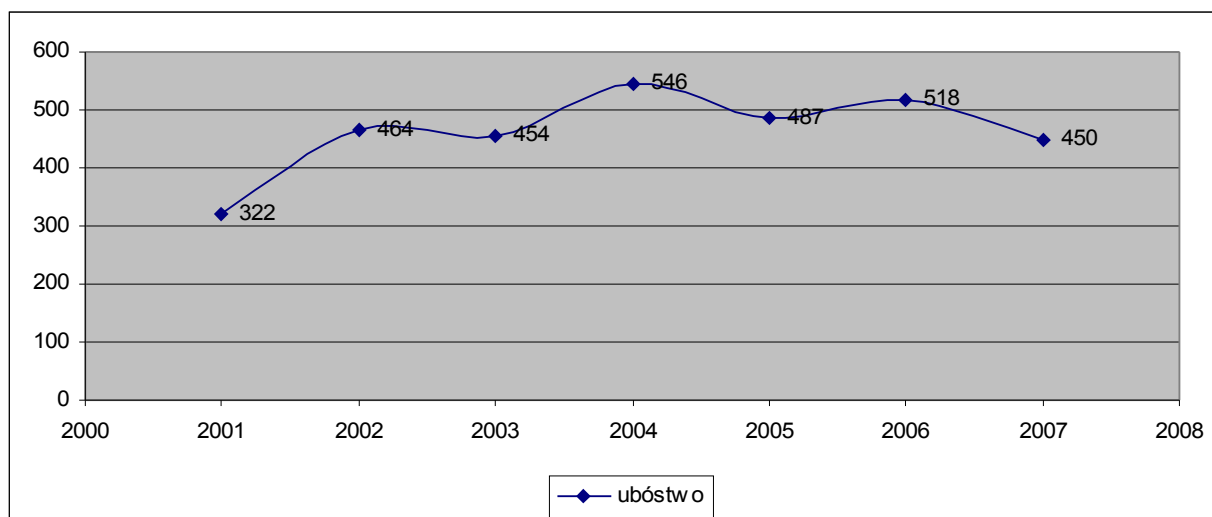
- braku zaspokajania podstawowych potrzeb życia codziennego (niedożywienie),
- barierach edukacyjnych (utrudniony dostęp do wychowania przedszkolnego);
- braku pieniędzy na książki; przybory szkolne; dojazdy,
- braku środowiskowych wzorów kariery, aspiracji edukacyjnych
- podejmowaniu pracy zarobkowej oraz przejmowaniu obowiązków domowych czyli przedwczesnej dorosłości.
- barierach psychicznych: niskiej samoocenie, braku wiary w siebie, braku pewności, niskiej kompetencji społecznej.

Badania statystyczne pokazują, że:

- 40% populacji żyjącej w skrajnej biedzie to dzieci i młodzież do lat 19
- 28 % populacji żyjącej w skrajnej biedzie to dzieci do lat 14 (GUS 2005)
- Ok. 14,5% dzieci do lat 17 żyjących w biedzie (UNICEF 2007)
- 44% - ubóstwo w rodzinach wielodzietnych

Bieda i ubóstwo to najpoważniejszy problem w gminie Kołaczyce, który dotyka coraz więcej rodzin. W roku 2007 z tego tytułu o pomoc zwróciło się 450 rodzin. Poniższy wykres przedstawia jaki rozmiar przyjmowało to zjawisko w poszczególnych latach. Wynika z niego, że przez 7 lat utrzymywał się na wysokim poziomie, z nieznacznymi spadkami. Zmniejszenie narastającej z pokolenia na pokolenie biedy jest bardzo trudne. Wymaga przeobrażeń gospodarczych oraz zmiany mentalności ludzi, których bieda dotyka.

Wykres 20. Liczba klientów GOPS Kołaczyce pobierających świadczenia z tytułu ubóstwa.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS

Niepokojące dane dotyczą długości korzystania ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Wskazują one, że grupa odbiorców świadczeń z OPS jest bardzo liczna. Na 1908 środowisk, po pomoc sięgnęło 531 z nich, czyli 27,8% ludności gminy potrzebuje wsparcia.

Odbiorcy świadczeń OPS są podzieleni na 3 grupy ze względu na czas korzystania z pomocy:

- Do 1 roku- 115 środowisk, które są przejściowo w trudnej sytuacji życiowej, wynikłej ze zmian w środowisku lub zdarzeń losowych.
- Od 1 roku do 5 lat- 105 środowisk zaliczanych wg socjologii do biedy długotrwałej, która wynika z braku umiejętności poszukiwania pracy, obawy przed oczekiwaniami dynamicznego rynku. Często pomoc OPS jest tylko jednym ze źródeł dochodów, które jest otrzymywane bez nakładu pracy i wysiłku. Oprócz niego osoby pracują nielegalnie.
- Grupa 95 środowisk, to osoby zaliczane do obszaru biedy chronicznej, która jest definiowana jako otrzymywanie pomocy powyżej 5 lat. Są to osoby biernie zawodowe, które trudno zmotywować do jakiegokolwiek działania. Przyzwyczajeni do życia na skraju ubóstwa, nie chcą i nie potrafią zmienić swojej sytuacji. Tego typu bieda jest bardzo groźna dla społeczeństwa i państwa. Ponieważ zachodzi w niej **zjawisko dziedziczenia biedy**, które jest procesem międzypokoleniowym. Polega ono na powielaniu przez dzieci schematów życia rodziców, czyli praktykowaniu wyuczonyj bezradności, roszczeniowych postaw wobec państwa i innych obywateli, życia na koszt innych podatników. Zjawisko dziedziczenia biedy najintensywniej występuje w społeczeństwach kapitalistycznych, gdyż gospodarka rynkowa produkuje w sposób nieuniknioną biedę. W społeczeństwach kapitalistycznych wygrywać mają najlepsi,

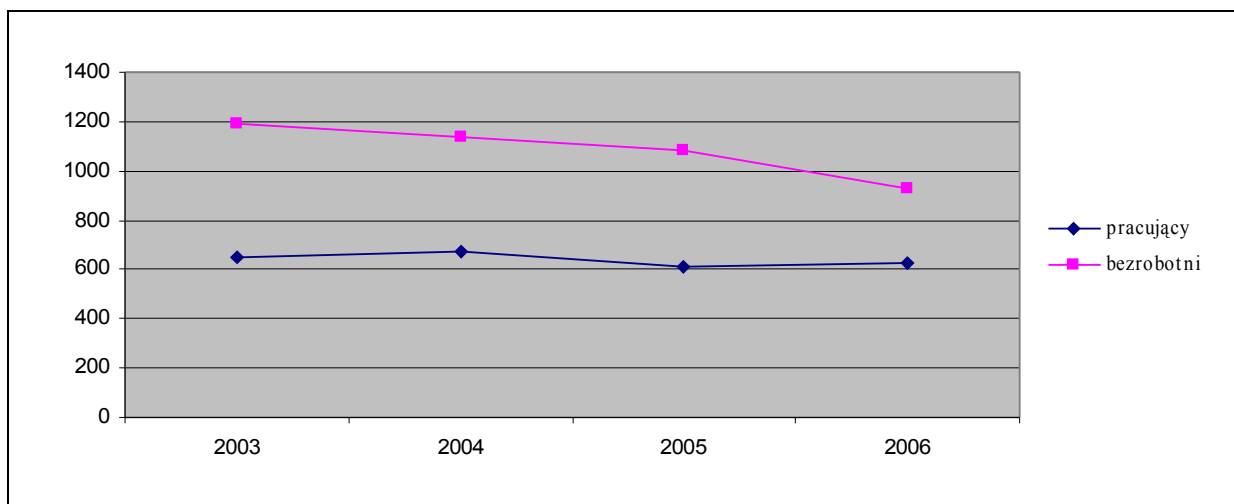
zaś ci, którzy nie są w stanie sprostać wymaganiom rynkowym – odpadają. Zostają wyizolowani, zepchnięci na obrzeża, pozostawieni sami sobie, bez szans na powrót do normalnego życia. Taka sytuacja zmusza ich do opracowania strategii przetrwania czyli sięgania po dostępne środki. Pomoc doraźną oferują instytucje pomocy społecznej, organizacje pozarządowe. Ich pomoc jest nastawiona na utrzymanie podstawowej egzystencji człowieka. Brak skutecznego programu wychodzenia z biedy międzypokoleniowej, który przygotowywałby ludzi na powrót do aktywności zawodowej, wyjścia z uzależnień i prowadzeniu normalnego życia oraz zapobiegał powstawaniu nowych pokoleń biedy poprzez działania adresowane przede wszystkim do dzieci i młodzieży. Celem tych działań jest wsparcie procesu edukacyjnego, umożliwienie jak najszerszego dostępu do edukacji na najwyższym poziomie, eliminowanie zjawiska wypadania z systemu szkolnego lub ograniczania aspiracji edukacyjnych z powodu złej sytuacji materialnej i życiowej rodziny ucznia. Obecnie wdrażane kontrakty socjalne są jednym z kroków mających na celu wypracowanie skutecznych rozwiązań w tym zakresie. Procesu międzypokoleniowego dziedziczenia biedy nie można całkowicie wyeliminować, ale można go zmniejszać. I jest to rola przede wszystkim polityki państwa – głównie polityki edukacyjnej, ale także społecznej, rodzinnej.

Grupa osób, które potrzebują wsparcia ciągle wzrasta, a co za tym idzie wzrastają wydatki na pomoc społeczną. Coraz mniej osób w wieku produkcyjnym pracuje na całe społeczeństwo. Oznacza to, że kraj nie wykorzystuje całego swego potencjału i przez to gospodarka zwalnia tempo a kraj ubożeje. Wszystkie 3 grupy beneficjentów OPS są bardzo liczne i brak większych dysproporcji pomiędzy nimi.

6.2. BEZROBOCIE I POMOC OSOBOM BEZROBOTNYM

Według analizy rynku pracy w gminie Kołaczyce w latach 2003-2006 wynika, że liczba osób pracujących utrzymuje się w miarę na stabilnym poziomie (2006rok - 624) najnowszych nieznacznymi odchyleniami. Natomiast liczba osób bezrobotnych widocznie spada od 2003 roku do 2006 roku obniżyła się o 262 osób. Tendencje te pokazuje poniższy wykres.

Wykres 21. Rynek pracy w gminie Kołaczyce w latach 2003-2006

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z pomocy OPS w roku 2007 z tytułu bezrobocia korzystało 402 rodziny, była to druga, zaraz po ubóstwie przyczyna zwracania się o wsparcie. Liczba ta w stosunku do roku 2006 obniżyła się o 61 osób.

Według najnowszych danych z końca marca 2008 roku bezrobocie w gminie wynosiło 15,71%, zarejestrowanych było 833 osób, z czego kobiety stanowiły 477 osób. Zasilek pobiera

112 osób,

z czego tylko 33 kobiety. Wśród osób bezrobotnych dominują kobiety. Jest to dowód na dyskryminację ze względu na płeć. Kobiety ze względu na możliwość posiadania potomstwa lub już posiadane dzieci są odrzucane przez pracodawców jako problemowy pracownik, który często będzie brał urlop lub opiekę nad dzieckiem. Drugą przyczyną to brak oddziałów przedszkolnych dla dzieci od 3 do 5 lat, które sprawowałyby opiekę nad dziećmi w trakcie pracy rodziców. Wysoki poziom bezrobocia wynika w dużym stopniu ze zjawiska nielegalnej pracy, w tym nieujawnionej emigracji zarobkowej. Osoby bezrobotne mają zapewnioną pomoc finansową, rzeczową i w formie pracy socjalnej. GOPS pośredniczy w przekazywaniu bieżących ofert pracy na terenie gminy, informuje także o możliwościach kursów i szkoleń podnoszących kwalifikacje organizowanych przez PUP-Jasło oraz Firmę Edukator. Osoby pozbawione pracy są kierowane do prac interwencyjnych oraz robót społecznie użytecznych. Długotrwale bezrobotni mają konsultacje z doradcą zawodowym, z którym opracowują plan wychodzenia z bierności zawodowej. Część długotrwale bezrobotnych klientów GOPS dotyczą także inne poważne problemy w wypełnianiu funkcji rodzinnych i społecznych. Stąd rodzi się potrzeba wielowymiarowej, kompleksowej pomocy. Dużo działań kieruje się do osób krótkotrwale bezrobotnych, szybki powrót na rynek pracy pozwala uniknąć popadania

w bierność i działań naprawczych z tym związanych. Cechy charakterystyczne osób bezrobotnych to:

- wiek (przedemerytalny) obniżający możliwości zatrudnienia,
- niskie kwalifikacje zawodowe lub ich brak,
- długa przerwa w zatrudnieniu lub brak doświadczenia zawodowego,
- brak możliwości zapewnienia odpowiedniej opieki małym dzieciom ,
- brak opieki dla rodziców w podeszłym wieku

Oprócz osób po 50 roku życia, drugą grupą najbardziej narażoną na bezrobocie są absolwenci szkół. Bardzo dużo różnych form kieruje się właśnie do nich. Są to szkolenia, kursy przekwalifikowujące oraz podnoszące kwalifikacje i umiejętności zawodowe, informacje, poradnictwo zawodowe oraz pośrednictwo pracy.

Wartościową formą wejścia na rynek pracy są staże, praktyki i przygotowania zawodowe odbywane głównie w prywatnych firmach działających na terenie gminy. Działania te są po części finansowane ze środków PUP- Jasło. Łącznie z poszczególnych form pomocy skorzystało w 2007 roku 41 osób. Były to:

- prace społecznie użyteczne : 26 osób było zatrudnionych przez UG
- prace interwencyjne: 10 osób było zatrudnionych przez UG
- przyuczenie do zawodu: 5 osób (odbywało praktykę w UG)

Wśród klientów OPS są osoby, które były lub są obecnie uczestnikami kursów lub szkoleń organizowanych przez PUP podnosząc lub zmieniając swoje kwalifikacje, co niestety nie wpłynęło na poprawę ich sytuacji życiowej. Gmina nie posiada danych dotyczących ilości osób, które podniosły kwalifikacje, podjęły pracę lub zmieniły zawód.

6.3. BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH

Rodziny bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych to 55 środowisk, na wynik narastających problemów wychowawczych składa się kilka przyczyn. Są to:

- brak czasu i zaangażowania rodziców w wychowanie dzieci,
- brak zainteresowania postępami w nauce oraz sposobami spędzania przez dzieci wolnego czasu
- częste wyjazdy rodziców za granicę, co wiąże się w tak zwanym „eurosieroctwem”
- brak jednego z rodziców
- problemy w rodzinie, np. uzależnienia, przemoc domowa
- niedojrzałość emocjonalna rodziców

Dzieci zostają pozostawione same sobie lub pod opieką dziadków, którzy nie są przygotowani do rozwiązywania współczesnych problemów i mają trudności z buntującymi się nastolatkami. W rodzinach nie rozmawia się z dziećmi o ich dylematach. Nieobecność rodziców pozbawia dzieci wzorców do naśladowania, dlatego szukają one modelu życia wśród rówieśników. Zaburzona rodzina „produkuje” skrzywione dzieci, które są pozbawione poczucia własnej wartości, nie radzą sobie z własnymi emocjami, brak im umiejętności zakładania normalnej rodziny, bo nigdy takiej nie miały.

6.4. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ. DŁUGOTRWALA CHOROBA

Europejskie Forum Niepełnosprawności w Parlamencie Europejskim przyjęło definicję osoby niepełnosprawnej jako „jednostki w pełni swych praw, znajdującej się w sytuacji upośledzającej ją na skutek barier środowiskowych, ekonomicznych i społecznych, których z powodu występujących u niej uszkodzeń nie może przewyżczać w taki sposób jak inni ludzie. Bariery te zbyt często są zwiększane przez deprecjonujące postawy ze strony społeczeństwa”.¹ O stopniu niepełnosprawności człowieka decyduje Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Jaśle.

W gminie odnotowuje się 1129 osób niepełnosprawnych. Osoby te stanowią 18,46% społeczności gminy, czyli prawie 1/5. Gmina stara się zapewnić szeroki wachlarz usług dla osób niepełnosprawnych. Organizuje i wspiera różne formy pomocy w zależności od potrzeb wynikających z posiadanej niepełnosprawności. Są to:

- Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych świadczone przez wykwalifikowane opiekunki środowiskowe zatrudniane przez GOPS
- Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- Pobyt w całodobowych domach pomocy społecznej, m. in. Domu Pogodnej Starości dla kobiet w Kołaczycach
- punkt rehabilitacyjny przy Gminnym Ośrodku Zdrowia w Sieklówce,
- finansuje z budżetu gminy dojazd dzieci niepełnosprawnych do specjalistycznych szkół i przedszkoli , transport osoby niepełnosprawnej do lekarza lub punktu rehabilitacyjnego
- wspiera rodziny osób niepełnosprawnych w polepszeniu warunków bytowych poprzez dofinansowanie do budowy studni i przyłączenia wody bieżącej do domu
- dofinansowuje pobyt na turnusach rehabilitacyjnych oraz koloniach letnich

¹ Definicja zaczerpnięta z http://www.idn.org.pl/somnszz/def_on.htm, 11.06.2008.

- pomoc socjalną, która polega na dokładnym informowaniu rodziny o możliwości i sposobie skorzystania ze środków znajdujących się w dyspozycji PEFRON i PCPR tj.: dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, likwidacja barier funkcjonalnych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej, dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej, dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, dofinansowanie rehabilitacji dzieci i młodzieży.

Gmina Kołaczyce realizuje program „Uczeń na wsi” finansowany przez PFRON, który ma na celu wyrównywanie szans i równy start dzieci i młodzieży kształcącej się z terenów wiejskich. Zakres pomocy dla osób niepełnosprawnych jest ściśle uzależniony od potrzeb wynikających z posiadanej niepełnosprawności.

Ośrodek Pomocy Społecznej chce zatrudnić asystenta osoby niepełnosprawnej, który ma pomagać osobie niepełnosprawnej w codziennym, tak aby mogła ona aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym. Praca asystenta osobistego polega na wykonywaniu ściśle określonych zadań, przy czym nie są to zadania typowo opiekuńcze. Asystent towarzyszy osobie niepełnosprawnej w podróży, pomaga w pracy i nauce. Zakres usług asystenckich jest uzależniony od tego, jak funkcjonuje osoba niepełnosprawna. Niepełnosprawni napotykać w gminie na bariery architektoniczne w instytucjach użyteczności publicznej oraz własnych mieszkaniach. Opieka rehabilitacyjna nie zaspokaja wszystkich potrzeb osób niepełnosprawnych zarówno dorosłych jak i dzieci, dostęp do sprzętu rehabilitacyjnego wykorzystywanego w domu jest niewystarczający. Nie istnieje rynek pracy, który zatrudniałby osoby niepełnosprawne, by mogły być włączone do życia zawodowego, Nie istnieją miejsca integracji osób starszych, w tym niepełnosprawnych i długotrwale chorych. Brak Klubów Seniora i innych form mogących zagospodarować wolny czas osób starszych, w tym samotnych. Część osób niepełnosprawnych to osoby przewlekle chore, których jest w gminie dużo. 205 osób długotrwale chorych, to stali klienci GOPS. Potrzeba wsparcia finansowego (zasilek pielęgnacyjny, zasilek celowy, zasilek stały i okresowy) jest podyktowana wysokimi kosztami leczenia, utrudnionym dostępem do specjalistycznej opieki medycznej. Drugą ważną formą pomocy są usługi opiekuńcze, które pozwalają osobom schorowanym, często żyjącym samotnie prowadzić w miarę normalne życie. Osoby długotrwale chore, niepełnosprawni wymagają pomocy w przystosowaniu swoich mieszkań do łatwiejszego poruszania się wózkami inwalidzkimi, wyposażenia węzła sanitarnego w odpowiednie urządzenia.

6.5. UZALEŻNIENIA

Wg rejestrów GOPS Kołaczyce 15 osób jest obecnie formalnie zgłoszonych jako uzależnione od alkoholu. Problem przybiera większe rozmiary niż oficjalne dane. Świadczyć mogą o tym informacje dotyczące osób uzależnionych i członków ich rodzin, którzy w liczbie 63 zwrócili się o pomoc do GOPS. Tą liczną grupę można podzielić na:

- osoby samotne-29 przypadków
- rodziny z dziećmi /1-3/ -18 przypadków
- rodziny wielodzietne /4 i więcej/-9 przypadków
- rodziny bezdzietne- 6 przypadki
- rodziny niepełne- 1 przypadek

Rodziny osób uzależnionych, a szczególnie dzieci są narażone na negatywne wpływy alkoholizmu. Bycie dzieckiem alkoholika naznacza całe późniejsze życie i powoduje szereg problemów emocjonalnych, zaniżone poczucie wartości, zwiększone ryzyko podatności na różnego rodzaju uzależnienia. Dorosłe Dzieci Alkoholików borykają się z urazami z dzieciństwa. Mają wypaczone myślenie o sobie samych i o otaczającym ich świecie.

Problem uzależnienia często łączy się trudnościami w życiu, brakiem umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami, a przede wszystkim ze stresem. Istotne jest, by społeczeństwo miało wiedzę na temat uzależnień i konsekwencji, jakie one ze sobą niosą. Pomocy potrzebuje uzależniony od alkoholu, ale także jego rodzina, jako osoby współuzależnione. Uzależnienie jednej osoby wpływa i pozostawia trwałe ślady na całej rodzinie, uszkadzając jej prawidłowy rozwój i funkcjonowanie. Gmina stara się pomagać osobom uzależnionymi i ich rodzinom w różny sposób. Kieruje osoby uzależnione do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, po to by nakłonić osobę uzależnioną do podjęcia leczenia w placówce odwykowej oraz do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w celu ustalenia stopnia niepełnosprawności. Prowadzi kampanię informacyjną dla rodzin o tym gdzie można podjąć terapię dla chorego i współuzależnionych. Najbliższa Poradnia Leczenia Uzależnień znajduje się w Jaśle świadczy pomoc w zakresie w zakresie terapii, diagnozy, doradztwa, profilaktyki i informacji. Przekazuje informacje gdzie szukać pomocy w przypadku przemocy ze strony osób uzależnionych. Komisariat Policji w Kołaczycach wdrożył procedurę Niebieska Karta. Osoby doświadczające przemocy mogą skorzystać także z bezpłatnej infolinii Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie- Niebieska Linia oraz telefonu zaufania przy Komendzie Powiatowej

Policji w Jaśle, który jest dostępny całą dobę (0-13 440380370). Personel GOPS ściśle współpracuje z policją, sądem, szkołami na płaszczyźnie zapewnienia bezpieczeństwa w rodzinach z problemem alkoholowym.

Pracownicy GOPS zapobiegają trwonieniu środków finansowych poprzez przyznawanie świadczeń niepieniężnych dla rodzin z problemem alkoholowym. Rodziny otrzymują pomoc finansowa, rzeczową oraz w formie pracy socjalnej. Dzieci alkoholików mogą liczyć na finansowanie wypoczynku letniego, otrzymywanie paczek mikołajkowych przygotowywanych przez zespół Caritas. GOPS wraz z Caritasem prowadzi akcję dożywiania dzieci i rodzin alkoholików. Dzieci mogą korzystać ze wsparcia pedagoga szkolnego, z bezpłatnych korepetycji z przedmiotów ścisłych. Dostępna jest także świetlica przy Zespole Szkół Podstawowych i Gimnazjum w Kołaczycach. Niestety w innych sołectwach brak świetlic przyszkolnych oraz środowiskowych. Osoby potrzebujące konsultacji czy porady psychologa, prawnika, pedagoga są kierowane do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Jaśle. Gmina organizuje zatrudnienie osób z problemem alkoholowym przy pracach społecznie użytecznych oraz pracach interwencyjnych. Przy parafii w Kołaczycach działają grupy samopomocowe AA i Al.- Anon oraz Krucjata Wyzwolenia Człowieka, które skupiają osoby uzależnione, ich rodziny i osoby, które żyją w abstynencji. Gmina nie prowadzi monitoringu dotyczącego zjawiska narkomanii, do tej pory nie zarejestrowano tego typu problemów. Brak danych o narkomanii rodzi potrzebę prowadzenia monitoringu tego zjawiska, by ukryte problemy zostały dostrzeżone i można było im zaradzić. Gmina Kołaczyce planuje uruchomić punkt wsparcia dla rodzin osób uzależnionych w zakresie doradztwa prawnego, psychologicznego i terapeuty.

6.5.1. DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

Działania profilaktyczne mają zapobiegać niepożądanym zjawiskom w rozwoju jednostki i skupiać się na przeciwdziałaniu złu. Muszą być planowe i uwzględniać wczesną profilaktykę, tzw. pierwszorzędową

(mającą na celu promocję zdrowego stylu życia oraz opóźnienie wieku inicjacji, np. nikotynowej, alkoholowej czy narkotykowej). Stanowią one rodzaj „szczepionki” dla osób zdrowych, zwiększającej ich odporność na oddziaływanie niekorzystnych czynników. Działania profilaktyczne obejmują także wsparcie osób wychodzących z nałogu. Terenem realizacji wczesnych działań profilaktycznych jest głównie szkoła. Dlatego Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2008-2010 przewiduje:

- Szkolenia dla grona pedagogicznego z zakresu pracy z dziećmi alkoholików oraz umiejętnego i skutecznego prowadzenia zajęć profilaktycznych w szkołach.
- Organizacje konkursu wiedzy o alkoholu dla dzieci i młodzieży z terenu gminy
- Organizowanie wyjazdów letnich dla grup szczególnego ryzyka np. nad morze i wycieczek realizujących ukryty program profilaktyczny
- Dofinansowywanie różnorodnej oferty zajęć pozalekcyjnych, które mają wypełnić czas wolny młodym ludziom, organizacja np. wyjazdów na basen, lodowisko, spektakle teatralne czy występy artystyczne o tematyce profilaktycznej.
- Wspieranie stowarzyszeń, które działają na rzecz osób uzależnionych oraz ich rodzin: grupy samopomocowe AA i Al.- Anon oraz Krucjata Wyzwolenia Człowieka, Caritas, klub sportowy „Ostoja” Kołaczyce, klub sportowy „Orzeł” Bieździedza.

Program przewiduje także prenumeratę miesięczników dot. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, stworzenie bazy teleadresowej z instytucjami i palcówkami, w których można uzyskać pomoc, poradę, podjąć terapię i leczenie. Gminna komisja dofinansowuje koszty dojazdu osoby uzależnionej na terapię grupową i indywidualną. Komisja kontroluje czy prawo dot. zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż alkoholu jest przestrzegane. Gmina opracowała także Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2007-2010. Oprócz działań profilaktycznych, które pokrywają się z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w stosunku do zjawiska narkomanii są zaplanowane następujące zadania:

- Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem poprzez nawiązanie z osobą uzależnioną kontaktu, oferowanie pomocy osobom współuzależnionym, współpraca ze stowarzyszeniem POMOST w Rzeszowie, które będzie diagnozować środowisko oraz świadczyć pomoc konsultacyjną
- Stworzenie anonimowych punktów badania krwi na obecność wirusa HIV oraz wsparcie psychologiczne i poradnictwo medyczne.

Działania profilaktyczne są ważne i potrzebne, ich podstawowym celem jest wyposażenie jednostek w wiedzę i umiejętności nowych zachowań wobec współczesnych zagrożeń.

6.6. PRZEMOC W RODZINIE

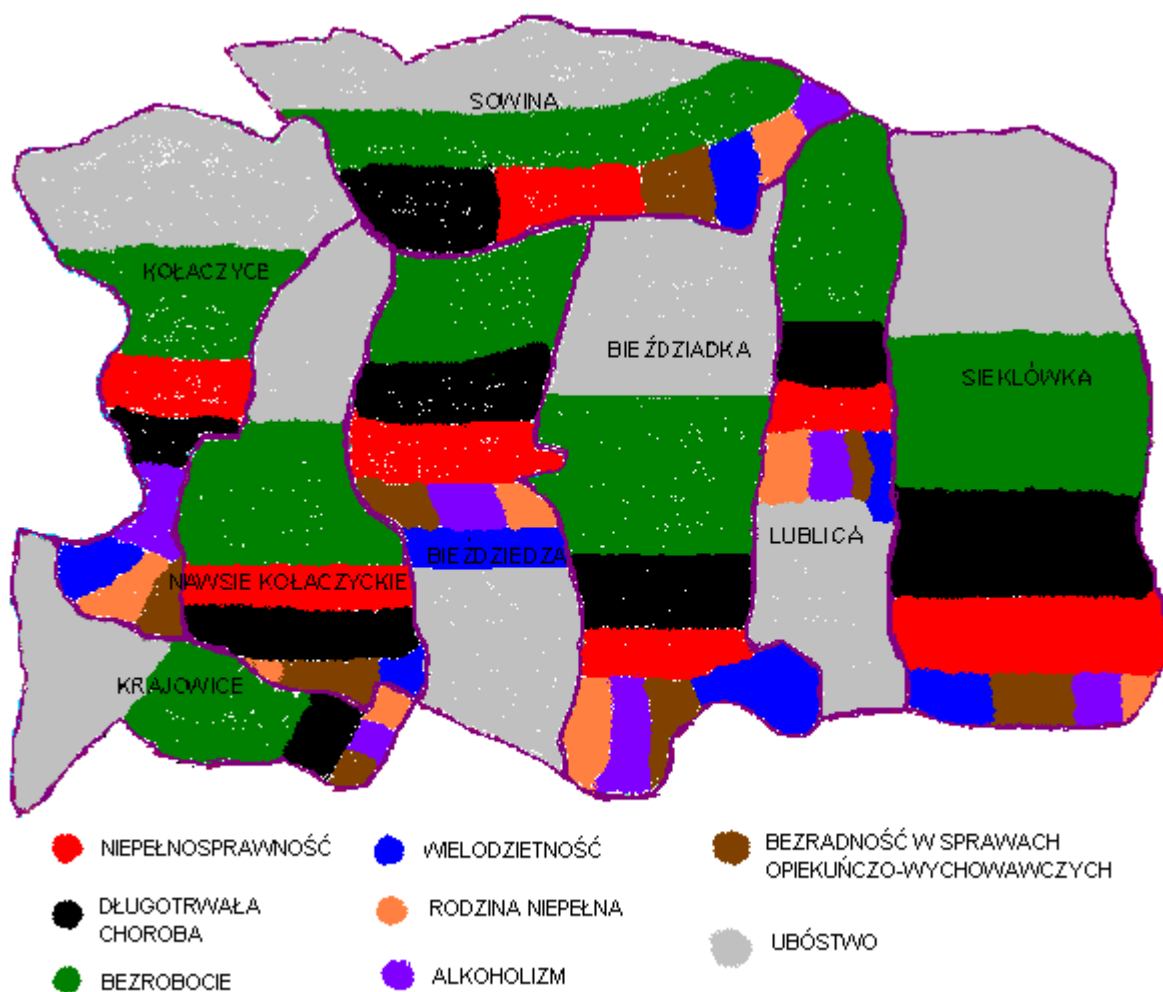
Rodzina jest narażona na zagrożenia wewnętrzne, głównie na przemoc. Jej formy mogą przyjąć kilka postaci:

- fizyczną (popychanie, szarpanie, bicie, kopanie, duszenie),
- psychiczną (izolacja, groźby, ośmieszanie, upokarzanie)
- seksualną (zmuszanie do określonych zachowań i kontaktów seksualnych, gwałt)
- ekonomiczną (ograniczenie dostępu do wspólnych zasobów, odbieranie zaoszczędzonych, zarobionych pieniędzy, okradanie, uniemożliwianie podjęcia pracy)
- zaniedbania (niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych, brak opieki medycznej, chłód, obojętność)

W 2007 roku odnotowano 9 przypadków przemocy w rodzinie. Liczba odnotowanych przypadków w stosunku do poprzedniego roku wzrosła o 44%. Pokazuje to, że przemoc w rodzinie przestaje być tematem tabu, ofiary zaczynają się ujawniać i sięgać po pomoc na zewnątrz. Z wywiadów środowiskowych pracowników GOPS wynika, że przemoc dotyczy głównie osoby z rodzin alkoholowych (63 przypadki udzielania pomocy przez OPS). Są to głównie żony i dzieci alkoholików, które dotyka zaniedbanie. Bieda, trudne położenie życiowe sprawia, że ludzie nie radzą sobie z własnymi emocjami i wyładowują swoją frustrację i niezadowolenie na innych. Często rodziny w obawie przed odrzuceniem i niezrozumieniem społecznym, nie ujawniają tego typu problemów.

Ofiary przemocy domowej mogą korzystać z bezpłatnej Niebieskiej Linii (0-801-1200-02), gdzie otrzymają od kompetentnych osób pomoc i poradę, co w danej sytuacji można i należy zrobić. Policja ewidencjonuje przypadki przemocy domowej poprzez procedurę Niebieska Karta. Jej głównym zadaniem jest udokumentowanie konkretnego przypadku przemocy, zaplanowanie pomocy krótkofalowej i długofalowej członkom dotkniętej rodziny, interwencja wobec sprawcy, monitorowanie sytuacji rodziny oraz podejmowanie współpracy z instytucjami i organizacjami, świadczącymi pomoc ofiarom przemocy domowej.

6.7. MAPA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY

Mapę opracowano na podstawie poniższej tabeli

Tabela 20. Problemy społeczne w gminie Kołaczyce z podziałem na sołectwa

Miejscowość	Kołaczyce	Nawisie Kołaczyckie	Bieździadza	Bieździadka	Sowina	Lublica	Sieklówka	Krajowice
Niepełnosprawność	28	26	33	27	30	22	23	X
Długotrwała choroba	16	32	36	30	32	27	29	3

Bezrobocie	49	66	58	79	58	39	48	5
Wielodzietność	5	6	17	18	9	4	7	X
Rodziny niepełne	4	2	5	11	8	5	3	1
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	5	9	9	11	10	3	7	1
Alkoholizm	10	14	9	11	8	5	5	1
Ubóstwo	55	72	64	85	64	45	54	11

Źródło: GOPS Kołaczyce

W gminie Kołaczyce można wyznaczyć 5 ognisk problemowych. Ich identyfikacja nastąpiła poprzez analizę świadczeniobiorców OPS. Mieszkańcy 5 spośród 8 sołectw korzysta z pomocy społecznej na poziomie 20%-30%. Są to:

- Bieździadka (29,26%),
- Sowina (28,50%),
- Sieklówka (27,27%),
- Lublica (25,72%),
- Bieździedza (22,35%).

W najmniejszym stopniu odbiorcami świadczeń OPS są Krajowice (5,24%), wynika to z ich lokalizacji oraz bardzo małego zaludnienia (4,37 % ludności gminy). Krajowice są usytuowane blisko zakładów przemysłowych GAMRAT oraz miasta Jasło. Kołaczyce (12,17%) i Nawsie Kołaczyckie (14,64%) sytuują się na średnim poziomie klientów pomocy społecznej w stosunku do pozostałych miejscowości, ponieważ są centrum gminy. Oprócz urzędu, funkcjonuje centrum handlowo-usługowe, w którym znajduje zatrudnienie tamtejsza ludność. Podział mieszkańców, którzy korzystają ze wsparcia GOPS przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Podział odbiorców świadczeń GOPS ze względu na miejsce zamieszkania.

l.p	Sołectwa	Ilość środowisk	Ilość osób w środowiskach OPS			
			Ilość osób w środowiskach ogółem	w tym do 17 lat	Liczba mieszk. (2007 r)	% osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do
1	Kołaczyce	58	182	77	1495	12,17%

2	Bieździadka	105	422	255	1442	29,26%
3	Bieździedza	86	323	164	1445	22,35%
4	Krajowice	6	21	10	401	5,24%
5	Nawsie Kołaczyckie	75	240	79	1639	14,64%
6	Sieklówka	76	285	132	1045	27,27%
7	Lublica	49	160	66	622	25,72%
8	Sowina	76	275	127	965	28,50%

Źródło: Dane GOPS Kołaczyce

Jak przedstawia powyższy wykres ponad połowa sołectw gminy Kołaczyce dotyka pauperyzacja, czyli okresowe bądź trwale utrzymywanie się niskiego poziomu dochodów realnych i konsumpcji. Za główne makroekonomiczne przyczyny zubożenia uznać należy:

- niski poziom rozwoju techniki i technologii, co objawia się w niskiej produktywności czynników wytwórczych i niedostatecznego rozmiary dochodu narodowego,
- istniejący system ekonomiczno-społeczny, określający zasady podziału dochodu narodowego pomiędzy poszczególnych obywateli,
- głębokie załamanie gospodarcze wywołujące wysokie bezrobocie,
- inflacja (zwłaszcza dla grup ludności utrzymujących się ze świadczeń społecznych).

Przyczyny dotkliwej biedy na terenie gminy, a zwłaszcza w wyżej wymienionych 5-ciu sołectwach jest spowodowany tym, że są to typowo rolnicze tereny, o bardzo pofalowanej powierzchni, która jest poważną przeszkodą w wydajnej uprawie. Dominacja rozdrobnionych gospodarstw rolnych powoduje, że przynoszą one bardzo niskie dochody i nie mogą stanowić głównego źródła utrzymania. Na terenie gminy brak większych zakładów pracy, dlatego mieszkańcy tych sołectw nie mają dostępu do zatrudnienia, a odległość utrudnia dostęp do zakładów pracy w Jaśle, Krośnie i Dębicy. Bieździadke, Sowine, Sieklówkę, Lublice i Bieździedze zamieszkują duże skupiska osób niepełnosprawnych oraz przewlekle chorych, co wpływa na wysoki odsetek odbiorców świadczeń GOPS.

7. PROBLEMY SPOŁECZNE NA PODSTAWIE BADAŃ ANKIETOWYCH

Badania społeczne, realizowane na terenie Gminy Kołaczyce w marcu 2008 roku, służyły socjologicznej analizie najistotniejszych problemów społecznych w opinii mieszkańców poszczególnych sołectw. Oprócz diagnozy problemów społecznych celem badań było również

uświadomienie mieszkańcom potrzeby przygotowania systemowych i długofalowych sposobów rozwiązywania problemów społecznych jej mieszkańców. Badania ankietowe służyły także uwrażliwieniu na problemy osób marginalizowanych społecznie i zawodowo oraz skłonienie respondentów do myślenia nad przyczynami problemów i sposobami ich rozwiązywania.

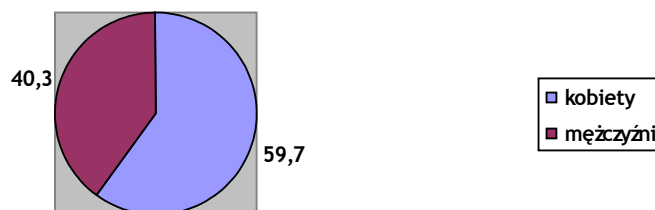
Zastosowana technika to sondaż ankietowy, natomiast narzędziem badawczym był zestandaryzowany kwestionariusz ankiety, opracowany przez socjologów FRDL. Uwzględniono w nim potrzeby i sugestie urzędu gminy, a jednocześnie zadbano o to, aby był poprawny metodologicznie. Tematyka badań była na tyle neutralna, że nie wzbudzała kontrowersji i w większości przypadków spotkała się ze zrozumieniem i życzliwością.

W sumie pozyskano **154 ankiety**, kompletne i umożliwiające dokonanie analizy. Kwestionariusz ankiety zawiera trzy części. Pierwsza dotyczy opinii badanych na temat najważniejszych problemów społecznych mieszkańców gminy. Druga część kwestionariusza dotyczy propozycji i dróg rozwiązywania tych problemów. Kończącą część stanowi metryczka, w której zawarte są informacje o głównych cechach społeczno-demograficznych (płeć, wiek, miejsce zamieszkania, wykształcenie, zawód).

Charakterystyka demograficzno-społeczna badanej zbiorowości

W badaniu wzięło udział 154 respondentów, w tym 92 kobiet (59,7 %) oraz 62 mężczyzn (40,3 %). Jest to rozkład, który odbiega od struktury płci mieszkańców gminy Kołaczyce – niewielka nadreprezentatywność w badanej grupie kobiet.

Wykres 1. Płeć uczestników badania

Źródło: opracowanie własne

W grupie respondentów sondażu najwięcej było osób w wieku 26 – 35 lat – blisko co trzeci pytany. Podobną grupę stanowili respondenci w wieku 35 – 45 lat, a ponad co piąty w wieku 46-55 lat. Co dziesiąty pytany to młoda osoba (18 – 25 lat). Niecałe 8 % stanowiły osoby

mające 56-65 lat. Najmniej wśród uczestników sondażu było osób w podeszłym wieku (powyżej 66 lat) – 5 %. Strukturę wiekową respondentów przedstawia poniższa tabela.

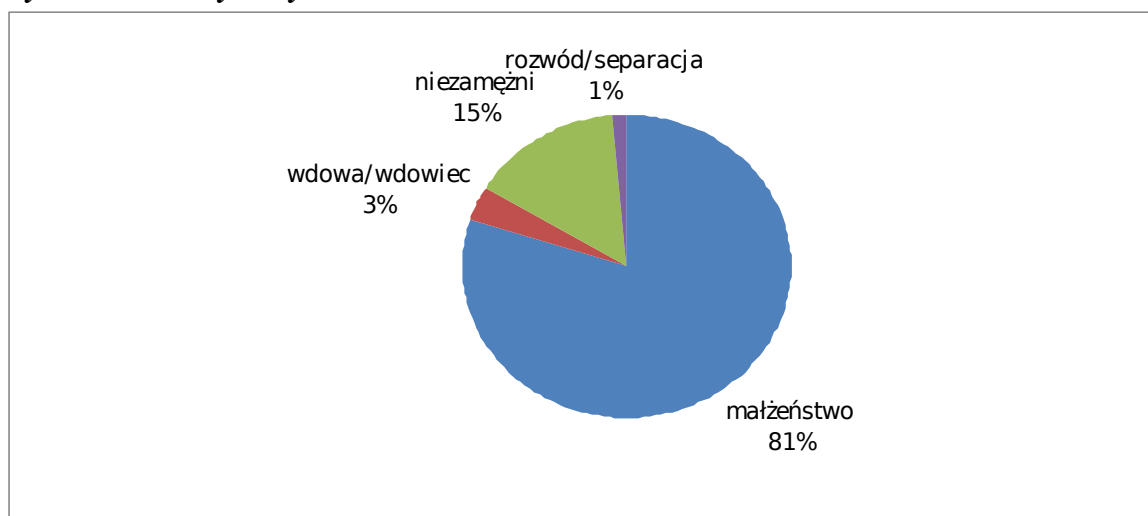
Tabela 1. Wiek uczestników badania

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
18-25	14	9,1	9,2	9,2
26-35	44	28,6	28,9	38,2
36-45	41	26,6	27,0	65,1
46-55	34	22,1	22,4	87,5
56-65	12	7,8	7,9	95,4
66 i więcej	7	4,5	4,6	100,0
Total	152	98,7	100,0	
brak danych	2	1,3		
Ogółem	154	100,0		

Źródło: opracowanie własne

Zdecydowana większość uczestników badania to osoby w związkach małżeńskich – 80 %. 15 % stanowią kobiety niezamężne lub kawalerowie. 1,4 % pytanych to osoby rozwiedzione lub w separacji, a 3,4 % to wdowy i wdowcy. Przedstawia to poniższy wykres.

Wykres 1. Stan cywilny uczestników badania

Źródło: opracowanie własne

W badaniu wzięło udział najwięcej osób z wykształceniem wyższym magisterskim – 28 %. Co piąty pytany ma wykształcenie zawodowe. Po 13 % stanowili respondenci z wykształceniem średnim ogólnym i średnim technicznym. 12 % osób ma wykształcenie pomaturalne. W badaniu reprezentowane były także osoby z wykształceniem wyższym zawodowych (ponad 7 %). Blisko 7 % uczestników sondażu ma wykształcenia podstawowe. Wykształcenie respondentów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Wykształcenie uczestników badania

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
podstawowe	10	6,5	6,7	6,7
zawodowe	29	18,8	19,3	26,0
średnie ogólne	20	13,0	13,3	39,3
średnie techniczne	20	13,0	13,3	52,7
pomaturalne	18	11,7	12,0	64,7
wyższe zawodowe	11	7,1	7,3	72,0
wyższe magisterskie	42	27,3	28,0	100,0
Total	150	97,4	100,0	
brak danych	4	2,6		
Ogółem	154	100,0		

Źródło: opracowanie własne

Ponad połowa uczestników badania to pracownicy instytucji publicznej (urząd gminy, szkoły, instytucje kultury, ośrodki zdrowia itp.). Ponad co dziesiąty pytany (12 %) to emeryt lub rencista. Pracownicy firm prywatnych stanowili 9 %. Tyle samo było w badanej grupie osób bezrobotnych lub niepracujących. 6 % to rolnicy, 7 % stanowili studenci i uczniowie. Niewiele było w badanej grupie prywatnych przedsiębiorców –tylko 2 %.

Rodzaj zatrudnienia uczestników sondażu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Zatrudnienie uczestników badania

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
przedsiębiorca	3	1,9	2,0	2,0
pracownik w prywatnej firmie	13	8,4	8,7	10,7
pracownik w instytucji publicznej	82	53,2	54,7	65,3
niepracujący (bezrobotny)	13	8,4	8,7	74,0
uczeń	6	3,9	4,0	78,0
student	5	3,2	3,3	81,3
emeryt , rencista	18	11,7	12,0	93,3
rolnik	9	5,8	6,0	99,3
inne	1	,6	,7	100,0
Total	150	97,4	100,0	
brak danych	4	2,6		
Ogółem	154	100,0		

Źródło: opracowanie własne

Istotne problemy społeczne w opinii mieszkańców gminy Kołaczyce

Duża grupa pytań w kwestionariuszu dotyczyła identyfikacji najważniejszych problemów społecznych mieszkańców gminy oraz oceny poszczególnych dziedzin życia społecznego. Dla blisko co piątego respondenta (19 %) najistotniejszym problemem mieszkańców gminy jest

bezrobocie. 15 % pytaných wskazywało na negatywne społeczne skutki **migracji zarobkowej.** W rozwinięciu odpowiedzi na to pytanie uczestnicy badania wskazywali na następujące problemy związane z tym zagadnieniem: wyjazd młodych wykształconych i przedsiębiorczych ludzi, kryzysy w rodzinach, niewydolność opiekuńczo – wychowawcza spowodowana wyjazdem jednego lub dwojga rodziców, kłopoty w szkołach dzieci dotkniętych „eurosieroctwem”. Podobna grupa (13%) zwraca uwagę na **ograniczoną ofertę spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież.**

Ponad co dziesiąty pytany za najważniejszy problem uważa **biedę i ubóstwo części mieszkańców.** Podobna grupa respondentów wskazywała na problem **alkoholizmu i patologii społecznych** związanych z uzależnieniem od alkoholu. Dość duża grupa respondentów zwróciła uwagę na **brak placów zabaw** na terenie gminy.

W dalszej kolejności pod względem ilości wskazań wymieniono następujące problemy:

- problemy ekologiczne – 5,3 %
- niewystarczająca oferta spędzania czasu dla osób starszych – 4,1 %
- złe relacje między mieszkańcami – 3,6 %
- brak atrakcyjnej oferty kulturalnej - 3,4 %
- niski poziom wykształcenia – 2,4 %
- brak czystości, estetyki, porządku – 1,9 %
- niewystarczający system opieki społecznej – 1,9 %
- niewystarczająca opieka zdrowotna - 1 %.

Najistotniejsze problemy społeczne w opinii mieszkańców przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Istotne problemy społeczne mieszkańców

bieda i ubóstwo części mieszkańców	1	48	11,5
32,0			
bezrobocie	2	78	18,7
52,0			
alkoholizm i inne patologie	3	40	9,6
26,7			
niewystarczający system pomocy społecznej	4	8	1,9
5,3			
niewystarczająca opieka zdrowotna	5	4	1,0
2,7			
zły stan zdrowia mieszkańców	6	3	,7
2,0			
brak oferty spędzania czasu dla starszych	7	17	4,1
11,3			
brak ofert spędzania czasu dla młodych	8	53	12,7
35,3			
złe relacje między mieszkańcami	9	15	3,6
10,0			
problemy ekologiczne	10	22	5,3
14,7			
brak oferty kulturalnej	11	14	3,4
9,3			

migracja zarobkowa mieszkańców	12	62	14,9
41,3			
niski poziom wykształcenia	13	10	2,4
6,7			
niskie bezpieczeństwo publiczne	14	2	,5
1,3			
brak czystości, porządku, estetyki	15	8	1,9
5,3			
brak placów zabaw, boisk	16	32	7,7
21,3			
inne ważne problemy	17	1	,
2,7			
Ogółem		417	100,0
278,0			

Źródło: opracowanie własne

Na pytanie dotyczące określenia przyczyn istotnych problemów społecznych wśród wskazań uczestników sondażu najczęściej pojawiał się **brak miejsc pracy** – 25 %. Blisko 17 % uważa, że przyczyną problemów społecznych jest **brak inwestorów**. Na trzecim miejscu pod względem częstości wskazań jest **niska dochodowość** produkcji rolnej – 13 %. Co dziesiąty pytany główną przyczynę problemów upatruje w **małej aktywności zawodowej mieszkańców**. Podobne grupy respondentów skazały na **bierność, postawę roszczeniową i niezaradność życiową** oraz na **uzależnienie od alkoholu** i towarzyszące mu patologie społeczne. W dalszej kolejności wskazywano na następujące przyczyny:

- małe zaangażowanie i aktywność społeczną mieszkańców – 6,3 %
- dziedziczenie biedy – 4,9 %
- niedostateczna edukacja przedszkolna – 2,2 %
- słabe wykształcenie i kwalifikacje części mieszkańców – 2,2 %
- kryzys życia rodzinnego i wzorców wychowawczych – 2,2 %.

Wśród sześciu najczęściej wskazywanych przyczyn problemów społecznych cztery dotyczą sfery zatrudnienia i ekonomii – brak miejsc pracy i inwestorów, niedochodowość produkcji rolnej oraz mała przedsiębiorczość i aktywność zawodowa mieszkańców.

Tabela 5. Przyczyny istotnych problemów społecznych

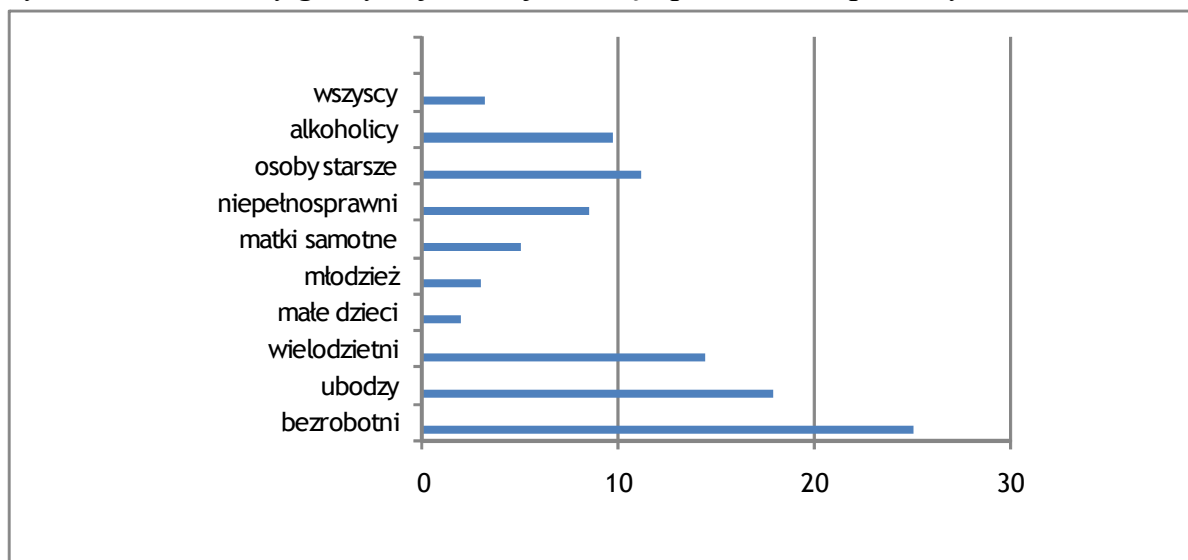
brak miejsc pracy	1	102	24,8
68,5			
brak inwestorów	2	69	16,7
46,3			
mała aktywność zawodowa mieszkańców	3	37	9,0
24,8			
słabe wykształcenie i kwalifikacje	4	9	2,2
6,0			
niezaradność życiowa, bierność	5	36	8,7
24,2			
brak opieki i edukacji przedszkolnej	6	9	2,2
6,0			
niepełnosprawność, długotrwała choroba	7	3	,7
2,0			

uzależnienie od alkoholu, patologie	8	36	8,7
24,2			
kryzys życia rodzinnego i wychowania	9	9	2,2
6,0			
kryzys wartości religijnych, patriotycznych	10	3	,7
2,0			
dziedziczenie biedy	11	20	4,9
13,4			
niedochodowość produkcji rolnej	12	53	12,9
35,6			
małe zaangażowanie mieszkańców	13	26	6,3
17,4			
Ogółem		412	100,0
276,5			

Źródło: opracowanie własne

Celem sondażu było także uzyskanie odpowiedzi na pytanie, których grup mieszkańców gminy Kołaczyce najbardziej dotyczą ważne problemy społeczne. Najczęściej udzielane odpowiedzi na to pytanie przedstawia poniższy wykres:

Wykres 2. Mieszkańcy gminy najbardziej dotknięci problemami społecznymi

Źródło: opracowanie własne

Uczestnicy sondażu najczęściej wskazywali na:

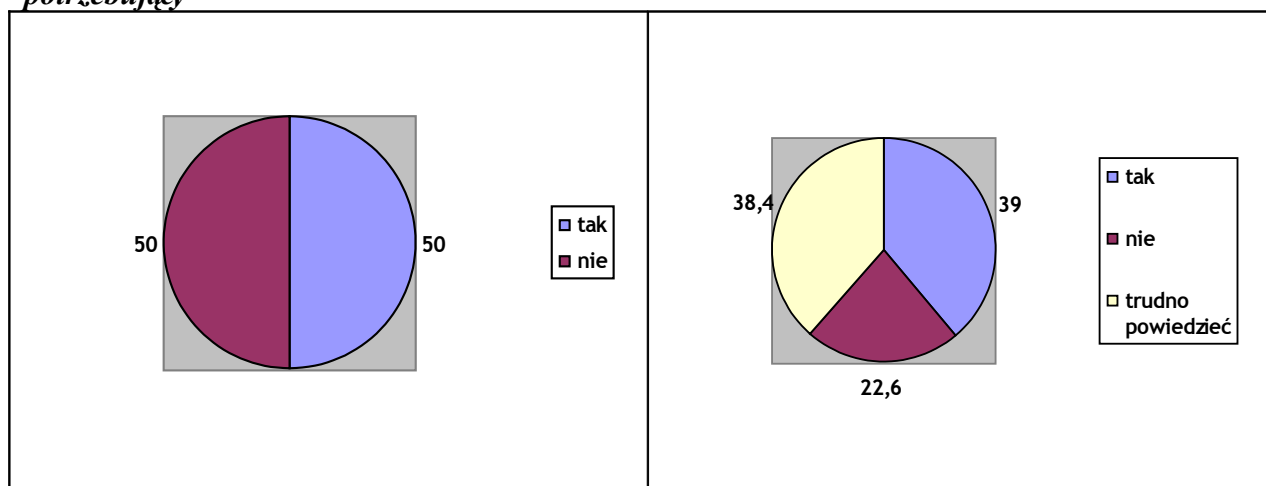
- bezrobotnych – 25 % wskazań
- osoby ubogie – 18 %
- rodziny wielodzietne – 14,5 %
- osoby starsze, samotne – 11,2 %
- osoby uzależnione od alkoholu – 9,7 %
- rodziny wielodzietne – 12,7 %
- niepełnosprawni, osoby długotrwale i poważnie chore – 8,5 %
- matki samotnie wychowujące dzieci – 5 %
- młodzież – 3 %

- małe dzieci – 1,9 %
- wszyscy mieszkańcy – 3,2 %

Na pytanie czy respondentów sondażu lub ich rodziny dotyczą istotne problemy społeczne połowa odpowiedziała, że tak, połowa nie. Natomiast blisko 40 % respondentów stwierdziła, że w ich najbliższym otoczeniu są osoby i rodziny, którym należy pomóc ze względu na problemy społeczne, które ich dotyczą. Co piąty pytany nie zauważa w swoim otoczeniu takich rodzin lub osób. 38 % pytanych trudno było dać odpowiedź. Rozkład odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy 3 i 4.

Wykresy 3 i 4.

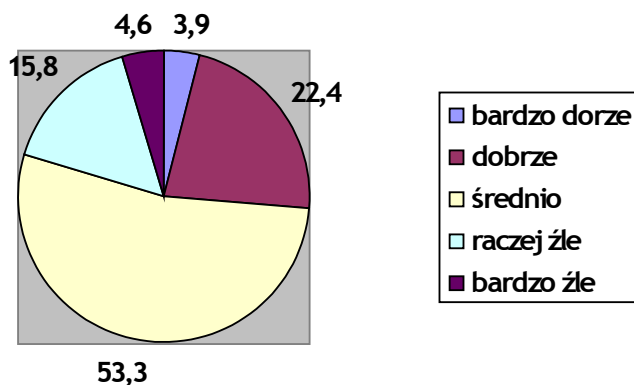
Czy Twoja rodzina odczuwa problemy społeczne Czy w najbliższym otoczeniu są potrzebujący

Źródło: opracowanie własne

Na pytanie o ocenę własnej sytuacji materialnej ponad połowa respondentów udzieliła odpowiedzi „średnio”. Co piąty ocenia swoją sytuację jak dobrą, 16 % jako raczej złą, niecałe 5 % jako bardzo złą. Tylko 4 % ocenia swój status materialny jako bardzo dobry.

Wykres 5. Jak mieszkańcy oceniają własną sytuację materialną

Źródło: opracowanie własne

Proponowane działania w celu rozwiązywania problemów społecznych w gminie

Badania dotyczyły także opinii mieszkańców o możliwych propozycjach działań, które realizowane w gminie mogą służyć rozwiązywaniu lub ograniczaniu istotnych problemów społecznych oraz poprawie warunków życia mieszkańców gminy.

Na pierwszym miejscu wśród proponowanych działań pojawia się **ograniczenie bezrobocia i poprawa lokalnego rynku pracy** – 16 % wskazań. Co dziesiąty pytany wskazuje na konieczność **wsparcia kultury, sportu, rozrywki, rekreacji** itp. Taka sama grupa podkreśla wagę **bezpłatnego kształcenia młodzieży** w kontekście wejścia na rynek pracy. 8,5 % pytanych wskazała na konieczność **pomocy młodym** i wsparcie wszechstronnego **rozwoju młodzieży**, głównie w celu ograniczenia ich migracji. Podobna grupa udzieliła odpowiedzi, że rozwiązywaniu problemów społecznych służy **lepsze gospodarowanie publicznymi środkami**.

W dalszej kolejności pod względem częstości wskazań wymieniano:

- przeciwdziałanie patologiom społecznym – 6,7 %
- wsparcie pracodawców i rozwoju przedsiębiorczości – 6,7 %
- praca socjalna z rodzinami – 6,6 %
- inwestowanie w budownictwo i infrastrukturę – 6,4 %
- poprawa opieki medycznej – 4,7 %,
- prowadzenie profilaktyki uzależnień i prewencji przestępczości – 3,6 %
- likwidacja szarej strefy – 2,8 %
- wsparcie inicjatyw społecznych i organizacji społecznych – 2,8 %
- dbanie o ekologię – 2,4 %.

Rozkład odpowiedzi na pytania dotyczące propozycji kierunków działań przedstawia tabela 6.

Tabela 6. Proponowane działania w celu rozwiązywania problemów społecznych

Wsparcie pracodawców, przedsiębiorczości	1	43	6,7
28,5			
Wsparcie kultury, sporty, rozrywki	2	69	10,8
45,7			
Inwestycje w budownictwo i infrastrukturę	3	41	6,4
27,2			
Poprawa opieki medycznej	4	30	4,7
19,9			
Profilaktyka uzależnień i przestępstw	5	23	3,6
15,2			
Bezpłatne kształcenie młodzieży	6	64	10,0
42,4			
Promocja gminy	7	12	1,9
7,9			

Ograniczenie bezrobocia, poprawa rynku pracy	8	102	16,0
67,5			
Pomoc młodym	9	54	8,5
35,8			
Praca socjalna w rodzinie	10	42	6,6
27,8			
Zdecydowana walka z patologiami społecznymi	11	43	6,7
28,5			
Lepsze gosp. publicznymi pieniędzmi	12	53	8,3
35,1			
Lepsza praca policji	13	11	1,7
7,3			
Dbanie o ekologię	14	15	2,4
9,9			
Likwidacja szarej strefy	15	18	2,8
11,9			
Wsparcie inicjatyw obywatelskich	16	18	2,8
11,9			
Ogółem		638	100,0
422,5			

Źródło: opracowanie własne

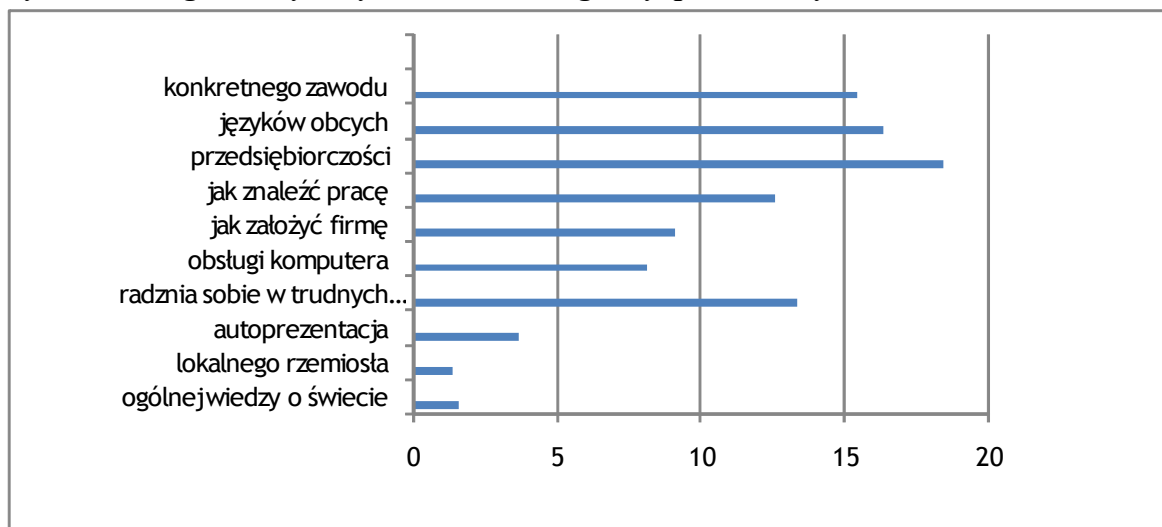
Ważna grupa pytań w ankiecie dotyczyła kwestii, czego powinno się uczyć mieszkańców, szczególnie młodych w kontekście rozwiązywania istotnych problemów społecznych.

W opinii pytaných mieszkańców trzeba przede wszystkim uczyć **przedsiębiorczości i zaradności** – 18 % wskazań. W dalszej kolejności wymieniono **bezpłatną naukę języków obcych** – 16 %, **konkretnego zawodu** – 15 %.

W dalszej kolejności znalazły się:

- radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych
- jak znaleźć pracę
- zdobycie nowych umiejętności np. obsługi komputera
- jak założyć i prowadzić własną firmę
- nauka lokalnego rzemiosła, rękodzieła
- umiejętność autoprezentacji
- zdobycie ogólnej wiedzy o świecie

Analiza odpowiedzi na to pytanie wskazuje, że uczestnicy sondażu dużą wagę przywiązują do umiejętności bezpośrednio lub pośrednio związanych z perspektywą wejścia w życie zawodowe i znalezienia się na rynku pracy. Przedstawia to poniższy wykres.

Wykres 6. Czego należy uczyć mieszkańców gminy, przede wszystkim młodzież

Źródło: opracowanie własne

Czynniki i podmioty mające wpływ na warunki życia mieszkańców gminy i rozwiązywanie problemów społecznych.

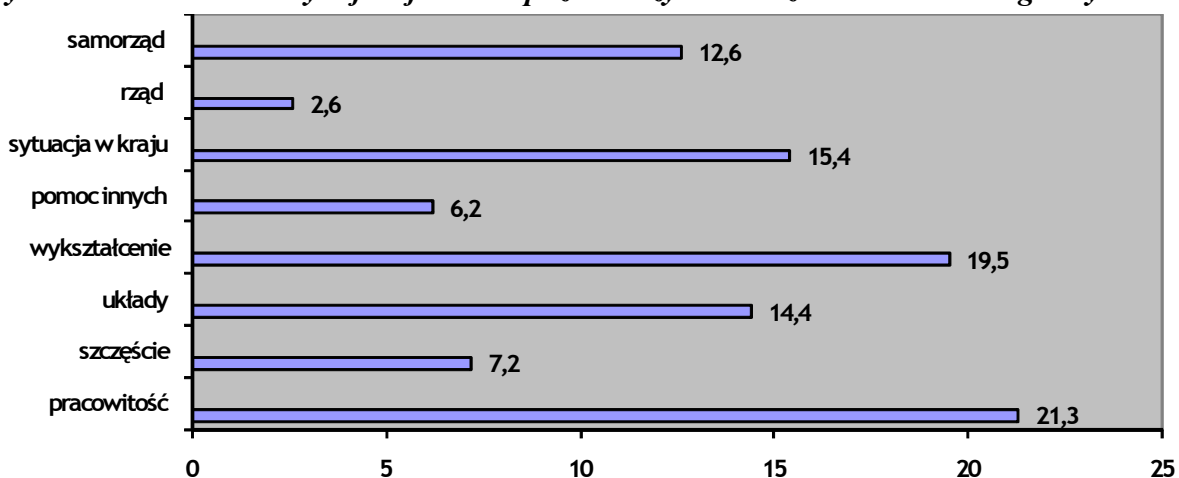
Na pytanie o czynniki decydujące o sytuacji materialnej mieszkańców gminy ponad co piąty respondent udzielił odpowiedzi – **pracowitość i zaradność oraz przedsiębiorczość mieszkańców** – ponad 21 %.

19,5 % uczestników badania uważa, że o warunkach, poziomie i jakości życia decydują **wykształcenie i kwalifikacje**. Taki rozkład odpowiedzi jest dobrą prognozą dla wdrażania działań, zawartych w niniejszej strategii. Wiele z działań, dotyczących poprawy sytuacji grup wykluczonych zakłada aktywizację tych osób i zastosowanie różnorodnych form samopomocy, opartej na bezpośrednim zaangażowaniu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ponieważ spora grupę uczestników badania stanowiły osoby wykluczone (np. bezrobotni) ich pozytywna opinia o znaczeniu zaradności i pracowitości oraz uzyskaniu kwalifikacji w celu poprawy własnej sytuacji życiowej zwiększa szansę na osiągnięcie długotrwałego, pozytywnego rezultatu.

Ponad 15 % uważa, że o warunkach życia mieszkańców gminy decyduje ogólna sytuacja społeczno-gospodarcza w kraju. 13 % pytanych uważa, że o warunkach życia mieszkańców decyduje samorząd lokalny. Na szczęście osobiste wskazało 7 %, a na pomoc innych osób 6 %. Niewiele respondentów widzi tu znaczącą rolę władz centralnych – poniżej 3 %. 14 % respondentów uważa, że wpływ na jakość życia mają **układy i znajomości**. Biorąc pod uwagę odpowiedzi na pytanie, dotyczące oceny działalności władz gminy można stwierdzić, że wskazanie na „układy i znajomości”, jako czynnika mającego istotny wpływ na warunki

życia mieszkańców gminy, nie ma jednoznacznego związku z brakiem zaufania do władz lokalnych. Połowa pytaných ocenia samorząd lokalny średnio, a ponad co trzeci dobrze lub bardzo dobrze, a tylko co dziesiąty uczestnik badania ma negatywną ocenę władz samorządowych. Pojawienie się wśród odpowiedzi kategorii „układy i znajomości” ma więc raczej związek z ogólnym brakiem zaufania społecznego i negatywną oceną relacji społecznych. Znajduje to potwierdzenie w odpowiedziach, dotyczących oceny relacji i więzi społecznych, opisanych poniżej.

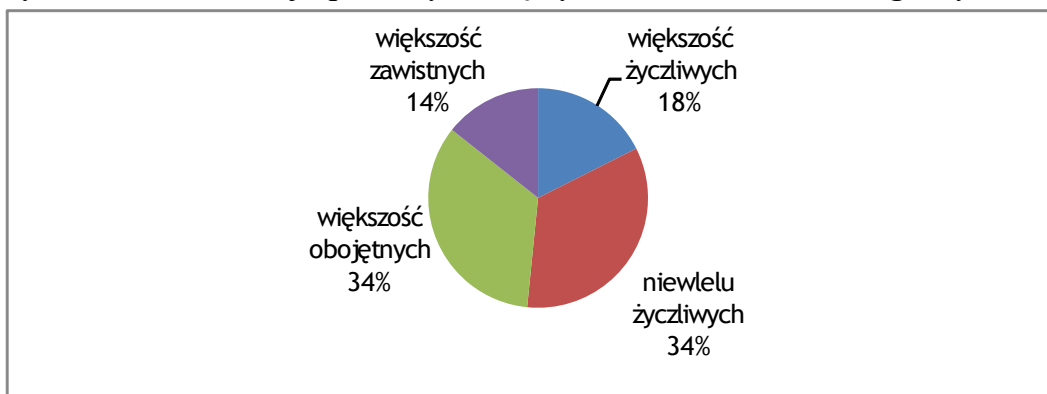
Wykres 7. Co lub kto decyduje o jakości i poziomie życia mieszkańców miasta i gminy

Źródło: opracowanie własne

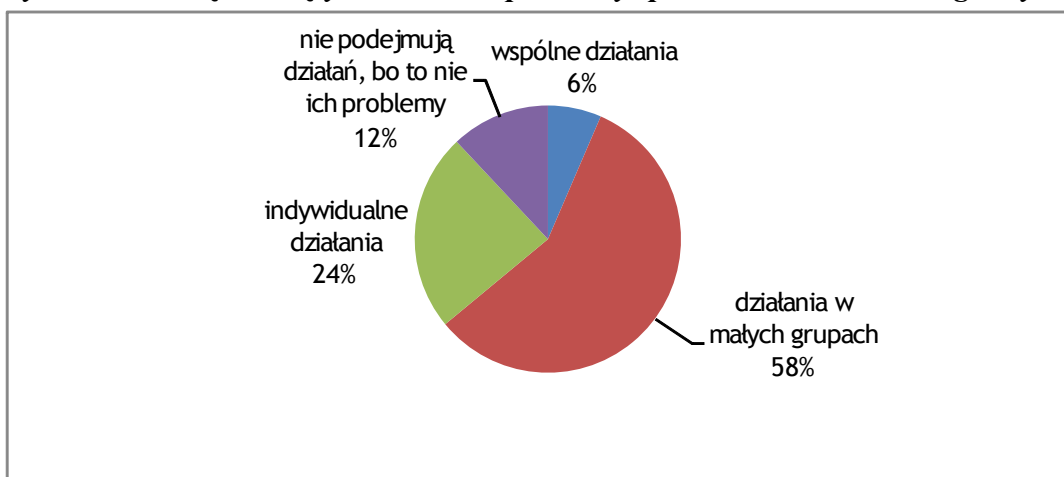
Relacje i więzi społeczne mieszkańców

Ważną kwestią poruszaną w kwestionariuszu ankiety jest ocena relacji między mieszkańcami gminy Kołaczyce. Rozkład odpowiedzi na to pytanie raczej nie można uznać za w pełni pozytywny. Co prawda blisko co piąty pytany uważa, że większość jego współmieszkańców jest życzliwa i przyjazna, ale 34 % jest zadania, że życzliwych współmieszkańców jest niewiele. Taka sama grupa uczestników badania (34%) wskazała, że większość społeczności lokalnej to osoby obojętne, a w opinii 14 % większość mieszkańców jest zawistna i skupiona na własnych interesach.

Wykres 8. Ocena relacji społecznych między mieszkańcami miasta i gminy

Źródło: opracowanie własne

W dużej mierze potwierdzeniem powyższej oceny relacji międzyludzkich jest rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczące sposobów rozwiązywania wspólnych problemów społecznych mieszkańców w gminie. Tylko 6,5 % pytanych jest zdania, że mieszkańcy podejmują wspólne działania w celu rozwiązywania lokalnych problemów. 57,5 % uważa, że powstają małe grupy, by rozwiązywać ważne problemy społeczne. W opinii co czwartego respondenta ludzie podejmują indywidualne działania w tym zakresie. 12 % pytanych uważa, że rozwiązywanie problemów nikogo nie obchodzi, oprócz bezpośrednio nimi dotkniętych.

Wykres 9. Jak są rozwiązywane ważne problemy społeczne mieszkańców gminy

Źródło: opracowanie własne

W kontekście zaangażowania mieszkańców w realizację strategii oraz efektywnego realizowania jej celów strategii, szczególnie w ramach partnerstw międzysektorowych przed samorządem lokalnym, GOPS, szkołami i innymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi, Kościołem i innymi ważnymi partnerami życia społecznego stoi pilne zadanie poprawy relacji społecznych.

Ocena ważnych dziedzin życia społecznego

Duża grupa pytań w kwestionariuszu dotyczyła oceny ważnych dla mieszkańców gminy sfer życia publicznego. Wśród dziedzin, o których ocenę pytano respondentów znalazły się:

- infrastruktura i ogólne zagospodarowanie
- atrakcyjność gminy dla inwestorów
- wizerunek i promocja gminy na zewnątrz
- oferta życia kulturalnego
- system pomocy społecznej
- czystość, porządek, estetyka
- sieć handlowa
- jakość opieki zdrowotnej
- system edukacji w gminie
- poczucie bezpieczeństwa publicznego
- możliwość podnoszenia kwalifikacji, ustawicznego kształcenia
- działalność władz samorządowych.

Najlepiej w opinii mieszkańców ocenione zostały następujące sfery życia społecznego:

- dostępność sieci handlowej – 62,5 % ocen dobrych i ponad 18 % bardzo dobrych

		Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
	bardzo dobrze	25	16,2	18,4	18,4
	dobrze	85	55,2	62,5	80,9
	średnio	25	16,2	18,4	99,3
	bardzo źle	1	,6	,7	100,0
	ogółem	136	88,3	100,0	
	brak danych	18	11,7		
Ogółem		154	100,0		

Źródło: opracowanie własne

- jakość edukacji i oświaty w gminie – 58,5 % wskazań „dobrze” i 5 % bardzo dobrze

		Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
	bardzo dobrze	7	4,5	4,9	4,9
	dobrze	83	53,9	58,5	63,4
	średnio	45	29,2	31,7	95,1
	źle	5	3,2	3,5	98,6
	bardzo źle	2	1,3	1,4	100,0
	ogółem	142	92,2	100,0	
	brak danych	12	7,8		
Ogółem		154	100,0		

Źródło: opracowanie własne

- jakość opieki zdrowotnej – 57 % wskazań na „dobrze” i 8 % bardzo dobrze

		Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
	bardzo dobrze	11	7,1	7,9	7,9
	dobrze	79	51,3	56,8	64,7
	średnio	46	29,9	33,1	97,8
	źle	3	1,9	2,2	100,0
	ogółem	139	90,3	100,0	
	brak danych	15	9,7		
Ogółem		154	100,0		

Źródło: opracowanie własne

- **poczucie bezpieczeństwa u mieszkańców** – 54 % wskazań na „dobrze” i około 4 % bardzo dobrze

		Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
	bardzo dobrze	5	3,2	3,6	3,6
	dobrze	75	48,7	54,3	58,0
	średnio	52	33,8	37,7	95,7
	źle	5	3,2	3,6	99,3
	bardzo źle	1	,6	,7	100,0
	ogółem	138	89,6	100,0	
	brak danych	16	10,4		
Ogółem		154	100,0		

Źródło: opracowanie własne

- **czystość, estetyka i ochrona środowiska** – 47,5 % wskazań na „dobrze” i 6 % na „bardzo dobrze”

		Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
	bardzo dobrze	9	5,8	6,4	6,4
	dobrze	67	43,5	47,5	53,9
	średnio	57	37,0	40,4	94,3
	źle	5	3,2	3,5	97,9
	bardzo źle	3	1,9	2,1	100,0
	ogółem	141	91,6	100,0	
	brak danych	13	8,4		
Ogółem		154	100,0		

Źródło: opracowanie własne

- **system pomocy społecznej w gminie** – 36 % wskazań na odpowiedź „dobrze” i 12 % na „bardzo dobrze”

		Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany

	bardzo dobrze	17	11,0	12,1	12,1
	dobrze	51	33,1	36,4	48,6
	średnio	59	38,3	42,1	90,7
	źle	10	6,5	7,1	97,9
	bardzo źle	3	1,9	2,1	100,0
	ogółem	140	90,9	100,0	
	brak danych	14	9,1		
Ogółem		154	100,0		

Źródło: opracowanie własne

- wizerunek i promocja miasta i gminy na zewnątrz – 39 % wskazań na odpowiedź „dobrze” i 4 % na „bardzo dobrze”

		Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
	bardzo dobrze	6	3,9	4,3	4,3
	dobrze	54	35,1	39,1	43,5
	średnio	63	40,9	45,7	89,1
	źle	14	9,1	10,1	99,3
	bardzo źle	1	,6	,7	100,0
	ogółem	138	89,6	100,0	
	brak danych	16	10,4		
Ogółem		154	100,0		

Źródło: opracowanie własne

- działalność lokalnych władz samorządowych – 30 % wskazań na „dobrze” i 3,6 % na bardzo dobrze

		Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
	bardzo dobrze	5	3,2	3,6	3,6
	dobrze	41	26,6	29,7	33,3
	średnio	78	50,6	56,5	89,9
	źle	11	7,1	8,0	97,8
	bardzo źle	3	1,9	2,2	100,0
	ogółem	138	89,6	100,0	
	brak danych	16	10,4		
Ogółem		154	100,0		

Źródło: opracowanie własne

- stan infrastruktury i zagospodarowania – 26 % pytanych ocenia je dobrze

		Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany

	bardzo dobrze	2	1,3	1,4	1,4
	dobrze	37	24,0	26,4	27,9
	średnio	89	57,8	63,6	91,4
	źle	11	7,1	7,9	99,3
	bardzo źle	1	,6	,7	100,0
	ogółem	140	90,9	100,0	
	brak danych	14	9,1		
Ogółem		154	100,0		

Źródło: opracowanie własne

Najwięcej **negatywnych** opinii uczestników sondażu uzyskały poniższe dziedziny:

- **atrakcyjność gminy dla inwestorów i przedsiębiorców** – 24 % wskazań na „źle” i 10 % na „bardzo źle”)

		Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
	bardzo dobrze	1	,6	,7	,7
	dobrze	29	18,8	21,2	21,9
	średnio	61	39,6	44,5	66,4
	źle	33	21,4	24,1	90,5
	bardzo źle	13	8,4	9,5	100,0
	ogółem	137	89,0	100,0	
	brak danych	17	11,0		
Ogółem		154	100,0		

Źródło: opracowanie własne

- **oferta kulturalna, możliwość spędzania wolnego czasu** – ponad co trzeci pytany ocenia je negatywnie - 20 % ocenia tą sferę źle, 8 % bardzo źle)

		Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
	bardzo dobrze	3	1,9	2,1	2,1
	dobrze	23	14,9	16,4	18,6
	średnio	75	48,7	53,6	72,1
	źle	28	18,2	20,0	92,1
	bardzo źle	11	7,1	7,9	100,0
	ogółem	140	90,9	100,0	
	brak danych	14	9,1		
Ogółem		154	100,0		

Źródło: opracowanie własne

- **możliwość kształcenia się ustawicznego, podnoszenia kwalifikacji** – 22 % wskazań „źle”

		Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
--	--	----------	---------	-----------------	---------------------

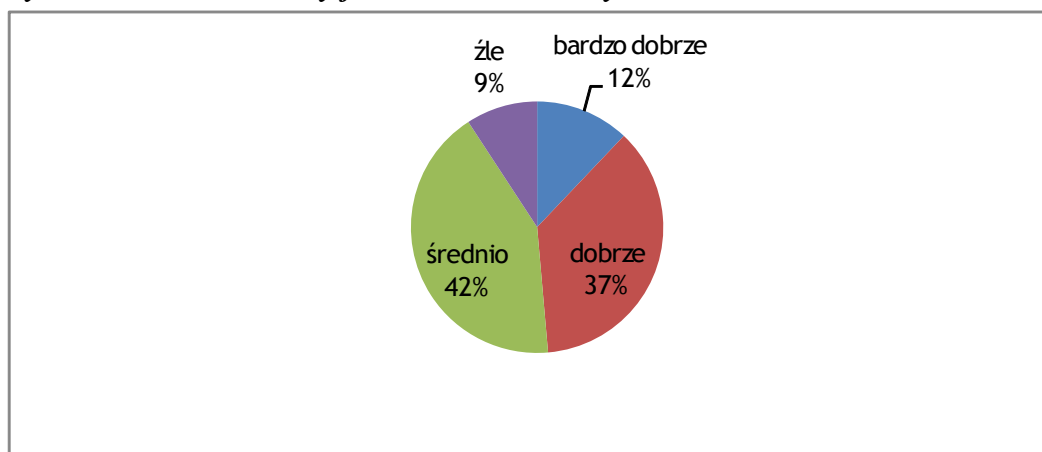
	bardzo dobrze	14	9,1	9,9	9,9
	dobrze	35	22,7	24,8	34,8
	średnio	60	39,0	42,6	77,3
	źle	31	20,1	22,0	99,3
	bardzo źle	1	,6	,7	100,0
	ogółem	141	91,6	100,0	
	brak danych	13	8,4		
Ogółem		154	100,0		

Źródło: opracowanie własne

Ocena systemu pomocy społecznej

Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oceniana jest przez uczestników badania dobrze. Blisko połowa pytanym ocenia lokalną pomoc społeczną pozytywnie – dobrze 37 %, a bardzo dobrze - 12 %. Jako średnią działalność pomocy społecznej ocenia 42 %. Co dziesiąty pytany ocenia system pomocy społecznej negatywnie. Rozkład wskazań przedstawia poniższy wykres.

Wykres 10. Jak oceniany jest GOPS w Kołaczycach

Źródło: opracowanie własne

Poniższe tabele przedstawiają ocenę pomocy społecznej ze względu na ważne cechy – płeć, zatrudnienie oraz ocenę własnej sytuacji materialnej respondentów badania.

Lepiej działania ośrodka pomocy społecznej oceniają kobiety – co czwarta ocenia je dobrze - a blisko 12 % bardzo dobrze (odpowiednio w grupie mężczyzn jest to niecałe 12 % i około 1%)..

Tabela 7. Jak oceniany jest GOPS ze względu na płeć

		Płeć		Ogółem
		kobieta	mężczyzna	

	bardzo dobrze	11,6%	,7%	12,3%
	dobrze	24,6%	11,6%	36,2%
	średnio	28,3%	13,8%	42,0%
	źle	6,5%	,7%	7,2%
	bardzo źle	2,2%	,0%	2,2%

Źródło: opracowanie własne

Najlepiej GOPS postrzegają osoby, które swoją sytuację materialną oceniają jako średnią (blisko 20 % wskazań „dobrze” i 6,5 % na „bardzo dobrze”). Negatywne opinie o systemie pomocy mają osoby, które oceniają swoją sytuację jako złą. Rozkład opinii na temat GOPS w zależności od oceny własnej sytuacji materialnej przedstawia poniższa tabela

Tabela 8. Ocena GOPS ze względu na ocenę własnej sytuacji materialnej

		Jak ocenia Pan/i własną sytuację materialną?				
		bardzo dobrze	dobrze	średnio	raczej źle	trudno powiedzieć
	bardzo dobrze	,7%	3,6%	6,5%	1,4%	,0%
	dobrze	,7%	10,9%	18,8%	4,3%	1,4%
	średnio	1,4%	8,0%	22,5%	8,7%	1,4%
	źle	,0%	,0%	5,1%	1,4%	,7%

Źródło: opracowanie własne

Pozytywnie działania ośrodka pomocy społecznej oceniają pracownicy instytucji publicznej – 20 % wskazań na ocenę dobrą i blisko 10 % na bardzo dobrą. Najgorzej osoby, które są bezrobotne, choć także w tej grupie przeważają oceny „średnio” (odpowiednio 12 % wskazań na średnio i 3,5 % na źle).

Tabela 9. Ocena GOPS ze względu na rodzaj zatrudnienia

		Rodzaj zatrudnienia?						
		biznes	pracownik w prywatnej firmie	pracownik w instytucji publicznej	niepracujący (bezrobotny)	uczeń	student	emeryt rencista
	bardzo dobrze	,0%	1,5%	9,5%	,0%	,0%	,0%	,7%
	dobrze	1,5%	1,5%	19,7%	1,5%	1,5%	1,5%	7,3%
	średnio	,7%	5,1%	14,9%	12,1%	2,2%	2,2%	1,5%
	źle	,0%	1,5%	2,4%	3,5%	,0%	,0%	,0%
	bardzo źle	,0%	,0%	1,5%	,0%	,7%	,0%	,0%

Źródło: opracowanie własne

Podsumowanie wyników badań ankietowych w Gminie Kołaczyce

Najważniejsze kwestie, wynikające z analizy badań ankietowych wśród mieszkańców gminy Kołaczyce to:

- istotne problemy społeczne najczęściej wskazane przez uczestników badania to: bezrobocie, negatywne skutki społeczne migracji zarobkowej, niewystarczające możliwości rozwijania zainteresowań przez dzieci i młodzież, ubóstwo części mieszkańców oraz alkoholizm i patologie społeczne;
- najczęściej podkreślane przyczyny lokalnych problemów społecznych dotyczą sfery zatrudnienia i ekonomii – brak miejsc pracy i inwestorów, niedochodowość produkcji rolnej oraz mała przedsiębiorczość i aktywność zawodowa mieszkańców
- grupy mieszkańców, które odczuwają problemy społeczne w opinii respondentów to: bezrobotni, osoby w trudnej sytuacji materialnej (ubodzy), rodziny wielodzietne, osoby starsze i samotne, osoby nadużywające alkoholu i ich rodziny oraz niepełnosprawni;
- 50 % pytanych uważa, że bezpośrednio dotyczą ich istotne problemy społeczne, a 40 % zauważa w swoim najbliższym otoczeniu osoby/rodziny, którym należy pomóc za względu na ich trudną sytuację życiową;
- co piąty pytany ocenia swoją sytuację materialną jako złą;
- w celu rozwiązywania istotnych problemów społecznych należy: ograniczyć bezrobocie, wesprzeć rozwój kultury, sportu, edukacji itp., bezpłatnie dokształcać młodzież, wspierać młodzież poprzez stworzenie im warunków do rozwoju;
- mieszkańców, szczególnie młodzież należy uczyć, w celu rozwiązywania problemów: przedsiębiorczości i zaradności, zorganizować bezpłatną naukę języków obcych oraz wesprzeć uzyskanie konkretnych kwalifikacji zawodowych, zwiększających szanse na rynku pracy;
- czynnikami i podmiotami decydującymi o jakości życia mieszkańców są: pracowitość i zaradność oraz przedsiębiorczość mieszkańców, wykształcenie i kwalifikacje, ogólna sytuacja w kraju oraz lokalne władze samorządowe. Niepokojące jest fakt, że duża grupa pytanych uważa, że wpływ na warunki życia mieszkańców mają „układy i znajomości”;
- konieczne jest podjęcie działań w zakresie poprawy relacji społecznych i odbudowy więzi sąsiedzkich oraz służących integracji międzypokoleniowej i społecznej;
- zdecydowana większość dziedzin życia społecznego ocenianych jest pozytywnie. Najlepiej respondenci oceniają: sieć handlową, system edukacji, ochronę zdrowia, stan

bezpieczeństwa publicznego, pomoc społeczną, czystość i estetykę gminy, promocję gminy oraz działalność samorządu lokalnego;

- niektóre dziedziny oceniono średnio, choć z pewną (niedużą) ilością opinii negatywnych. Są wśród nich następujące sfery życia społecznego: atrakcyjność gminy dla inwestorów zewnętrznych, oferta wydarzeń kulturalnych oraz możliwość kształcenia dorosłych i zdobywania kwalifikacji, estetyka i czystość oraz ochrona środowiska naturalnego.

8. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT² to metoda używana powszechnie do analizy strategicznej. Oparta jest na podziale wszystkich czynników wpływających na obecną i przyszłą pozycję gminy na czynniki zewnętrzne i wewnętrzne negatywnie i pozytywnie oddziałujące na rozwój polityki społecznej w gminie. Ze skrzyżowania tych podziałów powstają cztery kategorie, tj. szanse i zagrożenia zewnętrzne, słabe i mocne strony wewnętrzne badanego obszaru. SWOT opracowany został podczas warsztatów partycypacyjnych z udziałem władz samorządowych, radnych, sołtysów, pracowników ośrodka pomocy społecznej, dyrektorów szkół, kierowników instytucji kultury, społecznych liderów, które odbyły się w dniu 15 kwietnia 2008 roku w Gminie Kołaczyce.

Analiza SWOT:

Mocne strony	Słabe strony
<p><u>Pomoc społeczna:</u> + pełne zasoby kadrowe GOPS – 13 pracowników, w tym 5 pracowników socjalnych, 6 osób realizujących usługi opiekuńcze + pracownicy GOPS widoczni w terenie, każdy ma swój rejon działania, zna podopiecznych ze swojego rejonu + zdiagnozowane problemy i potrzeby podopiecznych na podstawie wywiadów środowiskowych + dobra współpraca z GOPS z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Jaśle, Policję, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych + GKRPA ma program profilaktyczny do 2010 roku poszerzony o uzależnienie od narkotyków <u>Osoby starsze</u> + działa Dom Pogodnej Starości „Nazaret”</p>	<p><u>Pomoc społeczna:</u> <u>Osoby starsze</u> - Duży odsetek osób w wieku po produkcyjnym pozostaje bez opieki - Niedostateczne usługi opiekuńczo-pielęgnacyjne - Mała oferta spędzania wolnego czasu dla osób starszych – brak miejsca spotkań - Niska aktywność społeczna osób starszych - Niewystarczająca ilość sprzętu rehabilitacyjnego dla osób starszych - Niewystarczająca kadra zajmująca się rehabilitacją <u>Bezrobotni</u> - Małe zatrudnienie kobiet – mało ofert pracy dla kobiet - Niskie wykształcenie i kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych</p>

² Nazwa techniki pochodzi od pierwszych liter angielskich słów:

[zasoby gminy] Strengths- silne strony, atuty, Weaknesses - wady, słabe strony,
 [otoczenie gminy] Opportunities - okazje, możliwości, szanse, Threats - trudności, zagrożenia.

<p> prowadzony przez Siostry Nazaretanki + dobra współpraca z Zakładem Opiekuńczo-Lecznicznym (Oddział Paliatywny) w Krośnie <u>Niepełnosprawni</u> + współpraca w zakresie pomocy niepełnosprawnym z PCPR w Jaśle + zapewniony dowóz dzieci niepełnosprawnych do szkół i do ośrodka rehabilitacji w Krośnie + grupa dzieci niepełnosprawnych jest dowożona do szkół w Jaśle + gmina uczestniczy w programie pilotażowym „Uczeń na wsi” ze środków PFRON, którego celem jest poprawa warunków kształcenia uczniów, będących osobami niepełnosprawnymi, umożliwienie uczestnictwa w zajęciach mających na celu podniesienie sprawności fizycznej i psychicznej oraz likwidacja barier transportowych utrudniających lub uniemożliwiających pobieranie przez uczniów nauki. + udział w programie „Komputer dla Homera” realizowanym we współpracy z PCPR w Jaśle <u>Dzieci i młodzież</u> + zapewnione dożywianie dzieci (gorące posiłki we wszystkich szkołach) + zakupiony samochód do dowozy posiłków + Caritas organizuje wypoczynek letni dla dzieci i młodzieży <u>Rodziny</u> + realizowany jest program PEAD – przekazywanie żywności + przy GOPS działa punkt zbiórki, odzieży, sprzętu AGD, które są przekazywane potrzebującym + współpraca z Poradnią Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień w Jaśle + Caritas organizuje akcje dobroczynne i zbiórki, prowadzi pomoc doraźną w przypadkach losowych oraz akcję świąteczną (paczki dla rodzin w trudnej sytuacji materialnej) </p> <p> <u>Ochrona zdrowia:</u> + Na terenie gminy działają 3 ośrodki zdrowia – 2 publiczne ZOZ i 1 filia + ZOZ zapewniają podstawową opiekę medyczną + bliskość specjalistycznej opieki medycznej w Jaśle + stomatolog jest w dwóch ośrodkach oraz szkole w Kołaczycach + pediatra jest w dwóch ośrodkach + jest także opieka ginekologiczna + punkty rehabilitacyjne działają w ZOZ w Sieklówce, drugi planowany jest w Kołaczycach + rehabilitant ze specjalizacją + na terenie gminy działa 5 pielęgniarek środowiskowych, 2 pielęgniarki środowiskowe z zewnątrz (kontrakt NFZ) oraz 2 położne środowiskowe + 3 apteki i 1 punkt apteczny + podpisana jest umowa ze Szpitalem Specjalistycznym w Jaśle na świadczenie usług medycznych w Święta, weekendy, oraz w godzinach popołudniowych </p>	<p> - Niewystarczająca opieka nad małymi dziećmi, jako przyczyna bezrobocia kobiet - Brak alternatywnych form zatrudnienia osób bezrobotnych np. telepracy - Niezaradność zawodowa bezrobotnych - Niedostosowana oferta podnoszenia kwalifikacji zawodowych dla bezrobotnych (kursy, staże itp.) <u>Niepełnosprawni</u> - Brak oferty pracy dla niepełnosprawnych - Bariery architektoniczne w instytucjach użyteczności publicznej - Niewystarczająca opieka rehabilitacyjna - Marginalizacja społeczno-zawodowa osób niepełnosprawnych - Niedostateczna specjalistyczna opieka dla dzieci niepełnosprawnych <u>Dzieci i młodzież</u> - Niedostateczna oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży - Brak świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych - Zagrożenie uzależnieniem wśród młodzieży – obniżenie wieku inicjacji alkoholowej - Brak placów zabaw dla dzieci - Problemy z dziećmi ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi (np. ADHD) - Niewystarczająca oferta zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży podczas ferii i wakacji - za mało dzieci objętych edukacją elementarną <u>Rodziny</u> - Brak pomocy terapeutycznej dla alkoholików - Brak punktu konsultacyjnego pomocy prawej, psychologicznej - pojawiające się przypadki przemocy w rodzinie </p> <p> <u>Ochrona zdrowia:</u> - Utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej - Niedostateczna opieka medyczna w szkołach - Konieczność doposażenia Ośrodków Zdrowia </p> <p> <u>Edukacja:</u> - Zły stan boisk przyszkolnych - Brak sal gimnastycznych w dwóch miejscowościach: Sieklówka, Krajowice. - Niedoposażone pracownie szkolne - Niedostateczna ilość świetlic szkolnych - Niedostateczna oferta zajęć pozaszkolnych stworzona w porozumieniu z młodzieżą </p> <p> <u>Organizacje pozarządowe:</u> - Nieuregulowana sytuacja prawna części organizacji pozarządowych – brak osobowości prawnej - Niewystarczające środki finansowe na działalność NGO - Niewystarczająca baza lokalowa dla organizacji - Brak zasobów ludzkich (etatowych pracowników), w tym wyspecjalizowanych w pozyskiwaniu </p>
---	---

<p>+ realizowane są cykliczne programy profilaktyki zdrowotnej</p> <p>+ prowadzone są w szkołach cykliczne badania wzroku i wad postawy</p> <p>+ dość duża świadomość zdrowotna mieszkańców gminy</p> <p>+ w każdej szkole prowadzona jest gimnastyka korekcyjna</p> <p>+ na terenie gminy mieszkają wykwalifikowani ratownicy medyczni</p> <p>+ uczniowie szkół w Kołaczycach i Bieździedzy uczestniczyli w szkoleniach pierwszej pomocy</p> <p><u>Edukacja:</u></p> <p>+ sieć szkół adekwatna do aktualnych potrzeb</p> <p>+ działa 6 zespołów oraz 1 Zespół szkół ponadgimnazjalnych (Liceum Profilowane z Internatem)</p> <p>+ szkoły są w dobrym stanie technicznym – były remontowane, modernizowane i termo modernizowane)</p> <p>+ w miarę dobrze wyposażone w pomoce dydaktyczne</p> <p>+ działa 1 przedszkole samorządowe</p> <p>+ Ochrona Sióstr Serafinem w Bieździedce</p> <p>+ w związku z rozwiniętą siecią szkół nie ma potrzeby dowożenia dzieci</p> <p>+ pełna kadra nauczycielska z wysokimi kwalifikacjami</p> <p>+ są pedagodzy, pedagodzy szkolni oraz logopeda</p> <p>+ system nauczania jest jednozmianowy</p> <p>+ uczniowie odnoszą sukcesy w olimpiadach i konkursach przedmiotowych</p> <p>+ szkoły prowadzą indywidualny tok nauczania dla wybitnie uzdolnionych uczniów</p> <p>+ prowadzą zajęcia rewalidacyjne</p> <p>+ szkoły pozyskują środki zewnętrzne np. w ramach programu „Równać Szanse”, „Janko Muzykant”, „Szkoła marzeń”, „Szkoła z klasą”, „Śpiewająca Polska”, Comenius, „Rzeczpospolita Internetowa (Fundacja TP)</p> <p>+ szkoły aplikują do Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki</p> <p>+ pracownie komputerowe z Internetem w każdej szkole</p> <p>+ działa Centrum Informacji bibliotecznej w zespole Szkół w Kołaczycach</p> <p>+ 3 szkoły mają stołówki, pozostałe punkty wydawania posiłków</p> <p>+ stołówkę ma także przedszkole</p> <p>+ szkoły prowadzą zajęcia pozalekcyjne, ale ich oferta nie jest bogata</p> <p><u>Organizacje pozarządowe:</u></p> <p>+ Gmina wspiera organizacje pozarządowe finansowo (organizuje cykliczne konkursy otwarte)</p> <p>+ działają 3 Koła Gospodyń Wiejskich w Sieklówce, Sowinie i Bieździedzy (nie są jednak zarejestrowane)</p> <p>+ 8 Ochotniczych Straży Pożarnych większość zarejestrowanych,</p> <p>+ niektóre OSP mają status OPP i pozyskują odpis 1</p>	<p>różnorodnych środków</p> <p>- Ograniczenie źródła finansowania NGO (dotacje tylko od samorządu)</p> <p>- Brak na terenie gminy podmiotu wsparcia instytucjonalnego dla organizacji</p> <p>- Niedostateczne zaangażowanie społeczeństwa w działalność stowarzyszeń – mało wolontariuszy</p> <p>- Generalnie niska aktywność społeczna mieszkańców gminy</p> <p>- Mały zakres działalności statutowej organizacji np. brak wspierających edukację, oświatę, pomoc społeczną, ochronę zdrowia.</p> <p>- Brak współpracy między organizacjami pozarządowymi na terenie gminy</p> <p>- Brak wymiany doświadczeń i partnerstwa między organizacjami</p> <p>- Znikome wsparcie ze strony lokalnego biznesu</p> <p>- Brak lokalnej organizacji ze statusem Organizacji Pożytku Publicznego</p> <p>- Brak wyspecjalizowanych różnorodnych metod fundraisngowych (np. zbiórki, aukcje, imprezy dobroczynne)</p> <p>- Brak promocji lokalnych organizacji pozarządowych – niska wiedza i umiejętności jak współpracować z mediami.</p> <p>- Niedostateczna wiedza organizacji na temat programu współpracy JST z NGO – tylko okazjonalna współpraca</p> <p><u>Kultura:</u></p> <p>- Brak gminnego ośrodka kultury jako instytucji koordynującej działalność kulturalną</p> <p>- Niedostateczne kultywowanie tradycji regionalnych i dorobku gminy</p> <p>- Niewystarczające wyposażenie świetlic wiejskich</p> <p>- Brak Kawiarenek internetowych</p> <p><u>Sport:</u></p> <p>- Brak Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji</p> <p>- Niedostosowanie stadionów do wymogów bezpieczeństwa</p> <p>- Brak obiektów sportowych w niektórych sołectwach</p> <p>- Brak legalnych kąpielisk i pływalni na terenie gminy</p> <p>- Brak różnorodnych sekcji dyscyplin sportowych z powodu braku bazy</p> <p>- Brak oferty sportów zimowych</p> <p>- Brak siłowni i wyposażenia</p> <p>- Brak ścieżek rowerowych i tras turystycznych, punktów widokowych, wiat, miejsc na ogniska itp.</p> <p><u>Bezpieczeństwo publiczne:</u></p> <p>- Niskie bezpieczeństwo dzieci w ruchu drogowych, w drodze do szkoły – niedostateczna ilość poboczy i oświetlenia</p> <p>- Niewystarczający monitoring obiektów publicznych – szkół</p> <p>- Brak bezpiecznych miejsc zabaw dla dzieci</p> <p>- Niska świadomość społeczna na temat bezpieczeństwa wśród dzieci i rowerzystów</p> <p>- Brak ogrodzenia szkoły w Sieklówce Kołaczycach</p> <p>- Niedostateczna doposażenie OSP (w tym w KSRG) w sprzęt do ratownictwa drogowego i</p>
---	---

<p>%</p> <ul style="list-style-type: none"> + działają Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Bieździeckiej ora Stowarzyszenie Miłośników Kołaczyc (powstałe jeszcze w 1979 roku) + Stowarzyszenie Miłośników Kołaczyc prowadzi Izbę Muzealną, kultywuje tradycje lokalne + działalność 317 Drużyny Harcerskiej – udział w konkurach, przeglądach, bieżąca działalność z młodzieżą + organizacje działające przy szkołach –Ogniska Misyjne, PCK, LOP itp. <p><u>Kultura:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> + działają Kluby Młodzieżowe + jest kadra (ale niewykwalifikowana) + Gminna Biblioteka Publiczna w Kołaczycach z Filią w Bieździadce (skomputeryzowana) + biblioteki parafialne w każdej parafii + działają zespoły: „Pogórzanie”, chor męski „Zorza” oraz chor w Sieklówce + w Bieździedzy działają straże Wielkanocne (Kosynierzy) + Kompania Honorowa OSP w Kołaczycach (jedyna na Podkarpaciu) uświetnia uroczystości narodowe, religijne, patriotyczne + cykliczne imprezy kulturalne – Dni Gminy Kołaczyc, Święto Chleba, + Podkarpackie Miodobranie (impreza ogólnowojewódzka), promująca tradycje pszczelarskie + zabytki na terenie gminy: Kościół w Kołaczycach, Bieździedzy, Dwór Romerów, Podcienia w Rynku, ruiny zamku Goleisz, obelisk Nowakowskiego w Kościele w Bieździedzy, kapliczka w Rynku, kapliczki przydrożne + współpraca kulturalna z Węgrami (Rice) i Słowacją + udział w dwóch projektach Interreg z Włochami oraz INTERREG III ze Słowacją („Polsko- Słowackie Spotkania z kulturą”) w ramach dziedzictwa kulturowego <p><u>Sport:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> + działają 2 LKS i 2 UKS + SKS w każdej szkole + są sekcje piłki nożnej, koszykówki, karate + kluby sportowe prowadzą sekcje młodzików + 2 stadiony, w tym jeden z zapleczem + organizowane są cykliczne Gminne Igrzyska Młodzieży Szkolnej + zawody o Puchar Lata w piłce nożnej + organizowane są zawody pożarnicze + w klubach młodzieżowych organizowane są turnieje w bilard, tenisa stołowego itp. + przez gminę prowadzi szlak turystyczny na Gorę Liwocz + w sąsiedztwie gminy jest wyciąg narciarski <p><u>Bezpieczeństwo publiczne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> + jest Posterunek Policji w Kołaczycach + Straż Gminna (pierwsza gminna straż w Polsce) – 2 pracowników z transportem + prowadzony jest monitoring Rynku 	<p>medycznego</p>
--	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> + monitoring w szkołach w Kołaczycach i Bieździej + oświetlenie nocne przy głównych drogach + chodniki przy drodze krajowej i powiatowej + 8 jednostek OSP, 1 w KSR (OSP w Kołaczycach) + niektóre OSP są dobrze wyposażone + prowadzą ratownictwo drogowe i medyczne + monitorowana jest rzeka Wisłoka (zagrożenie powodziowe) + wysokie poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców + szkoły organizują kursy na kartę rowerową, motorowerową oraz prawo jazdy (ponadgimnazjalna) 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> + przeszkolenie i zatrudnienie bezrobotnych jako asystentów osób niepełnosprawnych (w ramach Programu Integracji Społecznej) + powstanie Klubu Seniora + powstanie punktu rehabilitacyjnego przy ZOZ w Kołaczycach + powstanie GOK w Kołaczycach + powstanie placu zabaw i miejsca do rekreacji + pozyskanie funduszy pomocowych, m.in. na projekty z zakresu integracji społecznej + rozwój edukacji elementarnej + rozwój lokalnego rynku pracy, powstanie nowych inwestycji 	<ul style="list-style-type: none"> - pogłębiające się ubóstwo i bieda części mieszkańców gminy - utrwalenie postaw roszczeniowych i biernych wśród podopiecznych GOPS - wzrost zjawiska dziedziczenia biedy - wzrost nakładów na pomoc społeczną - pogłębiające się problemy demograficzne (malejący przyrost naturalny, starzenie się społeczności lokalnej) - migracja zarobkowa – wyjazd młodych i wykształconych osób, które są „lokomotywwami” rozwoju - wzrost alkoholizmu i patologii społecznych

9. KIERUNKI ROZWOJU GMINY KOŁACZYCE

MISJA:

Zapewnienie mieszkańcom Gminy Kołaczyce warunków do osobistego rozwoju oraz przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu jednostki i grupy poprzez

utworzenie sprawnego systemu wsparcia w przewyciężaniu trudnych sytuacji życiowych

WIZJA:

Mieszkańcy Gminy Kołaczyce będą tworzyć zintegrowaną, aktywną zawodowo społeczność lokalną, w której każda jednostka będzie miała warunki do pełnego rozwoju we wszystkich sferach życia

CELE STRATEGICZNE:

CEL STRATEGICZNY NR 1

STWORZENIE ZINTEGROWANEGO SYSTEMU WSPARCIA DLA OSÓB I RODZIN DOTKNIĘTYCH PROBLEMAMI SPOŁECZNYMI W CELU ICH INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I REINTEGRACJI ZAWODOWEJ

CELE OPERACYJNE

1.1. AKTYWIZACJA SPOŁECZNA I REINTEGRACJA ZAWODOWA OSÓB BEZROBOTNYCH

Działania:

- Umożliwienie osobom bezrobotnym możliwości powrotu na rynek pracy
- Obniżenie liczby bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej poprzez ich aktywizację społeczną i zawodową, szczególnie kobiet, absolwentów i osoby po 40 roku życia
- Organizowanie opieki nad dziećmi dla kobiet chcących podjąć zatrudnienie
- Promowanie wśród bezrobotnych elastycznych, alternatywnych form zatrudnienia (np. telepraca)
- Zawieranie kontraktów socjalnych z długotrwale bezrobotnymi korzystającymi z pomocy społecznej w ramach aktywnych form pracy socjalnej i aktywnej integracji z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki
- Tworzenie atrakcyjnych miejsc pracy (szczególnie dla osób emigrujących zarobkowo) poprzez stworzenie interesujących warunków dla inwestorów
- Wspieranie przedsiębiorczości indywidualnej, szczególnie w obszarach ekologii, agroturystyki, lokalnego rzemiosła
- Objęcie wsparciem finansowym i pracą socjalną osób i rodzin z problemem bezrobocia
- Współpraca GOPS z PUP w Jasle w celu zwiększenia aktywności zawodowej i edukacyjnej osób bezrobotnych
- Udostępnianie na terenie gminy konsultacji z doradcą zawodowym
- Promocja zatrudnienia socjalnego w celu powrotu na rynek pracy osób dotkniętych wykluczeniem społecznym- staże, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, roboty publiczne
- Zachęcanie do udziału w kursach, szkoleniach, które pozwolą na powrót na rynek pracy
- Promowanie samozatrudnienia poprzez szkolenia z zakresu np. agroturystyki, obsługi ruchu turystycznego, promocji atrakcji turystycznych regionu,
- Tworzenie grup wsparcia dla osób bezrobotnych- wykluczonych społecznie w celu integracji społecznej, zdobycia kompetencji i umiejętności społecznych jak i poprawy funkcjonowania psychospołecznego w środowisku

Przewidywani realizatorzy i partnerzy dla powyższych działań to PUP Jasło, UG Kołaczyce, GOPS w Kołaczycach, organizacje pozarządowe, firmy edukacyjno- szkoleniowe, drobni przedsiębiorcy, szkoły i przedszkola, lokalne media.

1.2. INTEGRACJA I ZAPOBIEGANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, STARSZYCH I PRZEWLEKLE CHORYCH W CELU POLEPSZANIE STANDARDÓW ICH ŻYCIA.

Działania:

- Poszerzenie usług opiekuńczych i specjalistycznych – środowiskowych form wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych w ich miejscu zamieszkania
- Zwiększenie dostępu do sprzętu rehabilitacyjnego oraz usług rehabilitacyjnych
- Rozwój i wspieranie programów asekuracyjno-kompensacyjnych na rzecz gospodarstwa domowego, minimalizujących groźbę utraty samodzielności i niezależności osób niepełnosprawnych
- Współpraca oraz tworzenie dla dzieci niepełnosprawnych warunków do integracji w środowisku lokalnym poprzez korzystanie z rekreacji, sportu, umożliwienie rozwijania ich zainteresowań i zdolności
- Zniesienie barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej, komunikacji oraz miejscu zamieszkania
- Kierowanie i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia
- Tworzenie półstacjonarnych- środowiskowych ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych i osób w podeszłym wieku w celu zaspakajania ich potrzeb opiekuńczych i społecznych
- Pomoc w organizowaniu i pozyskiwaniu środków na imprezy integracyjne dla osób niepełnosprawnych na terenie gminy
- Tworzenie miejsc spotkań i propozycji spędzania czasu wolnego przez osoby niepełnosprawne, starsze i długotrwale chore
- Objęcie pomocą finansową, wsparciem psychologicznym i pracą socjalną osób i rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności i osób w podeszłym wieku
- Rozwój pracy socjalnej i aktywizacji osób i rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności poprzez narzędzie kontraktu socjalnego w pracy socjalnej i w projekcie systemowym w ramach priorytetu VII POKL oraz zatrudnienie asystentów osób niepełnosprawnych.

Przewidywani realizatorzy i partnerzy dla powyższych działań to UG Kołaczyce, GOPS w Kołaczycach, PCPR w Jaśle, przychodnie lekarskie, organizacje pozarządowe, Caritas i

stowarzyszenia, szkoły i przedszkola, GOK Kołaczyce, kluby sportowe i młodzieżowe, Klub Seniora, Kościół, sponsorzy i lokalne media.

1.3. MINIMALIZACJA SKALI UBÓSTWA POPRZEZ INTEGRACJĘ DZIAŁAŃ W GMINIE NA RZECZ OSÓB I RODZIN ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ

Działania:

- Objęcie pomocą, wsparciem i pracą socjalną osób i rodzin znajdujących się w sferze ubóstwa poprzez system pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych
- Objęcie pomocą pedagogiczną, psychologiczną i socjalną dzieci z rodzin dotkniętych ubóstwem
- Organizowanie dożywiania w szkołach dla dzieci ubogich
- Praca socjalna z rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej poprzez ich aktywizację, usamodzielnianie i pomoc rzeczową pochodzącą z organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu jasielskiego
- Opracowywanie i realizacja lokalnych programów pomocy społecznej opracowanych z myślą o dziecku i rodzinie szczególnie z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
- Zacieśnienie współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny celem stworzenia zintegrowanego systemu profilaktyki, interwencji i wsparcia rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej.

Przewidywani realizatorzy i partnerzy dla powyższych działań to UG Kołaczyce, GOPS w Kołaczycach, PCPR w Jaśle, szkoły i przedszkola- Kościół, sponsorzy i lokalne media, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przychodnie lekarskie.

1.4. STWORZENIE GMINNEGO SYSTEMU PROFILAKTYKI I OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

Działania:

- Opracowanie na podstawie monitoringu diagnozy problemów i potrzeb występujących w rodzinach z terenu gminy

- Konsolidacja podmiotów działających w społeczności lokalnej na rzecz rozwoju i funkcjonowania rodziny oraz młodego pokolenia
- Zaprojektowanie gminnego programu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną zawierającego cele i kierunki działań w stosunku do rodzin zagrożonych i dotkniętych patologią społeczną i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej
- Udzielanie rodzinom z terenu gminy świadczeń rodzinnych, świadczeń z pomocy społecznej i działań o charakterze pracy socjalnej i interwencji kryzysowej w celu zaspakajania potrzeb i aktywnego usamodzielniania i wyjścia rodziny z trudnej sytuacji życiowej
- Rozwój poradnictwa specjalistycznego - indywidualnego i grupowego w tym poradnictwa psychologicznego, prawnego, terapeutycznego i socjalnego dla rodzin z terenu gminy poprzez utworzenie punktu poradnictwa rodzinnego
- Zorganizowanie dla młodzieży w wieku 15-25 rok życia treningów kompetencji i umiejętności społecznej poprzez kontraktowanie usług socjalnych w ramach pozyskania dotacji rozwojowej z POKL dla GOPS w latach 2009-2013
- Zorganizowanie i sfinansowanie ze środków dotacji rozwojowej w ramach POKL środowiskowych form wsparcia rodziny i dziecka poprzez utworzenie placówki wsparcia dziennego- świetlicy środowiskowej
- Rozwój środowiskowej pomocy dla rodzin niezaradnych życiowo i niewydolnych wychowawczo poprzez działania w formie pracy socjalnej, treningów i warsztatów w ich miejscu zamieszkania,
- Tworzenia grup wsparcia dla rodzin współzależnionych
- Realizacja zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Pozyskiwanie mieszkań socjalnych na terenie gminy dla rodzin znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji mieszkaniowej.
- Tworzenie grup wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych

Przewidywani realizatorzy i partnerzy dla powyższych działań to UG Kołaczyce, GOPS w Kołaczycach, szkoły i przedszkola, kluby młodzieżowe i sportowe, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, fundacje, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1.5. PRZECIWDZIAŁANIE ZJAWISKU PRZEMOCY W RODZINIE I INTEGRACJA DZIAŁAŃ W GMINIE NA RZECZ POMOCY RODZINOM I OSOBOM DOTKNIĘTYM PROBLEMEM UZALEŻNIENIA

Działania:

- Udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom dotkniętym alkoholizmem i innymi uzależnieniami
- Objęcie pomocą i pracą socjalną rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej spowodowanej przemocą w rodzinie
- Opracowanie gminnego programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie określającego cele i kierunki działań na rzecz osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie
- Objęcie dzieci opieką psychologiczną i pedagogiczną z rodzin dotkniętych uzależnieniem i przemocą poprzez utworzenie specjalistycznej placówki wsparcia dziennego- świetlicy psychoprofilaktycznej
- Prowadzenie poradnictwa i interwencji kryzysowej w środowisku przez pracowników socjalnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i rozwiązywania problemów alkoholowych
- Zacieśnienie współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na terenie gminy i w powiecie (szkoła, służba zdrowia, policja, PCPR w Jaśle) w celu skutecznego i kompleksowego systemu pomocy ofiarom przemocy w rodzinie
- Współpraca z Policją i GKRPA w gminie w celu przeciwdziałania i zmniejszania skali problemu alkoholizmu w rodzinach.

Przewidywani realizatorzy i partnerzy dla powyższych działań to UG Kołaczyce, GOPS w Kołaczycach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, policja, Straż Gminna, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, PCPR, organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, szkoła.

1.6. POLEPSZANIE JAKOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH PRZEZ GOPS W GMINIE ORAZ PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ NA RZECZ POLEPSZENIA ZAPLECZA I INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ

Działania:

- Doskonalenie zawodowe i podnoszenie kwalifikacji przez kadre GOPS w celu poprawy jakości pracy i prowadzenia profesjonalnej pracy socjalnej z klientami pomocy społecznej
- Wprowadzenie nowej formy pomocy społecznej w postaci asystenta osoby niepełnosprawnej
- Pozyskiwanie, opracowywanie i realizacja programów z zakresu polityki społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb lokalnych w ramach programów krajowych i unijnych- programy rządowe w pomocy społecznej, projekty systemowe dla ośrodków pomocy społecznej w ramach POKL 2007-2013
- Stworzenie mieszkań socjalnych
- Wzmacnianie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze pomocy społecznej w celu skutecznej i zintegrowanej pomocy osobom i rodzinom w gminie znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

Przewidywani realizatorzy i partnerzy dla powyższych działań to UG Kołaczyce, GOPS w Kołaczycach, firmy szkoleniowe, organizacje pozarządowe, sponsorzy.

CEL STRATEGICZNY NR 2

ZAGWARANTOWANIE DZIECIOM I MŁODZIEŻY RÓWNEGO DOSTĘPU DO EDUKACJI NA WSZYSTKICH POZIOMACH KSZTAŁCENIA, STWORZENIE DLA NICH MIEJSC PRZEZNACZONYCH NA REKREACJE I ROZRYWKĘ ORAZ ZAJĘCIA POZASZKOLNE STYMULUJĄCE TALENTY I PASJE

Cele operacyjne:

2.1.STWORZENIE SZEROKIEJ BAZY EDUKACJI ELEMENTARNEJ ORAZ ROZWÓJ OBECNIE ISTNIEJĄCEJ

Działania:

- Doposażenie istniejących placówek elementarnych
- Poszerzanie kwalifikacji kadry przedszkolnej o nowe umiejętności

- Organizacja oddziałów przedszkolnych dla dzieci w wieku 3-5 lat w pozostałych 7 sołectwach poprzez alternatywne formy edukacji przedszkolnej
- Objęcie wszystkich dzieci z terenu gminy edukacją elementarną
- Stworzenie i urządzenie ogródków przedszkolnych, placów zabaw przy placówkach wychowania przedszkolnego
- Zapewnienie opieki logopedy

Przewidywani realizatorzy i partnerzy dla powyższych działań to UG Kołaczyce, szkoły i przedszkola, przychodnie lekarskie, sponsorzy.

2.2.WZMOCNIENIE BAZY EDUKACYJNEJ NA TERENIE GMINY

Działania:

- Modernizacja i remont obiektów szkolnych i przyszkolnych na terenie gminy
- Budowa ogrodzeń, parkingów przy placówkach oświatowych
- Unowocześnienie istniejących stołówek szkolnych i tworzenie nowych
- Doposażenia szkół w pomoce dydaktyczne
- Tworzenie pracowni przedmiotowych, m.in. informatycznych, chemicznych, fizycznych
- Budowa nowych obiektów sportowych (Sieklówka i Krajowice) oraz modernizacja już istniejących (sale sportowe, boiska przyszkolne)
- Adaptacja pomieszczeń na świetlice szkolne oraz ich zaopatrzenie w potrzebne sprzęty

Przewidywani realizatorzy i partnerzy dla powyższych działań to UG Kołaczyce, szkoły i przedszkola, sponsorzy, lokalni przedsiębiorcy.

2.3.POSZERZENIE OFERTY I PODNIESIENIE JAKOŚCI DZIAŁAŃ EDUKACYJNYCH

Działania:

- Podnoszenie kwalifikacji kadry pedagogicznej poprzez kursy i studia podyplomowe
- Zwiększenie zakresu pracy pedagoga szkolnego

- Zatrudnienie psychologa,
- Diagnozowanie potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży
- Wprowadzenie języków obcych w oddziałach przedszkolnych
- Zapewnienie bezpłatnych zajęć wyrównawczych, jako alternatywy dla korepetycji
- Wprowadzenie zajęć komputerowych w klasach 1-3
- Wprowadzenie zajęć z podstaw przedsiębiorczości i aktywizacji zawodowej do starszych klas szkoły podstawowej i gimnazjum
- Zajęcia z patriotyzmu lokalnego (tradycje regionu, historia, znani ludzie itp.)
- Prowadzenie cyklicznych i różnorodnych programów profilaktycznych
- Realizacja kursów podstaw pierwszej pomocy dla uczniów
- Prowadzenie zajęć korekcyjno-wyrównawczych i specjalistycznych dla dzieci i młodzieży (logopeda, pedagog, psycholog).

Przewidywani realizatorzy i partnerzy dla powyższych działań to UG Kołaczyce, szkoły i przedszkola, firmy szkoleniowe, przychodnie lekarskie, firmy edukacyjno- szkoleniowe.

2.4. PODNIESIENIE ATRAKCYJNOŚCI ZAJĘĆ POZASZKOLNYCH POPRZEZ ROZSZERZENIE ICH OFERTY I PRZYGOTOWANIE INFRASTRUKTURY

Działania:

- Tworzenie świetlic przyszkolnych, środowiskowych, socjoterapeutycznych
- Zapewnienie profesjonalnej kadry animatorów kultury i instruktorów sportu
- Budowa kąpielisk i pływalni
- Wprowadzenie sportów zimowych
- Dostosowanie istniejących obiektów sportowych do wymogów bezpieczeństwa
- Poszerzenie gamy zajęć pozalekcyjnych zgodnie z zainteresowaniami uczniów
- Dofinansowanie, doposażenie działalności kółek zainteresowań, zajęć pozalekcyjnych
- Organizowanie dzieciom i młodzieży wypoczynku letniego i zimowego

- Stworzenie i wyposażenie obiektów takich jak: siłownie, skate parki, kawiarenki internetowe
- Organizowanie wycieczek krajoznawczych, wyjazdów kulturalnych do kina, teatru, galerii
- Powstanie ścieżek edukacyjnych
- Budowa ścieżek rowerowych – powstanie miejsc biwakowych,
- Organizacja integracyjnych spotkań, imprez, akcji międzypokoleniowych
- Wspieranie aktywności młodzieży - drużyn harcerskich, katolickich (KSM) i innych skupiających młodzież.

Przewidywani realizatorzy i partnerzy dla powyższych działań to UG Kołaczyce, szkoły i przedszkola, kluby młodzieżowe i sportowe, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, GOK Kołaczyce, sponsorzy, lokalne media.

CEL STRATEGICZNY NR 3

POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA ORAZ RELACJI SPOŁECZNYCH POPRZEZ INTEGRACJE I AKTYWIZACJE MIESZKAŃCÓW GMINY

Cele operacyjne:

3.1. POPRAWA JAKOŚCI KULTURY I SPORTU NA TERENIE GMINY

Działania:

- Powstanie Gminnego Ośrodka Kulturalnego w Kołaczycach
- Powstanie bibliotek filialnych w każdym sołectwie
- Wsparcie lokalnych chórów w Kołaczycach i Bieździedzy
- Zakup strojów ludowych dla Kół Gospodyń Wiejskich
- Powstanie i zagospodarowanie świetlic wiejskich
- Zatrudnienie profesjonalnej kadry w świetlicach wiejskich - animatorów kultury

- Organizowanie bezpłatnych, ogólnodostępnych zajęć artystycznych: kursów tańca, nauki gry na instrumentach, zajęć teatralnych, plastycznych, fotograficznych, kursów pływania itp.
- Wypromowanie produktu regionalnego i tradycyjnego
- Promowanie i organizowanie cyklicznych lokalnych imprez kulturalnych.
- Powstanie Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji

Przewidywani realizatorzy i partnerzy dla powyższych działań to UG Kołaczyce, GOK Kołaczyce, organizacje i stowarzyszenia, kluby młodzieżowe i sportowe, lokalne media.

3.2. POPRAWA OPIEKI ZDROWIA I STANU ZDROWIA MIESZKAŃCÓW GMINY

Działania:

- Powstanie punktu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego
- Poszerzenie opieki medycznej w szkołach, w tym usług stomatologicznych
- Doposażenie ZOZ w sprzęt medyczny
- Zapewnienie opieki specjalistycznej (np. stomatologia, reumatologia, kardiologia, diabetologia, pediatria)
- Opieka rehabilitacyjna w domach osób starszych
- Zapewnienie sprzętu rehabilitacyjnego
- Organizowanie dyżurów specjalistów medycyny w sołectwach
- Prowadzenie cyklicznej profilaktyki zdrowotnej mieszkańców
- Promowanie zdrowego stylu życia i świadomości zdrowotnej wśród mieszkańców.

Przewidywani realizatorzy i partnerzy dla powyższych działań to UG Kołaczyce, GOPS Kołaczyce, przychodnie lekarskie, PCPR, szkoły i przedszkola.

3.3. POPRAWA STANU BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO NA TERENIE GMINY

Działania:

- Oznakowanie przejść dla pieszych przy szkołach
- Powstanie chodników we wsiach, gdzie ich nie ma
- Powstanie oświetlenia na drogach do szkół
- Powiększenie miejsc parkingowych w Kołaczycach
- Wprowadzenie monitoringu obiektów publicznych, szczególnie szkół
- Zapobieganie zagrożeniu ze strony bezpańskich psów
- Spełnienie standardów bezpieczeństwa na stadionie gminnym OSTOJA
- Doposażenie OSP w sprzęt ratownictwa medycznego i drogowego

Przewidywani realizatorzy i partnerzy dla powyższych działań to UG Kołaczyce, Policja, Straż Gminna, Starostwo Powiatowe, OSP.

3.4. POPRAWA RELACJI SPOŁECZNYCH I WIĘZI SĄSIEDZKICH PRZEZ ZINTEGRACJĘ MIESZKAŃCÓW GMINY

Działania:

- Utworzenie Centrum Integracji Społecznej – remont i adaptacja obiektu gminy, zapewnienie kadry i wyposażenia
- Organizowanie imprez integracyjnych np. turniejów między sołectwami, turniejów KGW, prowadzenie wizyt studyjnych, wyjazdów mieszkańców do innych gmin, w celu zdobywania dobrych praktyk
- Prowadzenie współpracy międzynarodowej – wymiana kulturalna, wymiana młodzieży, organizacji społecznych, szkół
- Organizowanie wyjazdów mieszkańców na pielgrzymki, imprezy kulturalne, wycieczki
- Organizowanie festynów, biesiad, majówek, Sylwestra, opłatka, pikników rodzinnych itp.
- Powołanie zespołu do pozyskiwania środków finansowych na działalność lokalnych organizacji pozarządowych

- Wsparcie ngo poprzez udostępnianie niewykorzystanej bazy lokalowej na terenie gminy
- Promowanie wolontariatu jako jednej z form aktywności społecznej
- Nawiązanie współpracy ngo z lokalnym biznesem
- Wypracowanie współpracy między organizacjami działającymi na terenie gminy
- Wzmocnienie ngo w sferze edukacji, pomocy społecznej, ochrony zdrowia
- Wprowadzanie różnych metod fundraisingu, np. aukcje,
- Poszerzenie wiedzy na temat współpracy ngo z jst

Przewidywani realizatorzy i partnerzy dla powyższych działań to UG Kołaczyce, GOK Kołaczyce, organizacje pozarządowe, szkoły, GOPS Kołaczyce, sponsorzy, Ośrodek Zdrowia, lokalne media.

11. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Cel strategiczny nr 1: Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia dla osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi w celu ich integracji społecznej i reintegracji zawodowej

1.1. Aktywizacja społeczna i reintegracja zawodowa osób bezrobotnych

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	NAKLADY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU REALIZACYJNE MINIMUM	ŹRÓDŁA DANYCH
1	Umożliwienie osobom bezrobotnym możliwości powrotu na rynek pracy	2008 – 2014	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Ilość osób, które podjęły pracę	GOPS
2	Obniżenie liczby bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej poprzez ich aktywizację społeczną i zawodową, szczególnie kobiet, absolwentów i osoby po 40 roku życia	2008 – 2014	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Ilość osób korzystających z form aktywizacji zawodowej	GOPS
3	Organizowanie opieki nad dziećmi dla kobiet chcących podjąć zatrudnienie	2008-2014	Budżet gminy, Fundusze pomocowe, budżet państwa	Pełna realizacja zadania	GOPS
4	Promowanie wśród bezrobotnych elastycznych, alternatywnych form zatrudnienia (np. telepraca)	2008 – 2014	Budżet gminy, budżet państwa	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy , GOPS
5	Zawieranie kontraktów socjalnych z długotrwale bezrobotnymi korzystającymi z pomocy społecznej w ramach aktywnych form pracy socjalnej i aktywnej integracji z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki	2008 -2014	Budżet gminy, fundusze pomocowe	Ilość realizowanych projektów liczba beneficjentów uczestników warsztatów	GOPS
6	Tworzenie atrakcyjnych miejsc pracy (szczególnie dla osób emigrujących zarobkowo) poprzez stworzenie interesujących warunków dla inwestorów	2008 – 2014	Budżet gminy	Liczba nowo powstałych miejsc pracy	Urząd Gminy
7	Wspieranie przedsiębiorczości indywidualnej, szczególnie w obszarach ekologii, agroturystyki, lokalnego rzemiosła	2008 – 2014	Budżet gminy, budżet państwa, środki pomocowe	Liczba założonych działalności gospodarczych	PUP, Urząd Gminy

8	Objęcie wsparciem finansowym i pracą socjalną osób i rodzin z problemem bezrobocia	2008-2014	Budżet gminy	Liczba korzystających	GOPS
9	Współpraca GOPS z PUP w Jaśle w celu zwiększenia aktywności zawodowej i edukacyjnej osób bezrobotnych	2008 – 2014	Bezinwestycyjne	Proponowane formy aktywności	PUP, GOPS
10	Udostępnianie na terenie gminy konsultacji z doradcą zawodowym	2008 – 2014	Budżet gminy, środki pomocowe	Liczba osób korzystających z porady	GOPS
11	Promocja zatrudnienia socjalnego w celu powrotu na rynek pracy osób dotkniętych wykluczeniem społecznym- staże, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, roboty publiczne	2008-2014	Budżet państwa, środki pomocowe	Ilość osób podejmujących poszczególne formy zatrudnienia	PUP
12	Zachęcanie do udziału w kursach, szkoleniach, które pozwolą na powrót na rynek pracy	2008 – 2014	Budżet państwa, środki pomocowe	Ilość osób biorąca udział w różnego typu szkoleniach	PUP, GOPS
13	Promowanie samozatrudnienia poprzez szkolenia z zakresu np. agroturystyki, obsługi ruchu turystycznego, promocji atrakcji turystycznych regionu,	2008 -2014	Budżet państwa, środki pomocowe	Liczba osób, która założyła własną działalność gospodarczą	PUP, Urząd Gminy
14	Tworzenie grup wsparcia dla osób bezrobotnych-wykluczonych społecznie w celu integracji społecznej, zdobycia kompetencji i umiejętności społecznych jak i poprawy funkcjonowania psychospołecznego w środowisku	2008 – 2014	Budżet gminy, państwa, środki pomocowe	Ilość osób korzystających z tej formy pomocy	GOPS

1.2. Integracja i zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, starszych i przewlekle chorych w celu polepszenie standardów ich życia

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	NAKLADY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU \MINIMUM REALIZACYJNE	ŹRÓDŁA DANYCH
1	Poszerzenie usług opiekuńczych i specjalistycznych – środowiskowych form wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych w ich miejscu zamieszkania	2008 – 2014	Budżet gminy	Pełna realizacja zadania	GOPS NGO

2	Zwiększenie dostępu do sprzętu rehabilitacyjnego oraz usług rehabilitacyjnych	2008 – 2014	Budżet państwa, pomocowe, gminy, środki	Pełna realizacja zadania	GOPS,
3	Rozwój i wspieranie programów asekuracyjno-kompensacyjnych na rzecz gospodarstwa domowego, minimalizujących groźbę utraty samodzielności i niezależności osób niepełnosprawnych	2008 – 2014	Budżet państwa, pomocowe, gminy, środki	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy, GOPS
4	Współpraca oraz tworzenie dla dzieci niepełnosprawnych warunków do integracji w środowisku lokalnym poprzez korzystanie z rekreacji, sportu, umożliwienie rozwijania ich zainteresowań i zdolności.	2008 – 2014	Budżet państwa, pomocowe, gminy, środki	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy Oświata NGO
5	Zniesienie barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej, komunikacji oraz miejscu zamieszkania	2008 – 2014	Budżet Gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Ilość zniesionych przeszkód	Urząd Gminy
6	Kierowanie i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia	2008 – 2014	Budżet państwa	Ilość podopiecznych	GOPS
7	Tworzenie półstacjonarnych- środowiskowych ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych i osób w podeszłym wieku w celu zaspakajania ich potrzeb opiekuńczych i społecznych	2008 – 2014	Budżet Gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Ilość utworzonych placówek	GOPS, NGO
8	Pomoc w organizowaniu i pozyskiwaniu środków na imprezy integracyjne dla osób niepełnosprawnych na terenie gminy	2008-2014	Budżet Gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa, sponsorzy	Pełna realizacja zadania	GOPS, NGO, Urząd Gminy
9	Tworzenie miejsc spotkań i propozycji spędzania czasu wolnego przez osoby niepełnosprawne, starsze i długotrwale chore	2008 – 2014	Budżet Gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa, sponsorzy	Pełna realizacja zadania	GOPS, NGO, Urząd Gminy
10	Objęcie pomocą finansową, wsparciem psychologicznym i pracą socjalną osób i rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności i osób w podeszłym wieku	2008 -2014	Budżet Gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa,	Ilość osób objętych pomocą	GOPS, NGO, Urząd Gminy
11	Rozwój pracy socjalnej i aktywizacji osób i rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności poprzez narzędzie kontraktu socjalnego w pracy socjalnej i w projekcie systemowym w ramach priorytetu VII POKL oraz zatrudnienie asystentów osób niepełnosprawnych.	2008 – 2014	Budżet Gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Ilość kontraktów socjalnych	GOPS

1.3. Minimalizacja skali ubóstwa poprzez integrację działań w gminie na rzecz osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	NAKLADY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU \MINIMUM REALIZACYJNE	ŹRÓDŁA DANYCH
1	Objęcie pomocą, wsparciem i pracą socjalną osób i rodzin znajdujących się w sferze ubóstwa poprzez system pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych	2008 – 2014	Budżet Gminy, budżet państwa,	Ilość osób objętych pomocą	GOPS
2	Objęcie pomocą pedagogiczną, psychologiczną i socjalną dzieci z rodzin dotkniętych ubóstwem	2008 – 2014	Budżet Gminy, budżet państwa,	Ilość osób objętych pomocą	GOPS
3	Organizowanie dożywiania w szkołach dla dzieci ubogich	2008 – 2014	Budżet Gminy, budżet państwa,	Ilość korzystających z dożywiania	GOPS
4	Praca socjalna z rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej poprzez ich aktywizację, usamodzielnianie i pomoc rzeczową pochodzącą z organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu jasielskiego.	2008 – 2014	Budżet Gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa,	Rejestr świadczonej pomocy	GOPS
5	Opracowywanie i realizacja lokalnych programów pomocy społecznej opracowanych z myślą o dziecku i rodzinie szczególnie z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	2008 – 2014	Budżet Gminy fundusze pomocowe, budżet państwa	Pełna realizacja zadania	GOPS
	Zacieśnienie współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny celem stworzenia zintegrowanego systemu profilaktyki, interwencji i wsparcia rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej.	2008 – 2014	Bezinwestycyjne	Pełna realizacja zadania	GOPS, NGO

1.4. Stworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	NAKLADY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU \MINIMUM REALIZACYJNE	ŹRÓDŁA DANYCH
1	Opracowanie na podstawie monitoringu diagnozy problemów i potrzeb występujących w rodzinach z	2008 – 2014	Budżet Gminy fundusze	Pełna realizacja zadania	GOPS

	terenu gminy		pomocowe, budżet państwa		
2	Konsolidacja podmiotów działających w społeczności lokalnej na rzecz rozwoju i funkcjonowania rodziny oraz młodego pokolenia	2008 – 2014	Bezinwestycyjne	Pełna realizacja zadania	Oświata NGO, GOPS,
3	Zaprojektowanie gminnego programu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną zawierającego cele i kierunki działań w stosunku do rodzin zagrożonych i dotkniętych patologią społeczną i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej	2008 – 2014	Budżet Gminy fundusze pomocowe, budżet państwa	Pełna realizacja zadania	GOPS Oświata NGO
4	Udzielanie rodzinom z terenu gminy świadczeń rodzinnych, świadczeń z pomocy społecznej i działań o charakterze pracy socjalnej i interwencji kryzysowej w celu zaspakajania potrzeb i aktywnego usamodzielniania i wyjścia rodziny z trudnej sytuacji życiowej	2008 – 2014	Budżet Gminy, budżet państwa	Ilość udzielanych świadczeń	GOPS
5	Rozwój poradnictwa specjalistycznego - indywidualnego i grupowego w tym poradnictwa psychologicznego, prawnego, terapeutycznego i socjalnego dla rodzin z terenu gminy poprzez utworzenie punktu poradnictwa rodzinnego	2008 – 2014	Budżet Gminy, budżet państwa	Ilość powstałych placówek	GOPS NGO
6	Zorganizowanie dla młodzieży w wieku 15-25 rok życia treningów kompetencji i umiejętności społecznej poprzez kontraktowanie usług socjalnych w ramach pozyskania dotacji rozwojowej z POKL dla GOPS w latach 2009-2013	2008 – 2014	Środki pomocowe, budżet gminy	Ilość kursów	Urząd Gminy, oświata
7	Zorganizowanie i sfinansowanie ze środków dotacji rozwojowej w ramach POKL środowiskowych form wsparcia rodziny i dziecka poprzez utworzenie placówki wsparcia dziennego- świetlicy środowiskowej	2008 – 2014	Środki pomocowe, budżet gminy	Ilość powstałych form wsparcia	GOPS
8	Rozwój środowiskowej pomocy dla rodzin niezaradnych życiowo i niewydolnych wychowawczo poprzez działania w formie pracy socjalnej, treningów i warsztatów w ich miejscu zamieszkania,	2008 – 2014	Budżet gminy	rodzaje form pomocy	GOPS
9	Tworzenia grup wsparcia dla rodzin współzależnych	2008 – 2014	Budżet gminy	Ilość dostępnych form wsparcia	GOPS, NGO
10	Realizacja zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2008 – 2014	Budżet gminy	Ilość osób objętych działaniami	Urząd Gminy
11	Pozyskiwanie mieszkań socjalnych na terenie gminy dla rodzin znajdujących się w szczególności	2008 – 2014	Budżet gminy	Ilość pozyskanych mieszkań	GOPS

	trudnej sytuacji mieszkaniowej				
12	Tworzenie grup wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych	2008 – 2014	Budżet gminy	Liczba powstałych grup	NGO

1.5. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i integracja działań w gminie na rzecz pomocy rodzinom i osobom dotkniętym problemem uzależnienia

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	NAKLADY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU \MINIMUM REALIZACYJNE	ŹRÓDŁA DANYCH
1	Udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom dotkniętym alkoholizmem i innymi uzależnieniami	2008 – 2014	Budżet Gminy	Ilość udzielanej pomocy	GOPS NGO
2	Objęcie pomocą i pracą socjalną rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej spowodowanej przemocą w rodzinie	2008 – 2014	Budżet Gminy	Ilość osób objętych pomocą	GOPS, Policja NGO
3	Opracowanie gminnego programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie określającego cele i kierunki działań na rzecz osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie	2008 – 2014	Bezinwestycyjne	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy GOPS NGO
4	Objęcie dzieci opieką psychologiczną i pedagogiczną z rodzin dotkniętych uzależnieniem i przemocą poprzez utworzenie specjalistycznej placówki wsparcia dziennego- świetlicy psychoprofilaktycznej.	2008 – 2014	Budżet Gminy	Powstanie placówki	Urząd Gminy Oświata NGO
5	Prowadzenie poradnictwa i interwencji kryzysowej w środowisku przez pracowników socjalnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i rozwiązywania problemów alkoholowych	2008 – 2014	Budżet Gminy, budżet państwa	Pełna realizacja zadania	GOPS
6	Zacieśnienie współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na terenie gminy i w powiecie (szkoła, służba zdrowia, policja, PCPR w Jaśle) w celu skutecznego i kompleksowego systemu pomocy ofiarom przemocy w rodzinie	2008 – 2014	Bezinwestycyjne	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy GOPS NGO, PCPR, Policja
7	Współpraca z Policją i GKRPA w gminie w celu przeciwdziałania i zmniejszania skali problemu alkoholizmu w rodzinach	2008 – 2014	Bezinwestycyjne	Pełna realizacja zadania	Policja, GKRPA

1.6. Polepszanie jakości usług świadczonych przez GOPS w gminie oraz podejmowanie działań na rzecz polepszenia zaplecza i infrastruktury społecznej

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	NAKLADY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU \MINIMUM REALIZACYJNE	ŹRÓDŁA DANYCH
1	Doskonalenie zawodowe i podnoszenie kwalifikacji przez kadrę GOPS w celu poprawy jakości pracy i prowadzenia profesjonalnej pracy socjalnej z klientami pomocy społecznej	2008 – 2014	Budżet gminy, środki pomocowe	Pełna realizacja zadania	GOPS
2	Wprowadzenie nowej formy pomocy społecznej w postaci asystenta osoby niepełnosprawnej	2008 – 2014	Budżet Gminy	Ilość asystentów	GOPS
3	Pozyskiwanie, opracowywanie i realizacja programów z zakresu polityki społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb lokalnych w ramach programów krajowych i unijnych- programy rządowe w pomocy społecznej, projekty systemowe dla ośrodków pomocy społecznej w ramach POKL 2007-2013	2008 – 2014	Budżet państwa, środki pomocowe	Ilość wniosków	Urząd Gminy Oświata NGO
4	Stworzenie mieszkań socjalnych	2008 – 2014	Budżet Gminy	Liczba powstałych mieszkań	Urząd Gminy
5	Wzmacnianie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze pomocy społecznej w celu skutecznej i zintegrowanej pomocy osobom i rodzinom w gminie znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.	2008 – 2014	Bezinwestycyjne	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy NGO

Cel strategiczny nr 2: Zagwarantowanie dzieciom i młodzieży równego dostępu do edukacji na wszystkich poziomach kształcenia, stworzenie dla nich miejsc przeznaczonych na rekreację i rozrywkę oraz zajęcia pozaszkolne stymulujące talenty i pasje

2.1. Stworzenie szerokiej bazy edukacji elementarnej oraz rozwój obecnie istniejącej

Lp.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	NAKLADY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU \MINIMUM REALIZACYJNE	ŹRÓDŁA DANYCH
1	Doposażenie istniejących placówek elementarnych	2008 – 2014	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy
2	Poszerzanie kwalifikacji kadry przedszkolnej o nowe umiejętności	2008 – 2014	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Liczba osób podnoszących kwalifikacje	Urząd Gminy
3	Organizacja oddziałów przedszkolnych dla dzieci w wieku 3-5 lat w pozostałych 7 sołectwach poprzez alternatywne formy edukacji przedszkolnej	2008 – 2014	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Powstanie alternatywnych form edukacji przedszkolnej	Urząd Gminy Oświata NGO
4	Objęcie wszystkich dzieci z terenu gminy edukacją elementarną	2008 – 2014	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Liczba dzieci objęta edukacją	Oświata
5	Stworzenie i urządzenie ogródków przedszkolnych, placów zabaw przy placówkach wychowania przedszkolnego Zapewnienie opieki logopedy	2008 – 2014	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa, sponsoring	Ilość powstałych obiektów	Oświata

2.2. Wzmocnienie bazy edukacyjnej na terenie gminy

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	NAKLADY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU \MINIMUM REALIZACYJNE	ŹRÓDŁA DANYCH
1	Modernizacja i remont obiektów szkolnych i przyszkolnych na terenie gminy	2008 – 2014	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa, sponsoring	Pełna realizacja zadania	Oświata
2	Budowa ogrodzeń, parkingów przy placówkach oświatowych	2008 – 2014	Budżet gminy,	Ilość powstałych placówek	Oświata
	Unowocześnienie istniejących stołówek szkolnych i tworzenie nowych	2008 – 2014	Budżet gminy, fundusze pomocowe,	Pełna realizacja zadania	Oświata
3	Doposażenia szkół w pomoce dydaktyczne	2008 – 2014	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa, sponsoring	Pełna realizacja zadania	Oświata
4	Tworzenie pracowni przedmiotowych, m.in. informatycznych, chemicznych, fizycznych	2008 – 2014	Budżet miasta,	Ilość powstałych pracowni	Oświata
5	Budowa nowych obiektów sportowych (Siekłówka i Krajowice) oraz modernizacja już istniejących (sale sportowe, boiska przyszkolne)	2008 – 2014	Budżet miasta, fundusze pomocowe, budżet państwa	Ilość wybudowanych obiektów	Urząd Gminy
6	Adaptacja pomieszczeń na świetlice szkolne oraz ich zaopatrzenie w potrzebne sprzęty	2008 – 2014	Budżet miasta, fundusze pomocowe, budżet państwa	Liczba świetlic	Urząd Gminy Oświata

2.3. Poszerzenie oferty i podniesienie jakości działań edukacyjnych

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	NAKLADY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU \MINIMUM REALIZACYJNE	ŹRÓDŁA DANYCH
1	Podnoszenie kwalifikacji kadry pedagogicznej poprzez kursy i studia podyplomowe	2008 – 2014	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Ilość ukończonych kursów i studiów	Oświata

2	Zwiększenie zakresu pracy pedagoga szkolnego	2008 – 2014	Budżet gminy,	Pełna realizacja zadania	Oświata
3	Zatrudnienie psychologa,	2008 – 2014	Budżet gminy,	Pełna realizacja zadania	Oświata
4	Diagnozowanie potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży.	2008 – 2014	Budżet gminy,,	Wyniki badań	Oświata
5	Wprowadzenie języków obcych w oddziałach przedszkolnych	2008 – 2014	Budżet gminy,	Powstanie alternatywnych form edukacji przedszkolnej	Oświata
6	Wprowadzenie zajęć komputerowych w klasach 1-3	2008 – 2014	Budżet gminy,	Ilość godzin komputerowych	Oświata
7	Zapewnienie bezpłatnych zajęć wyrównawczych, jako alternatywy dla korepetycji	2008 – 2014	Budżet gminy,	Ilość zajęć	Oświata
8	Wprowadzenie zajęć z podstaw przedsiębiorczości i aktywizacji zawodowej do starszych klas szkoły podstawowej i gimnazjum	2008 – 2014	Budżet gminy,	Ilość zajęć	Oświata
9	Zajęcia z patriotyzmu lokalnego (tradycje regionu, historia, znani ludzie itp.)	2008 – 2014	Budżet gminy,	Ilość zajęć	Oświata
10	Prowadzenie cyklicznych i różnorodnych programów profilaktycznych	2008 – 2014	Budżet gminy,	Liczba programów	Oświata
11	Realizacja kursów podstaw pierwszej pomocy dla uczniów	2008 – 2014	Budżet gminy, środki pomocowe, sponsoring	Ilość kursantów	Oświata
12	Prowadzenie zajęć korekcyjno-wyrównawczych i specjalistycznych dla dzieci i młodzieży (logopeda, pedagog, psycholog)	2008 – 2014	Budżet gminy,	Liczba odbiorców zajęć	Oświata

2.4. Podniesienie atrakcyjności zajęć pozaszkolnych poprzez rozszerzenie ich oferty i przygotowanie infrastruktury

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	NAKLADY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU \ MINIMUM REALIZACYJNE	ŹRÓDŁA DANYCH
1	Tworzenie świetlic przyszkolnych, środowiskowych, socjoterapeutycznych	2008 – 2014	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Liczba powstałych placówek	Urząd Gminy
2	Zapewnienie profesjonalnej kadry animatorów kultury i instruktorów sportu	2008 – 2014	Budżet gminy	Liczba zatrudnionych osób	Urząd Gminy

3	Budowa kąpielisk i pływalni	2008 – 2014	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Ilość wybudowanych obiektów	Urząd Gminy
4	Wprowadzenie sportów zimowych	2008 – 2014	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Ilość wniosków	Urząd Gminy
5	Dostosowanie istniejących obiektów sportowych do wymogów bezpieczeństwa	2008 – 2014	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Powstanie alternatywnych form edukacji przedszkolnej	Urząd Gminy
6	Poszerzenie gamy zajęć pozalekcyjnych zgodnie z zainteresowaniami uczniów	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa	Ilość dzieci uczestnicząca w zajęciach	Oświata
7	Dofinansowanie, doposażenie działalności kółek zainteresowań, zajęć pozalekcyjnych	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, sponsoring	Pełna realizacja zadania	Oświata
8	Organizowanie dzieciom i młodzieży wypoczynku letniego i zimowego	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, sponsoring	Ilość dzieci korzystających z wypoczynku	Urząd Gminy, GOPS, NGO
9	Stworzenie i wyposażenie obiektów takich jak: siłownie, skate parki, kawiarenki internetowe	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, sponsoring	Liczba powstałych obiektów	Urząd Gminy
10	Organizowanie wycieczek krajoznawczych, wyjazdów kulturalnych do kina, teatru, galerii	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, sponsoring	Ilość dzieci korzystających z wypoczynku	Oświata, Urząd Gminy
11	Powstanie ścieżek edukacyjnych	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, fundusze pomocowe	Liczba powstałych ścieżek	Urząd Gminy
12	Budowa ścieżek rowerowych – powstanie miejsc biwakowych,	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, fundusze pomocowe	Liczba powstałych ścieżek	Urząd Gminy
13	Organizacja integracyjnych spotkań, imprez, akcji międzypokoleniowych	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, fundusze pomocowe, sponsoring	Liczba spotkań	Urząd Gminy. GOPS
14	Wspieranie aktywności młodzieży - drużyn harcerskich, katolickich (KSM) i innych skupiających młodzież.	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, fundusze pomocowe,	Pełna realizacja zadania	NGO

			sponsoring		
--	--	--	------------	--	--

Cel strategiczny nr 3: Poprawa warunków życia oraz relacji społecznych poprzez integracje i aktywizacje mieszkańców gminy

3.1. Poprawa jakości kultury i sportu na terenie gminy

Lp.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	NAKLADY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU REALIZACYJNE MINIMUM	ŹRÓDŁA DANYCH
1	Powstanie Gminnego Ośrodka Kulturalnego w Kołaczycach	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, fundusze pomocowe	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy
2	Powstanie bibliotek filialnych w każdym sołectwie	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, fundusze pomocowe	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy
3	Wsparcie lokalnych chórów w Kołaczycach i Bieździedzy	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, fundusze pomocowe, sponsoring	Pełna realizacja zadania	NGO
4	Zakup strojów ludowych dla Kół Gospodyń Wiejskich.	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, fundusze pomocowe, sponsoring	Ilość wniosków	NGO
5	Organizowanie bezpłatnych, ogólnodostępnych zajęć artystycznych: kursów tańca, nauki gry na instrumentach, zajęć teatralnych, plastycznych, fotograficznych, kursów pływania itp.	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, fundusze pomocowe	Powstanie alternatywnych form edukacji przedszkolnej	Urząd Gminy Oświata NGO
6	Powstanie i zagospodarowanie świetlic wiejskich	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, fundusze pomocowe	Ilość świetlic	Urząd Gminy

7	Zatrudnienie profesjonalnej kadry w świetlicach wiejskich - animatorów kultury	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, fundusze pomocowe	Liczba zatrudnionej kadry	Urząd Gminy
8	Promowanie i organizowanie cyklicznych lokalnych imprez kulturalnych	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, fundusze pomocowe, sponsoring	Ilość organizowanych imprez	Urząd Gminy
9	Wypromowanie produktu regionalnego i tradycyjnego	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, fundusze pomocowe	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy, NGO
10	Powstanie Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, fundusze pomocowe	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy

3.2. Poprawa opieki zdrowia i stanu zdrowia mieszkańców gminy

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	NAKLADY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU REALIZACYJNE MINIMUM	ŹRÓDŁA DANYCH
1	Powstanie punktu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, fundusze pomocowe	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy,
2	Poszerzenie opieki medycznej w szkołach, w tym usług stomatologicznych	2008 – 2014	Budżet gminy,	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy,
3	Doposażenie ZOZ w sprzęt medyczny	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, fundusze pomocowe	Liczba sprzętu	Urząd Gminy,
4	Zapewnienie opieki specjalistycznej (np. stomatologia, reumatologia, kardiologia, diabetologia, pediatria)	2008 – 2014	Budżet gminy, budżet państwa	Jaka opieka została zapewniona	Urząd Gminy,
5	Opieka rehabilitacyjna w domach osób starszych	2008 – 2014	Budżet gminy, budżet państwa	Liczba odbiorców	Urząd Gminy, NGO
6	Zapewnienie sprzętu rehabilitacyjnego	2008 – 2014	Budżet gminy, budżet państwa	Ilość sprzętu	Urząd Gminy,

7	Organizowanie dyżurów specjalistów medycyny w sołectwach	2008 – 2014	Budżet gminy, budżet państwa	Liczba korzystających z dyżurów	Urząd Gminy,
8	Prowadzenie cyklicznej profilaktyki zdrowotnej mieszkańców	2008 – 2014	Budżet gminy, budżet państwa	Ilość uczestników akcji profilaktycznych	Urząd Gminy,
9	Promowanie zdrowego stylu życia i świadomości zdrowotnej wśród mieszkańców.	2008 – 2014	Budżet gminy, budżet państwa	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy,

3.3. Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	NAKLADY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU REALIZACYJNE MINIMUM	ŹRÓDŁA DANYCH
1	Oznakowanie przejść dla pieszych przy szkołach	2008 – 2014	Budżet gminy, budżet państwa, fundusze pomocowe	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy
2	Powstanie oświetlenia na drogach do szkół	2008 – 2014	Budżet gminy, budżet państwa, fundusze pomocowe	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy
4	Powiększenie miejsc parkingowych w Kołaczycach	2008 – 2014	Budżet gminy, budżet państwa, fundusze pomocowe	Ilość wniosków	Urząd Gminy
5	Wprowadzenie monitoringu obiektów publicznych, szczególnie szkół	2008 – 2014	Budżet gminy, budżet państwa, fundusze pomocowe	Powstanie alternatywnych form edukacji przedszkolnej	Urząd Gminy
6	Zapobieganie zagrożeniu ze strony bezpańskich psów	2008 – 2014	Budżet gminy, budżet państwa, fundusze pomocowe	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy
7	Spełnienie standardów bezpieczeństwa na stadionie gminnym OSTOJA	2008 – 2014	Budżet gminy, budżet państwa, fundusze pomocowe	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy
8	Doposażenie OSP w sprzęt ratownictwa medycznego i drogowego	2008 – 2014	Budżet gminy, budżet państwa, fundusze	Ilość zakupionego sprzętu	NGO

			pomocowe		
--	--	--	----------	--	--

3.4. Poprawa relacji społecznych i więzi sąsiedzkich przez integrację mieszkańców gminy

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	NAKLADY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU \MINIMUM REALIZACYJNE	ŹRÓDŁA DANYCH
1	Utworzenie Centrum Integracji Społecznej – remont i adaptacja obiektu gminy, zapewnienie kadry i wyposażenia	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, fundusze pomocowe	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy
2	Organizowanie imprez integracyjnych np. turniejów między sołectwami, turniejów KGW, prowadzenie wizyt studyjnych, wyjazdów mieszkańców do innych gmin, w celu zdobywania dobrych praktyk	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, fundusze pomocowe, sponsoring	Liczba uczestników imprez	NGO
3	Prowadzenie współpracy międzynarodowej – wymiana kulturalna, wymiana młodzieży, organizacji społecznych, szkół	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, fundusze pomocowe	Liczba uczestników projektów	Urząd Gminy
4	Organizowanie wyjazdów mieszkańców na pielgrzymki, imprezy kulturalne, wycieczki	2008 – 2014	Budżet gminy, sponsoring	Ilość wyjazdów	NGO
5	Organizowanie festynów, biesiad, majówek, Sylwestra, oplatka, pikników rodzinnych itp.	2008 – 2014	Budżet gminy, , budżet państwa, fundusze pomocowe	Ilość imprez	Urząd Gminy
6	Powołanie zespołu do pozyskiwania środków finansowych na działalność lokalnych organizacji pozarządowych	2008 – 2014	Budżet gminy,	Liczba wniosków, które uzyskały dofinansowanie	Urząd Gminy
7	Wsparcie ngo poprzez udostępnianie niewykorzystanej bazy lokalowej na terenie gminy	2008 – 2014	Budżet gminy,	Liczba udostępnionych lokali	Urząd Gminy
8	Promowanie wolontariatu jako jednej z form aktywności społecznej	2008 – 2014	Bezinwestycyjne	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy
9	Nawiązanie współpracy ngo z lokalnym biznesem	2008 – 2014	Bezinwestycyjne	Pełna realizacja zadania	NGO
10	Wypracowanie współpracy między organizacjami działającymi na terenie gminy	2008 – 2014	Bezinwestycyjne	Pełna realizacja zadania	NGO

11	Wzmocnienie ngo w sferze edukacji, pomocy społecznej, ochrony zdrowia	2008 – 2014	Budżet gminy,	Pełna realizacja zadania	NGO
12	Wprowadzanie różnych metod fundraisingu, np. aukcje,	2008 – 2014	Bezinwestycyjne	Liczba wykorzystanych metod	NGO
13	Poszerzenie wiedzy na temat współpracy ngo z jst	2008 – 2014	fundusze pomocowe	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy

12. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII

Do podmiotów zarządzających realizacją powyższej Strategii należą:

- Rada Gminy oraz Wójt Kołaczyce
- Koordynator Strategii – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
- Zespół Koordynujący
- Koordynatorzy celów strategicznych
- Zespoły Zadaniowe

Realizują one następujące zadania:

Rada Gminy pełni nadzór nad realizacją strategii, uwzględnia przy tworzeniu budżetu roczne plany realizacji strategii, uchwała zmiany zapisów strategii,

Wójt podejmuje bieżące decyzje realizacyjne, przygotowuje materiały informacyjne i decyzyjne dla Rady,

Koordynator Strategii odpowiada za:

- organizowanie prac Zespołu Koordynującego,
- określenie wskaźników realizacji do poszczególnych celów szczegółowych,
- gromadzenie danych związanych z realizacją strategii oraz informacji określających postępy w jej realizacji.
- prowadzenie bazy danych i wymiany informacji o programach realizujących cele Strategii;
- monitorowanie stanu realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych;
- ewaluację stanu realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych;
- opracowywanie całościowego okresowego raportu o stanie realizacji Strategii;
- upowszechnianie informacji o stanie realizacji Strategii

Zespół Koordynujący:

- kontynuuje prace grupy przygotowującej strategię w uspołecznionym procesie,
- opiniuje i przyjmuje roczne plany realizacji strategii,
- przyjmuje i opiniuje raporty Koordynatora celów z realizacji strategii w danym okresie sprawozdawczym,

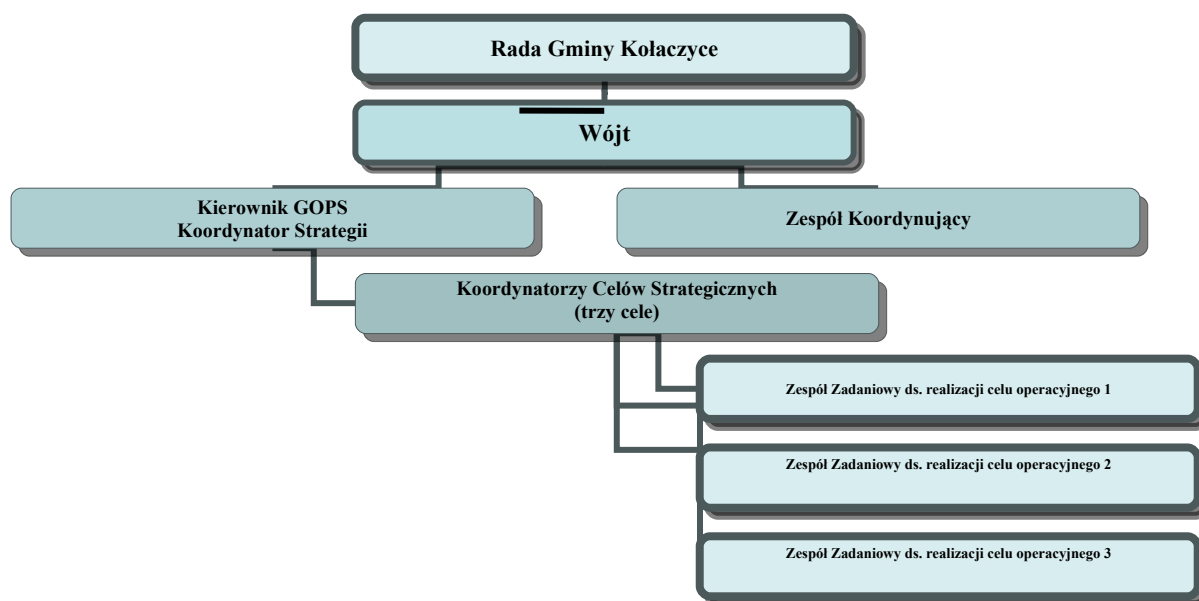
Koordynatorzy celów strategicznych i Zespoły Zadaniowe:

- opracowują i wdrażają programy i projekty zebrane w roczny plan realizacji strategii
- zbierają i analizują informacje o podejmowanych działaniach i zadaniach oraz realizowanych programach i projektach, które wpisują się w osiągnięcie określonego celu

- uzyskują informacje zwrotne od Beneficjentów Ostatecznych poszczególnych działań
- sporządzają okresowe sprawozdania cząstkowe z realizacji poszczególnych działań zgodnie

z ustalonymi terminami ich sporządzania, które przekazują Koordynatorowi strategii.

Wzajemne zależności poszczególnych podmiotów zarządzających Strategią przedstawia poniższy schemat.

Procedura wyboru podmiotów zarządzających.

W związku z tym, że zadania realizowane w ramach Strategii powinny angażować pracowników różnych wydziałów i jednostek organizacyjnych Urzędu Gminy m.in. GOPS, GZEAS, samorządowych placówek oświatowych oraz podmiotów i instytucji spoza samorządu lokalnego np. organizacji pozarządowych niezbędne jest powołanie **Zespołu Koordynującego**. W skład Zespołu Koordynującego wejdą członkowie Zespołu Roboczego, jako grupa pracująca nad dokumentem. Skład ten powinien zostać uzupełniony o przedstawicieli następujących sfer życia publicznego: oświaty, kultury, sportu, ochrony

zdrowia, zatrudnienia i rynku pracy, bezpieczeństwa publicznego oraz organizacji pozarządowych. Określenie składu, uprawnień i odpowiedzialności członków Zespołu Koordynującego nastąpi w drodze Zarządzenia Wójta Kołaczycze.

Zespół Koordynujący wytypuje ze swego grona **Koordinatorów celów strategicznych** Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Kluczem doboru tych osób są ich kompetencje w zakresie szczegółowych zadań wynikających z realizacji założonych celów Strategii.

Lista Koordinatorów celów strategicznych:

Cel strategiczny	Imię i nazwisko	Funkcja
Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia dla osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi w celu ich integracji społecznej i reintegracji zawodowej	Danuta Pachana	Kierownik GOPS
Zagwarantowanie dzieciom i młodzieży równego dostępu do edukacji na wszystkich poziomach kształcenia, stworzenie dla nich miejsc przeznaczonych na rekreację i rozrywkę oraz zajęcia pozaszkolne stymulujące talenty i pasje	Małgorzata Skicka	Dyrektor ZSPiG w Kołaczycach
	Aldona Krajewska	UG Kołaczycze
Poprawa warunków życia oraz relacji społecznych poprzez integrację i aktywizację mieszkańców gminy	Małgorzata Salacha	Wójt Gminy Kołaczycze
	Gminna Komisja ds Rozwiązywania Problemów Społecznych	Członkowie

Koordinatorzy pod kątem realizacji celów powołają stosownie do potrzeb **Zespoły Zadaniowe**, złożone z przedstawicieli partnerów zajmujących się różnymi aspektami wdrażania działań

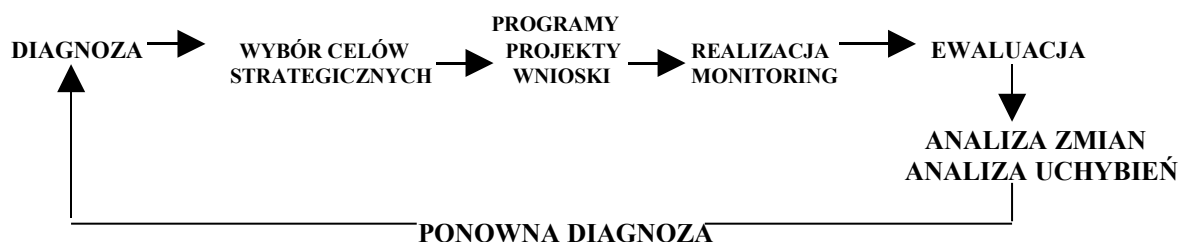
w ramach poszczególnych celów operacyjnych. Praca w interinstytucjonalnych Zespołach Zadaniowych jest niezbędna przy realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, służy też budowaniu partnerstw międzysektorowych. Skład Zespołów Zadaniowych oraz ich uprawnienia i odpowiedzialność określi Wójt Kołaczycze w odpowiednim Zarządzeniu.

Odpowiedzialnym za koordynację całości realizacji Strategii jest **Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołaczycach**.

Schemat organizacji zarządzania realizacją strategii

Podstawą opracowania strategii była wszechstronna diagnoza problemów społecznych na podstawie, której opracowane zostały cele strategiczne i zadania do wykonania. Realizacja zadań będzie podlegać stałej ocenie, której celem jest wychwycenie zachodzących zmian oraz niedopatrzeń w realizacji. Te elementy będą wykorzystane do wprowadzenia korekt w diagnostyce celów oraz diagnozie.

Przedstawia to poniższy schemat.

Sposób i procedura raportowania

Częstotliwość składania raportów jest uzależniona od złożoności działania / projektu, zadania

i będzie ustalana indywidualnie zależnie od liczby partnerów zaangażowanych w realizację działania, jego rodzaju oraz okresu realizacji trwania przedsięwzięcia.

Raporty sporządzane będą na różnych poziomach w częstotliwości:

- raz na miesiąc
- raz na kwartał
- raz na pół roku
- raz na rok.

Częstotliwość sporządzania i zbierania raportów z poszczególnych działań będzie ustalana przez Koordynatora Strategii w porozumieniu z Koordynatorami celów. Sporządzane przez Zespoły Zadaniowe sprawozdania cząstkowe mają na celu przekazanie szczegółowej

informacji o stanie realizacji konkretnych działań. Zadaniem Koordynatora będzie analiza sprawozdań częściowych i opracowanie okresowego raportu ogólnego dla Zespołu Koordynującego, Wójta i Rady Gminy.

W pierwszym okresie wdrażania strategii (lata 2008-2009) sprawozdania z realizacji konkretnych działań od Zespołów Zadaniowych powinny być przygotowywane **raz na kwartał**. Raporty ogólne Koordynatora o stanie realizacji strategii z częstotliwością **raz na pół roku**.

W związku z tym ustala się następujące terminy przekazywania raportów sporządzonych przez Koordynatora dla Zespołu Koordynującego, Wójta i Rady:

- w terminie do 15 lipca za pierwsze półrocze (za okres styczeń – czerwiec)
- w terminie do 15 stycznia za drugie półrocze (za okres lipiec – grudzień).

13. PROCEDURY AKTUALIZACJI STRATEGII

Strategia jest dokumentem ponad kadencyjnym, określającym cele i działania na kilka lat. Dlatego będzie wymagać okresowej aktualizacji oraz ciągłego podnoszenia jakości. Ze względu na swój długookresowy charakter planowanie strategiczne jest procesem ciągłym wymagającym stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych

i ich uwzględniania w dokumencie oraz przesuwania horyzontu planowania na kolejne lata.

Przewiduje się dwie procedury aktualizacji dokumentu:

- **standardową** - strategia będzie minimum raz na rok poddawana przeglądowi oraz aktualizacji w oparciu o raport Koordynatora Strategii i opinie Zespołu Koordynującego. Koordynator będzie przygotowywał odpowiednie dokumenty dotyczące zakresu i treści tych zmian. Po ich akceptacji przez Zespół Koordynujący i Burmistrza przedłożone zostaną one do akceptacji przez Radę Gminy i przyjęte Uchwałą.

- **pilną** – w uzasadnionych przypadkach (dynamicznych zmian społecznych, potrzeby szybkiej reakcji na zachodzące procesy itp.) możliwe będzie wprowadzenie zmian na wniosek Koordynatora Strategii lub Zespołu Koordynującego szybką ścieżką decyzyjną na podstawie Zarządzenia Wójta.

Zarówno procedura standardowa, jak i pilna przewidują możliwość wnioskowania o zmianę lub aktualizację zapisów w Strategii ze strony ważnych podmiotów życia

społecznego np. organizacji pozarządowych. Wówczas także propozycje te opiniuje Zespół Koordynujący oraz Zarząd i Rada Gminy Kołaczyce.